

Liahona

**Paglig-on sa
Panimalay ug
Pamilya, pp. 4,
16, 20, 22**

**Ang mga Young Adult
Mihisgut kabahin sa
Kaputli, p. 42**

**Upat ka mga Kasulatan nga
Nakatabang Kanamo, p. 54**

**Pagbalhin gikan sa
Primary, p. 58**

*Si Kristo sa Amerika,
ni Jeffrey Hein*

Sa dihang ang nabanhaw nga Kristo mibisita sa mga Nephite sa Amerika, “siya mikuha sa ilang gagmay nga mga bata, sa tinagsa, ug mipanalangin kanila, ug nag-ampo ngadto sa Amahan alang kanila.

“Ug sa diha nga siya nakahimo na niini siya mihilak pag-usab;

“Ug siya namulong ngadto sa pundok sa mga katawhan, ug miingon ngadto kanila: Tan-awa ang inyong gagmay nga mga bata (3 Nephi 17:21–23).

Liahona, Oktubre 2012

MGA MENSAHE

- 4 Mensahe sa Unang Kapanguloan: Usa ka Yawe para sa Malipayong Pamilya**
Ni Presidente Dieter F. Uchtdorf
- 8 Mensahe sa Visiting Teaching: Pagpasidungog sa Atong mga Pakigsaad**

LABING IMPORTANTING MGA ARTIKULO

- 22 Pagtabang nga ang mga Batan-on Makabaton og Espirituhanong mga Kasinatian**
Ni Melissa Merrill
- 28 Ang Basahon ni Alma: Mga Leksyon para sa Karon nga Panahon**
Ni Elder Paul B. Pieper
Tulo ka mga leksyon gikan sa mga Nephite nga makatabang kanato nga magmalampuson sa pag-atubang sa mga hagit sa atong panahon.

- 34 Unsaon nga Maluwas sa Teritoryo sa Kaaway**
Ni Presidente Boyd K. Packer
Diskobrehi mismo ninyo kon unsaon sa Espiritu Santo mahimong impluwensiya sa giya ug proteksyon.

MGA DEPARTAMENTO

- 9 Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan: Sinina ug Panagway**
- 10 Notebook sa Komperensya sa Oktubre: Pagbakante sa mga Petsa sa Among Kalendaryo alang sa Komperensya**
Ni Cheryl Burr
- 11 Pagserbisyo diha sa Simbahan: Mga Tubag diha sa Sunday School**
Ni Emma Addams
- 12 Unsa ang Atong Gituohan: Madaginuton nga Pagpuyo Makaandam Kanato sa Umaabut**

- 14 Gagmay ug Yano nga mga Butang**
- 16 Atong mga Panimalay, Atong mga Pamilya: Pagtudlo sa Kaputli ug Hiyas**
Ni Matthew O. Richardson
- 20 Walay Paglubad nga mga Istorya sa Ebanghelyo: Pagtudlo og Pagkamatarung diha sa Panimalay**
Ni Elder Delbert L. Stapley
- 38 Mga Tingog sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw**
- 74 Mga Balita sa Simbahan**
- 79 Mga Ideya sa Family Home Evening**
- 80 Hangtud Kita Magkita Pag-usab: Ang Maayong mga Butang Padayon sa Pagpangabut**
Ni Caitlin A. Rush

NAA SA HAPIN
Paghulagway sa litrato pinaagi ni Cody Bell

42

42 Kaputli sa Mahugaw nga Kalibutan

Walo ka mga young adult naghigut kon sa unsang paagi magpabiling putli sa kalibutan nga wala maghatag og bili sa kaputli.

Tan-awa kon inyo bang makit-an ang Liahona nga gitago dinhi niini nga isyu. Timaan: Giga-mit ba ni Noah ang Liahona?

46 Mga Pangutana ug mga Tubag

Unsay ipasabut sa pagtahud sa priesthood sa Dios?

48 Pagmaalamon ug Pagmahimong usa ka Higala

Ni Elder Robert D. Hales

Buotan nga mga higala mopa-sayon sa pagsunod sa mga sugo.

51 Nagsinina alang sa usa ka Sayaw

Ni Crystal Martin

Natintal ko sa pagsul-ob og sinina nga walay bukton, apan nahinumduman nako ang akong patriarchal nga panalangin.

52 Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan: Sinina ug Panagway—“Pagiyaha ang Espiritu”

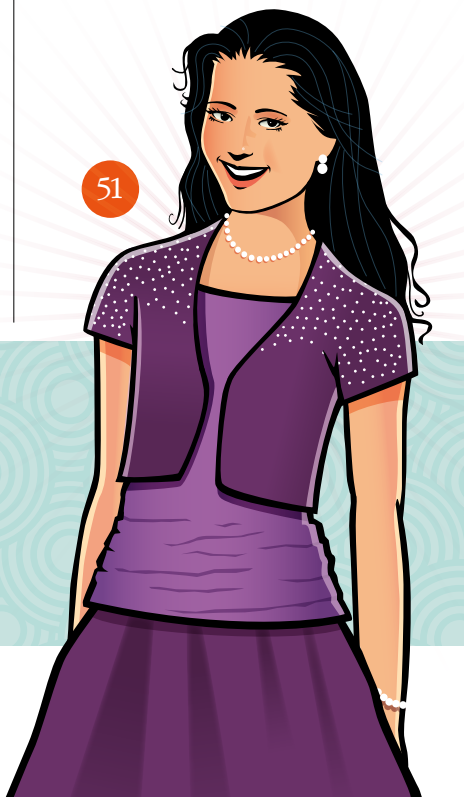
Ni Mary N. Cook

54 Nalig-on pinaagi sa Pulong

Upat ka mga tin-edyer naghigut og mga panahon diin ilang nahinumduman ang kasulatan ug nakatabang kanila.

57 Poster: Hignipit ug Pig-ot ang Agianan

51

58 Pagbalhin gikan sa Primary

Ania nga pipila ka mga kasi-natian nga mahimo ninyong lantawon inigbalhin ninyo sa Young Men o Young Women.

60 Dear Amiga

Ni Maribel

Usa ka sulat para sa higala nga gikulbaan sa pagbiya sa Primary.

61 Pagsugat sa Bag-ong Panahon sa Kinabuhi

Ni Marissa Widdison

Sila si Noah, Dylan, Patrick, ug Ben nangandam sa pagdawat sa priesthood.

62 Musika: Dali, Ginoong Jesus

63 Linain nga Saksi: Nganong Importante man nga Magmatinud-anon Ko sa Pagsunod Kang Jesukristo Bisan Asa Ko?

Ni Elder Dallin H. Oaks

64 Pagdala sa Primary ngadto sa Panimalay: Ang mga Panalangin sa Priesthood Anaa alang sa Tanan

66 Doble nga Panalangin

Ni Richard M. Romney

Himamata sila si Sophie ug Elodie, 10 anyos nga kaluha gikan sa Madagascar.

68 Dili Ba Mahimong Bunyagan Sab Ko?

Ni Hilary Watkins Lemon

Si Paulo nga sayis anyos naghinam-hinam nga mahimong miyembro sa Simbahan.

70 Para sa Gagmayng mga Bata

81 Mga Tawo sa Kasulatan diha sa Basahon ni Mormon

Internasyonal nga magasin sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga giimpronta sa Cebuano

Ang Unang Kapangulohan: Thomas S. Monson, Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Korun sa Napulog Duha ka mga Apostoles:

Boyd K. Packard, L. Tom Perry, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen

Editor: Craig A. Cardon

Mga Adviser: Shayne M. Bowen, Bradley D. Foster, Christoffel Golden Jr., Anthony D. Perkins

Tigdumalang Direktor: David T. Warner

Direktor sa Family and Member Support:

Vincent A. Vaughn

Direktor sa mga Magasin sa Simbahan: Allan R. Loyborg

Business Manager: Garff Cannon

Tigdumalang Editor: R. Val Johnson

Luyo-Luyo sa Tigdumalang Editor: LaRene Porter Gaunt

Luyo-luyo sa Publikasyon: Melissa Zenteno

Team sa Pagsulat ug Pag-edit: Susan Barrett, Ryan Carr, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Mindy Raye Friedman, Hikari Loftus, Lia McClanahan, Michael R. Morris, Richard M. Romney, Paul VanDenBerghe, Julia Woodbury

Tigdumalang Direktor sa Art: J. Scott Knudsen

Direktor sa Art: Tadd R. Peterson

Team sa Pagdesinyo: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, C. Kimball Bott, Thomas Child, Kerry Lynn C. Herrin, Colleen Hincley, Eric P. Johnsen, Scott M. Mooy, Brad Teare

Tigdumala sa Produksyon: Jane Ann Peters

Coordinador sa Intellectual Property:

Collette Nebeker Aune

Team sa Produksyon: Connie Bowthorpe Bridge, Howard G. Brown, Julie Burdett, Bryan W. Gygi, Kathleen Howard, Denise Kirby, Ginny J. Nilson, Ty Pilcher, Gayle Tate Rafferty

Prepress: Jeff L. Martin

Direktor sa Pag-impronta: Craig K. Sedgwick

Direktor sa Pagpang-apud-apod: Evan Larsen

Paghubad: Francisco M. dela Cruz

Ipadala ang subskripsyon, mga pangutana, ug mga taho ngadto sa *Dateline Philippines* sa *Liahona*, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Temple Drive, Greenmeadows Subdivision, Quezon City 1110, Metro Manila, Philippines o sa P. O. Box 1505, Ortigas Center, Emerald Avenue, Pasig 1600, Metro Manila, Philippines. Numero sa telepono 635-9183. Presyo sa subskripsyon sa Pilipinas, P86.40 matag tuig, P4.00 matag gula, gawas sa mga espesyal nga isyu.

Isumiter ang mga manuskrito ug mga pangutana online sa liahona.lds.org; kon ipadala ngadto sa *Liahona*, Room 2420, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; o i-e-mail sa: liahona@ldschurch.org

Ang *Liahona* (usa ka termino sa Basahon ni Mormon nga nagpasabot nga "kompas o direktor") gimantala sa Albanian, Armenian, Bislama, Bulgarian, Cambodian, Cebuano, Chinese, Chinese (simplified), Croatian, Czech, Danish, Dutch, English, Estonian, Fijian, Finnish, French, German, Greek, Hungarian, Icelandic, Indonesian, Italian, Japanese, Kiribati, Korean, Latvian, Lithuanian, Malagasy, Marshallese, Mongolian, Norwegian, Polish, Portuguese, Romanian, Russian, Samoan, Slovenian, Spanish, Swedish, Tagalog, Tahitian, Thai, Tongan, Ukrainian, Urdu, ug Vietnamese. (Ang kasagad magkalahi sa pinulongan.)

© 2012 sa Intellectual Reserve, Inc. Tanang mga katungod gigahin. Gigamit sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga may pagtugot. Gi-impronta sa Tinipong Bansa sa Amerika.

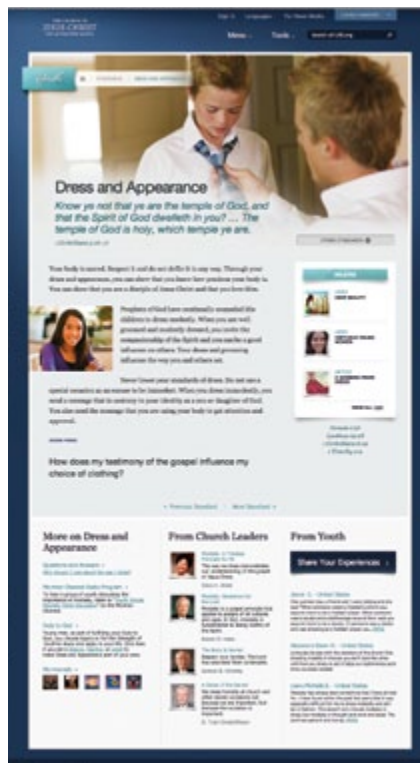
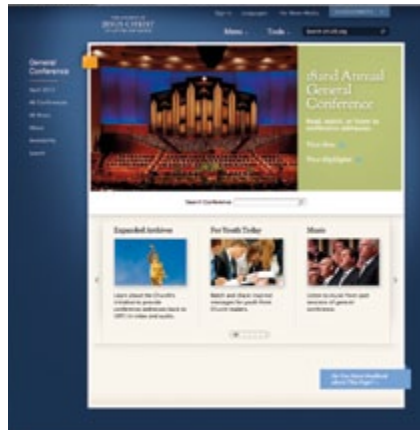
Ang teksto ug biswal nga materyal diha sa *Liahona* mahimong kopyahan alang sa sulagma, dili pangkomersyo nga paggamit sa simbahan o panimalay. Ang biswal nga materyal dili mahimong kopyahan kon kini adunay mga pagdili diha sa linya sa kredito sa maong artwork. Ang mga pangutana kinahanglan ipadala ngadto sa Intellectual Property Office, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150, USA; e-mail: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:

October 2012 Vol. 15 No. 10. LIAHONA (USPS 311-480) Cebuano (ISSN 1096-5114) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$10.00 per year; Canada, \$12.00 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address *must* be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send address changes to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, PO Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368.

Anaa pay daghan sa Internet Liahona.lds.org

PARA SA MGA HAMTONG

Human ug basa sa Mensahe sa Unang Kapangulohan kabahin sa pagpasaylo (pahina 4), mahimo usab nimong basahon ang pakigpulong ni Presidente James E. Faust sa milabay nga kinatibuk-ang komperensya, "Ang Makaalim nga Gahum sa Pagpasaylo" (Abril 2007), sa conference.lds.org.

PARA SA MGA KABATAN-ONAN

Sa pahina 52, si Mary N. Cook mipasabot sa unsang paagi nga ang pagbalaan sa mga templo makagiya kanato sa atong pagsinina. Sa youth.lds.org, makabasa pa mo ug dugang kabahin sa "Dress and Appearance" ug uban pang mga sumbanan sa *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan*.

PARA SA MGA BATA

Makabasa kamo kabahin sa kaluha, nga sila si Elodie ug Sophie gikan sa Madagascar sa "Doble nga Panalangin" (pahina 66) ug makatan-aw og makalingaw nga litrato nila sa liahona.lds.org.

SA INYONG PINULONGAN

Ang *Liahona* ug ubang mga materyal sa Simbahan anaa sa daghang pinulongan sa languages.lds.org.

MGA HILISGUTAN NIINI NGA ISYU

Mga numero sa pahina nagrepresentar sa unang pahina sa artikulo.

Basahon ni Mormon, 28, 81

Bunyag, 68

Ehemplo, 40

Higala, mga, 48

Hugot nga Pagtuo, 39, 80

Igapahulay, 40

Jesukristo, 62, 63

Kaalam, 48

Kalisdanan, 28

Kaputli, 16, 42

Kasaysayan sa Simbahan, 14

Kinatibuk-ang komperensya, 10

Pag-ampo, 38

Pagkaginikanan, 16, 20, 22

Pagkakabig, 39

Pagkamabination, 28

Pagkamasulundon, 40, 57

Pagpangandam, 12

Pagpangulo, 20

Pagpaningkamot sa

kaugalingon, 12

Pagpasaylo, 4

Pagtudlo, 16, 20, 22

Pagtuo sa kasulatan, 11, 54

Pakigsaad, mga, 8

Pamilya, 4, 16, 20, 22, 38, 66

Priesthood, 46, 64

Propeta, mga, 28

Serbisyo, 20, 39

Sinina, 9, 51, 52

Templo, mga, 8, 52

Trabaho, 12

Young Men, 58, 61

Young Women, 58, 60

**Ni Presidente
Dieter F. Uchtdorf**

Ikaduhang Magtambag sa Unang Kapangulohan

USA KA YAWE PARA SA Malipayong Pamilya

Gisugdan sa bantugang Russian nga tigsulat nga si Leo Tolstoy ang iyang nobela nga *Anna Karenina* niining mga pulonga: “Ang malipayong mga pamilya, tanan magkapareha; ang matag masulubong pamilya nagmasulub-on sumala sa ilang tagsa-tagsa nga kahimtang.”¹ Dili gyud ko hingpit nga motuo ni Tolstoy nga ang malipayong mga pamilya, tanan magkapareha, nakadiskobre ko og usa ka butang nga komon kadaghan anaa kanila: sila adunay paagi sa pagpasaylo ug pagkalimot sa mga kahuyang sa uban ug sa pagtanaw sa maayo.

Kadtong magul-anong mga pamilya, sa laing bahin, kanunay makakita og sayop, may kaligutgot, ug dili makalimot sa nangaging mga sala.

“Oo, apan . . .” magsugod ang kadtong magul-anon. “Oo, apan wala mo masayud kon giunsa ko niya pagpasakit,” moingon ang usa. “Oo, apan wala mo masayud kon unsa siya kamaldito,” sulti sa usa.

Tingali sakto ang duha; tingali puros pud sayop.

Adunay daghang lebel sa pagkasilo. Adunay daghang lebel sa pagkasakit sa buot. Apan sa akong namatikdan, kanunay kitang mangatarungan sa atong kasuko ug ipatagamtam diha sa atong konsensya pinaagi sa paghunahuna sa mga istorya kabahin sa motibo sa uban nga husgahan ang ilang mga binuhatan nga dili mapasaylo ug hinakog, sa samang higayon, ipahunahuna nga ang atong mga motibo lunsay ug putli.

Ang Iro sa Prinsipe

Adunay karaang istorya sa Welsh gikan sa ika-13 nga siglo kabahin sa usa ka prinsiphe nga sa iyang pag-abut sa balay nakit-an ang iyang iro nga may dugo sa nawong niini. Ang tawo nagdali sa pagsulod sa balay, sa iyang kahadlok, nawala ang iyang gamayng bata ug ang kuna niini nabalintuwad. Sa kalagot gibunlot sa prinsiphe ang iyang espada ug gipatay ang iyang iro. Pagkataud-taud, nadungog niya ang hilak sa iyang anak—ang gamayng bata buhi! Sa kilid sa gamayng bata naghigda ang patay nga lobo. Sa tinuoray, gipanalipdan sa iro ang gamayng bata sa prinsiphe gikan sa mopatay og tawo nga lobo.

Bisan tuod kini nga istorya dramatik, kini nagpakita gayud og usa ka punto. Kini naghatag sa posibilidad nga ang istorya nga atong gihunahuna nganong ang uban molihok sa piho nga paagi dili sa kanunay tinuod—usahay wala gani ta masayud sa tinuod. Kita mobati nga gipangatarungan ang atong kasuko pinaagi sa pagpadayon sa atong kapait ug kasuko. Usahay kining mga kaligutgot molungtad og mga bulan o mga tuig. Usahay kini molungtad sa tibuok kinabuhi.

Usa ka Pamilya nga Wala Magkahiusa

Usa ka amahan dili makapasaylo sa iyang anak nga lalaki tungod sa pagtipas sa pamaagi nga gitudlo kaniya. Ang batang lalaki adunay mga higala nga wala magustohi sa amahan, ug siya nagbuhat og daghang mga butang nga

PAGTUDLO NIINI NGA MENSAHE

“Samtang ikaw nag-andam sa kada leksyon, pangutan-a ang imong kaugalingon kon sa unsang paagi ang baruganan maingon og susama sa kasinatian sa mga miyembro sa pamilya sa ilang kaugalingong mga kinabuhi” (*Pagtudlo, Walay Labaw Ka Mahinungdanon nga Tawag* [1999], 171). Ikonsiderar sa pagdapit sa mga sakop sa pamilya sa pagpakigbahin sa ilang positibong mga kasinatian nga ilang nasinati o naobserbaran. Hisguti kini nga mga kasinatian, hatagi og gibug-aton ang mga panalangin sa pagpasaylo. Tapusa pinaagi sa pagpamatuod sa kaimportante sa pagpasaylo sa usag usa.

sukwahi sa unsay ipabuhar kaniya sa iyang amahan. Kini ang hinungdan sa dili pagsinabtanay sa amahan ug anak, ug sa dihang nakahigayon ang batang lalaki, siya milayas ug wala na mouli. Panagsa na kaayo silang mag-istoryahanay.

Mibati ba ang amahan nga nahatagan og katarungan? Tingali.

Mibati ba ang anak nga nahatagan og katarungan? Tingali.

Ang ako lang nahibaluan nga kining pamilya wala magkahiusa ug magul-anon tungod kay ang amahan ni ang anak dili makapasaylo sa usag usa. Dili nila makalimtan ang pait nga mga panumduman sa usag usa. Mibati sila og kasuko imbis nga paghigugma ug pagpasaylo. Nawala kanila ang oportunidad nga moimpluwensya sa usag usa alang sa ikaayo sa kinabuhi. Ang ilang panagbulag sakit kaayo ug hilabihan nga sila nahimong piniriso sa espirituhanong paagi sa ilang kaugalingong emosyon.

Maayo gani, ang atong mahigugmaon ug maalamong Amahan sa Kahangturan nag-andam og paagi sa pagsumpay niining kal-ang sa tumang garbo. Ang mahinungdanon ug mahangturong Pag-ula mao ang dakong pagpakita sa pagpasaylo ug pakig-uli sa maayong buot. Ang katalagsaon niini dili nako matugkad, apan ako mopamatuod sa tibuok nakong kasingkasing ug kalag sa katinuod ug sa dakong gahum niini. Gihalad sa Manluluwas ang Iyang Kaugalingon aron tubson ang atong mga sala. Pinaagi Kaniya kita mapasaylo.

Walay Hingpit nga Pamilya

Kitang tanan makasasala. Kitang tanan masayop, lakip nimo ug nako. Kitang tanan nasakitan. Kitang tanan nakapasakit sa uban.

Pinaagi sa sakripisyo sa atong Manluluwas nga kita makaangkon og kahimayaan ug kinabuhing dayon. Sa atong pagdawat sa Iyang mga pamaagi ug pagbuntog sa atong garbo pinaagi sa pagpahumok sa atong mga kasingkasing, kita makahatag og balik sa maayong buot ug pagpasaylo sa atong pamilya ug sa atong personal nga kinabuhi. Ang Dios motabang kanato nga mas mapasayloon, mas andam nga molakaw sa ikaduha nga milya, nga unang mangayo og pasaylo bisan dili siya mao ang sad-an, ug sa pagkalimot sa

nangaging kaligutgot. Salamat ngadto sa Dios, kinsa mihatag sa Iyang Pinalanggang Anak, ug ngadto sa Anak, kinsa mihatag sa Iyang kinabuhi alang kanato.

Atong mabati ang gugma sa Dios alang kanato matag adlaw. Dili ba kita mas mopakigbahin sa atong kaugalingon ngadto sa atong isigkatawo sama sa gitudlo sa nindot nga himno “Because I Have Been Given Much [Kay Gihatagan Ko og Daghan]”?² Ang Ginoo andam nga mopasaylo kanato. Dili ba lang angay nga isalikway nato ang atong kahakog ug garbo ug mosugod sa pagpasaylo niadtong kita may kaligutgot—ilabi na diha sa atong kaugalingong pamilya?

Sa katapusan, ang kalipay wala magagikan sa pagkahingpit apan sa paggamit sa bala-anong mga baruganan, bisan sa ginagmay nga paagi. Ang Unang Kapangulohan ug ang Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mideklarar: “Ang kalipay diha sa kinabuhi sa pamilya labaw nga makab-ot kon gipasikad diha sa mga pagtulun-an sa Ginoong Jesukristo. Malampuson nga mga kaminyoon ug mga pamilya natukod ug napadayon diha sa mga baruganan sa hugot nga pagtuo, pagampo, paghinulsol, *pagpasaylo*, pagtahud, gugma, kalooy, buhat ug maayong makalingaw nga mga kalihokan.”³

Ang pagpasaylo nahimutang sa tunga-tunga gayud niining yanong mga kamatuoran, natukod diha sa plano sa kalipay sa atong Langitnong Amahan. Tungod kay ang pagpasaylo makasumpay sa mga baruganan, kini makasumpay sa mga tawo. Kini usa ka yawe, kini makaabli sa kinandaduhan nga mga pultahan, kini ang sinugdanan sa matinuorong dalan, ug kini mao ang usa sa atong paglaum alang sa malipayong pamilya.

Unta ang Dios motabang kanato nga mahimong mas mapasayloon sa atong pamilya, mas mapasayloon sa usag usa, ug tingali mas mapasayloon sa atong kaugalingon mismo. Nag-ampo ko nga kita makasinati sa pagpasaylo nga usa ka talagsaong paagi diin kadaghanan sa malipayong pamilya magkapareha. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Leo Tolstoy, *Anna Karenina*, trans. Constance Garnett (2008), 2.
2. “Because I Have Been Given Much,” *Hymns*, nu. 219.
3. “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” *Liahona*, Nob. 2010, 129; emphasis gidugang.

Pag-ampo ug Kalinaw

Ni Lauren W.

Usa ka gabii nakiglalis ko sa akong inahan ug naglagot pag-ayo. Busa mihukom ko nga mag-ampo. Bisan tuod dili maayo akong gibati ug dili gustong mahimong “espiritwal,” nasayud ko nga ang pag-ampo makatabang kanako nga malipay og gamay ug dili kaayo makiglalis. Sa dihang migawas na ang akong inahan sa kwarto, nag-ampo ko. “Pinalanggang Langitnong Amahan, miduol ko Kanimo karong gabhiuna tungod . . .” Dili. Gibuka nako ang akong mga mata ug gibuklad akong bukton; dili kini maayo. Nag-ampo ko og balik. “Langitnong Amahan, nagkinahanglan ko . . .” Mora og dili kini sagad. Mibati ko nga si Satanas dili gustong mag-ampo ko sa pagpangayo og tabang sa Langitnong Amahan.

Sa kalit lang nadasig ko sa pagsulti og salamat! Busa ako kining gibuhad, ug nagsugod sa paghunahuna sa daghang mga butang nga angayan nakong pasalamatang akong Amahan sa Langit. Sa dihang natapos nako sa pagpasalamat Kaniya, naghisgut dayon ko sa problema.

Pagkahuman mibati ko og talagsaong kalinaw, mainiton nga espiritwal nga pagbati nga nasayud ko nga nahigugma kanako ang atong Langitnong Amahan ug akong mga ginikanan ug ako anak sa Dios. Nakapangayo ko og pasaylo sa akong inahan ug gidawat ang iyang pagpangayo og pasaylo.

Ang Pagpasaylo Makapalipay

Si Presidente Uchtdorf nagtudlo nga kita kinahanglang mopasaylo sa atong mga sakop sa pamilya. Tan-awa kon sa unsang paagi ang mga pagpili nila ni Joseph ug Anna nakaapekto sa ilang pamilya.

Sila si Joseph ug ang iyang manghod, si Anna, nagdula. Gikuha ni Anna ang dulaan ni Joseph. Unsa ang angay buhaton ni Joseph?

Nasuko si Joseph kang Anna.

Mihilak si Anna. Gidisciplina si Joseph sa iyang inahan tungod kay iyang giaway ang iyang igsoon. Si Joseph nagbasol sa sayop niya nga pagpili.

Gipasaylo ni Joseph si Anna ug nangita og lain nga dulaan.

Silang duha malipayong nagdula. Ang ilang inahan nalipay nga si Joseph mabination sa iyang igsoon nga babaye ug naghatag kanunay og kalinaw sa pamilya. Si Joseph nalipay sa pagpili sa pagpasaylo.

Pagkataud-taud, sila si Joseph ug Anna kinahanglang motabang sa ilang inahan sa pag-andam og panihapon. Si Joseph dili motabang. Unsa ang angay buhaton ni Anna?

Mireklamo si Anna ngadto sa iyang inahan. Si Anna nagbagulbol nga nag-inusarang nagbuhad sa buluhaton. Sa panihapon ang tanan wala maganahi tungod sa reklamo.

Gipasaylo ni Anna si Joseph ug mitabang sa pag-andam sa panihapon. Ang ilang inahan nalipay sa tabang ni Anna. Nalipay ang tanan nga nagkasawo sa panihapon. Maayo ang gibati ni Anna nga siya mipili sa pagpasaylo.

Sa unsang paagi nga ang *inyong* pagpili sa pagpasaylo makaapekto sa kalipay sa inyong pamilya?

Tun-i kini nga materyal sa mainampoon nga paagi ug, kon angay, hisguti kini uban sa mga sister nga inyong bisitahan. Gamita ang mga pangutana sa pagtabang kaninyo sa paglig-on sa inyong mga sister ug sa paghimo sa Relief Society isip aktibong bahin sa inyong kaugalingon nga kinabuhi.

**Hugot nga
Pagtuo, Pamilya,
Kahupayan**

Pagpasidungog sa Atong mga Pakigsaad

Ang visiting teaching usa ka pagpakita sa atong pagkadisipulo ug paagi sa pagpasidungog sa atong mga pakigsaad samtang kita nagserbisyo ug naglig-on sa usag usa. Ang pakigsaad usa ka sagrado ug mahangturon nga saad tali sa Dios ug sa Iyang mga anak. “Kon kita makaamgo nga kita mga anak sa pakigsaad, makaila kita kon kinsa kita ug unsa ang gipaabut sa Dios nato,” miingon si Elder Russell M. Nelson sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles. “Ang Iyang balaod nahisulat diha sa atong mga kasingkasing. Siya mao ang atong Dios ug kita Iyang katawhan.”¹

Isip mga visiting teacher atong mapalig-on ang atong gibisitahan sa ilang mga paningkamot sa pagtuman sa ilang sagradong mga pakigsaad. Sa pagbuhat niini, kita makatabang nga sila maandam sa mga panalangin sa kinabuhing dayon. “Ang matag sister niini nga Simbahan kinsa nakahimo og mga pakigsaad uban sa Ginoo adunay balaan nga sugo sa pagtabang sa pagluwas og mga kalag, sa paggiya sa mga babaye sa kalibutan, sa paglig-on sa mga panimalay sa Zion, ug sa pagtukod sa gingharian sa Dios,”² miingon si Elder M. Russell Ballard sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles.

Samtang kita naghimo ug nagtuman sa sagradong mga pakigsaad, kita mahimong mga instrumento diha sa mga kamot sa Dios. Kita makapahayag sa atong mga pagtuo ug makalig-on sa pagtuo sa uban ngadto sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo.

Gikan sa mga Kasulatan

1 Nephi 14:14; Mosiah 5:5–7; 18:8–13;
Doktrina ug mga Pakigsaad 42:78; 84:106

MUBO NGA MGA SULAT

1. Russell M. Nelson, “Mga Pakigsaad,” *Liahona*, Nob. 2011, 89.
2. M. Russell Ballard, “Women of Righteousness,” *Liahona*, Dis. 2002, 39.
3. *Anak nga mga Babaye sa Akong Gingharian: Ang Kasaysayan ug Buhat sa Relief Society* (2011), 159.

Unsa Ang Akong Mahimo?

1. Sa unsang paagi nakapalig-on ang mga pakigsaad ngari kanako?
2. Giunsa nako pagtabang sa mga sister nga akong giumumahan nga sila makatuman sa ilang mga pakigsaad?

Gikan sa Atong Kasaysayan

Ang templo “usa ka dapit sa pagpasalamat alang sa tanan nga mga santos,” gipadayag sa Ginoo ngadto kang Propeta Joseph Smith niadtong 1833. Kini “usa ka dapit alang sa pagpanudlo niadtong tanan kinsa gitawag ngadto sa buluhaton sa pangalagad diha sa ilang tanang daghan nga mga balaan nga tawag ug mga katungdanan; aron sila mahimo nga hingpit diha sa pagpasabut sa ilang pagpangalagad, sa teoriya, sa baruganan, ug sa doktrina, sa tanan nga mga butang mahitungod sa gingharian sa Dios sa yuta” (D&P 97:13–14).

Ang mga sister sa Relief Society sa Nauvoo, Illinois, sa sayo sa mga 1840 nagtina-bangay sa pagpangandam alang sa mga ordinansa sa templo. Sa mga ordinansa sa mas taas nga priesthood nga nadawat sa mga Santos didto sa Templo sa Nauvoo, “ang gahum sa pagkadiosnon [na] pakita” (D&P 84:20). “Samtang gihuptan sa mga Santos ang ilang mga pakigsaad, kini nga gahum mipalig-on ug misuporta kanila lahus sa ilang mga pagsulay sa mga adlaw ug katuigan nga moabut.”³

Sa Simbahan karon, ang matitud-anong mga babaye ug mga lalaki sa tibuok kalibutan nagserbisyo sa templo ug nagpadayon sa pagkakaplag og kalig-on sa mga panalangin nga madawat lamang pinaagi sa mga pakigsaad sa templo.

SININA UG PANAGWAY

Sa kalibutan karon, daghan ang wala makasabut o motahud sa sagradong matang sa atong mga lawas, nalahi ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw pinaagi sa pagsinina nga kita nasayud unsa ka bililhon ang atong mga lawas (tan-awa sa *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan* [booklet, 2011], 6–8). Sa pahina 52 niini nga isyu, si Mary N. Cook, unang magtatambag sa kinatibuk-ang kapangulohan sa Young Women, naghisgut niini nga sumbanan:

“Sama sa pagtukod sa templo, tumang pagkamabinantayon ang himoon aron sa pagsiguro nga kini giprotektahan ug maa-yong pagkaadorno, sa sulod ug gawas. Ang mahinungdanon kaayo sa pagplano sa mga templo mao ang pagsabut nga ang templo *nagrepresentar* sa balay sa Ginoo—kini Iyang balay. Kita *nagtahud* sa mga templo isip sagradong mga edipisyo diin kadtong angay lang ang makasulod. Kita *naghatag* og *balaan nga pagtahud* sa mga templo tungod sa sagradong mga ordinansa ug mga pakigsaad nga atong gipahigayon nga makapahimo kanato sa pagbalik ngadto sa atong Langitnong Amahan.

“Ang inyong lawas mas bililhon kaysa pinakanindot nga templo dinhi sa yuta. Kamo hinigugmang mga anak nga lalaki o babaye sa Dios! Kining sama nga baruganan sa—pagpresentar, pagtahud, ug paghatag og balaan nga pagtahud—mas himoon pa ninyo sa inyong lawas aron sa pag-amping ug pag-protekta niini.”

Ang mosunod nga mga sugyot makatabang kaninyo sa pagtudlo sa inyong mga anak sa eksaktong mga baruganan kabahin sa sinina ug panagway. Hinumdumi usab nga ang inyong ehemplo sa tarung nga sininaan makatudlo sa inyong mga anak kon unsa kaimportante ang husto nga sinina.

Mga Sugyot sa Pagtudlo sa mga Batan-on

- Pagbasa uban sa inyong batan-on ang seksyon sa kabubut-on ug pagkamay-tulubagon sa *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan*. Ang pagbuhat niini makahatag ninyo og oportunidad sa paghisgut sa mga doktrina, panalangin, ug pasidaan niini nga sumbanan ug sa pagtubag sa bisan unsang mga pangutana sa inyong anak.
- Pagkonsiderar nga mag-family home evening sa kaimportante sa sinina ug panagway. Makapangutana kamo sa inyong pamilya, Kon ang Ginoo anaa sa simbahan uban kaninyo, unsaon ninyo sa pagsinina? Unsaon ninyo pagpresentar sa inyong kaugalingon ngadto Kaniya? Unsay inyong bation kon kamo tarung nga nagsinina? Makahisgut usab kamo kon sa unsang paagi nga magtarung og sinina sa ubang mga okasyon, sama sa eskwelahan, trabaho, o sosyal nga mga kalihokan.

Mga Sugyot sa Pagtudlo sa mga Bata

- Ang atong sinina nagrepresentar kon unsa ang importante ngari kanato. Sa paghulagway niini nga baruganan, ikonsiderar nga mag-family home evening diin ang tanan magsinina sama sa mga misyonaryo o magsul-ob og Sunday best.
- Bisin bata pa, ang mga anak makasugod sa pagsinina og tarung. Ribyuha uban sa inyong mga anak ang mga giya sa pahina 7 sa *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan* ug pag-andam og mga sinina nga nahuyon niadtong mga giya. ■

MGA KASULATAN KABAHIN SA SININA UG PANAGWAY

Genesis 1:27;
1 Mga Taga-Corinto 6:19;
Alma 1:27

Notebook sa **Komperensya sa Oktubre**

“Unsa nga Ako ang Ginoo namulong, Ako namulong: . . . bisan pinaagi sa akong kaugalingon nga tingog o pinaagi sa tingog sa akong mga sulugoon, kini managsama ra” (D&P 1:38).

Pagbakante sa mga Petsa sa Among Kalendaryo alang sa Komperensya

Ni Cheryl Burr

Tungod kay dili puno ang among panahon og sobrang mga kalihokan, mas nabati namo ang Espiritu samtang kami naminaw sa kinatibuk-ang komperensya.

Daghang katuigan ang milabay, sa dihang ang unom namo ka anak mga bata pa, mihukom kami nga himoon namong mas makahuluganon ang kinatibuk-ang komperensya. Among gihisgutan kon unsa kaimportante nga motan-aw sa komperensya nga may klarong panghunahuna ug piskay nga mga lawas. Ang komperensya usa ka importanting panahon sa pagdawat og instruksyon gikan sa atong mga propeta karon. Busa naghimo kami og tumong nga dili magplano og daghan kaayong buluhaton kon duol na ang komperensya o atol sa komperensya. Gibakantehan namo kadtong mga adlaw sa among kalendaryo, ug ang matag usa kanamo mipasalig nga dili maghimo og sobrang mga kalihokan niadtong mga adlaw.

Kon kamo mopili sa pagsunod niini nga paagi, kini talagsaon sa inyong pamilya ug sa inyong sitwasyon, apan ang among pamilya nagkasabut nga ang “sobrang mga kalihokan” nagpasabut sa pagtambong og mga kalihokan sa eskwelahan, pagdapit sa mga anak sa silingan ngari sa among balay, paghimo sa mga butang uban ang mga higala nga layo sa balay, pakig-party o panihapon uban sa mga higala o mga par-yente, paghimo og mga proyekto o buluhaton sa yard tunga-tunga o atol sa mga sesyon sa komperensya, paghimo sa mga proyekto sa eskwelahan, ug pagdawat og sobra nga mga buluhaton sa trabahoan.

Kon semana na sa wala pa ang kinatibuk-ang komperensya, lisud usahay sa pagbalibad niining mga kalihokan, apan kasagaran ang among pamilya malipayong nakahimo sa eksaktong mga pagpili sa pagkab-ut sa among tumong. Among nasayran nga ang mga manghod ganahang maapil sa kinatibuk-ang komperensya. Tingali tungod kay sige namo og hisgut ang kaimportante sa komperensya sa semana sa wala pa ang komperensya.

Malipayon kong mosulti nga ang paghimo sa among eskedyul nga simple sa mga adlaw sa wala pa ug atol sa kinatibuk-ang komperensya hingpit nga nakausab sa kasinatian sa among pamilya. Ang among kasingkasing ug hunahuna andam para sa

komperensya. Ang panahon wala mapuno sa sobrang mga kalihokan, aron among mabati ang Espiritu samtang kami naglingkod ug naminaw sa mga tambag sa atong mga lider.

Among gipadayon ang among tumong matag komperensya tungod kay kini nakahatag og kalinaw sa among panimalay. Bisin tuod pipila sa among mga anak wala na magpuyo sa balay, giawhag namo sila nga padayunong bakantehan ang mga petsa sa kalendaryo sulod sa pipila ka adlaw sa wala pa ug atol sa komperensya, sama sa among gibuhay sa balay. Gi-eskedyul usab namo nga manan-aw og sesyon sa komperensya kauban ang tibuok pamilya. Nanghinaut ko nga kon ang among mga anak magminyo ug makabaton og mga anak, ilang padayunon nga hatagan og taas nga importansya sa pagpadayon sa ilang kasinatian sa komperensya pinaagi sa pagbakante sa mga petsa sa ilang kalendaryo. ■

HIMOA NGA ANG KOMPERENSYA USA KA PRAYORIDAD

“Desisyoni karon nga himoon ninyong prayoridad ang kinatibuk-ang komperensya sa inyong kinabuhi. Desisyoni nga paminawon pag-ayo ug sundon ang mga panudlo nga gipanghatag.”

Elder Paul V. Johnson sa Seventy, “Ang mga Panalangin sa Kinatibuk-ang Komperensya,” *Liahona*, Nob. 2005, 52.

MGA TUBAG DIHA SA SUNDAY SCHOOL

Ni Emma Addams

Ako may kalagmitan nga mangita gayud og tukma kaayo nga tubag sa akong mga pangutana—sa pagpangayo sa Ginoo sa pagtabang kanako sa pagpangita niining usa ka butang nga makaayo sa tanan. Nakat-unan nako nga ang ingon nga paagi makapakomplekado sa mga butang.

Samtang nagtudlo ko sa klase sa Doktrina sa Ebanghelyo sa akong ward, determinado ko sa pagpangutana og lalum nga mga pangutana nga nagkinahanglan og pamalandong ug maayo kaayo, bag-o, makahuluganong mga tubag. Buot ipasabut, nga gusto nakong likayan ang pagsulti sa samang karaang “mga tubag diha sa Sunday School” nga itubag sa mga miyembro sa ward matag semana.

Samtang namalandong ko sa pagpangandam sa pagtudlo sa Bag-ong Tugon, nakamatikod ko sa paggamit sa pulong nga *magapabilin*, nga kadaghang nagbalik-balik. Sama pananglit, mabasa sa Juan 15:10, “Kon tumanon ninyo ang akong mga sugo, *magapabilin* kamo sa akong gugma; maingon nga gituman ko ang mga sugo sa akong Amahan, ug *nagapabilin* ako diha sa iyang gugma” (emphasis gidugang).

Sa Iyang Talagsaong Pag-ampo sa Pangamuyo, ang Manluluwas nag-ampo nga ang Iyang mga disipulo “ma-usa; maingon nga ikaw, Amahan, ania kanako, ug ako anaa kanimo, aron sila usab maania kanato” ug “ako anaa kanila, ug ikaw ania kanako, aron sila mamahingpit nga usa” (Juan 17:21, 23).

Daghan sa akong nasiksik mao nga unsaon nako nga mahiusa uban sa Ginoo, unsaon nako nga *magapabilin* sa Iyang gugma, ug unsaon, isip resulta, sa paglambo og dugang nga pailub—pailub nga gikinahanglan kaayo nako nga mausab ang akong mga kasinatian gikan sa makapapakoy ngadto sa makapadasig ug makapabalaan kanako.

Ang kataw-anan, samtang nagsiksik ko aron masabtan ang pulong nga *magapabilin* ug mga tubag alang sa lisud nga mga hagit nga akong giatubang matag adlaw, sa katapusan nagiyahan ko sa tukmang mga tubag diha sa Sunday School nga akong gilikayan. Nakaplagan nako ang mga tubag sa akong mga hagit pinaagi sa pagbasa sa mga kasulatan, pag-ampo matag adlaw, pagserbisyo sa akong pamilya ug sa uban, ug sa pag-adto sa templo ug pagtambong sa akong mga miting sa Dominggo. Nakat-unan nako nga kadtong yanong mga butang nakahimo og kalainan tali sa paglahutay ug paglahutay og maayo ug uban sa pailub.

Ang mga tubag diha sa Sunday School sa tinuoray mao ang pinaka-maayo nga mga tubag. ■

PAGPALAMBO SA ATONG PAGTUO

“Ang pagserbisyo, pagtuon, pag-ampo, ug pagsimba mao ang upat ka sukaranan aron mahingpit ang ‘nakulang diha sa [atong] pagtuo.’ (1 Tes. 3:10.) Kon kita mohunong sa pagpalambo sa atong pagtuo sa bisan asa niining upat ka pamaagi, kita mahuyang. . . .

“Sa nagkagahi nga kalibutan, ang Ginoo makadulot sa atong salabutan pinaagi sa paggamit sa ‘espada nga mao ang Espiritu, nga mao ang pulong sa Dios.’ (Efe. 6:17; tan-awa usab sa Jarom 1:12.) Apan, ang pagpaminaw kinahanglang ‘modawat niini uban sa pagtuo’ (Heb. 4:2) ug uban sa Kristiyanismong pagserbisyo, sama sa atong nadungog sa makadaghan.”

Elder Neal A. Maxwell (1926–2004) sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Lest Ye Be Wearied and Faint in Your Minds,” *Ensign*, Mayo 1991, 88.

PAGGAMIT SA APRUBADONG MGA MATERAL SA SIMBAHAN

“Ang mga magtutudlo ug mga lider mogamit sa mga kasulatan, mga pagtulunan sa propeta karon, ug aprubadong mga materyal sa kurikulum aron sa pagtudlo ug pagpamatuod sa mga doktrina sa ebanghelyo. Ang aprubadong mga materyal sa kurikulum sa matag klase o korum nakalista sa *Mga Instruksyon sa Kurikulum* karon. Kon gikinahanglan, ang mga magtutudlo ug lider magdugang sa mga materyal sa kurikulum uban sa mga magasin sa Simbahan, ilabi na sa mga isyu sa kinatibuk-ang komperensya sa *Ensign* ug *Liahona*.”

Handbook 2: Administering the Church (2010), 5.5.4.

Madaginuton nga Pagpuyo

MAKAANDAM KANATO SA UMAABUT

Ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nagtuo sa pagkaandam ug pagpaningkamot sa kaugalingon. Kita nagtuo sa pagpangandam sa edukasyon alang sa pagpanarbaho, sa pagpangandam sa pinansyal nga paagi panahon sa kalisud, ug sa pagpangandam sa temporal nga paagi alang sa natural nga mga kalamidad o uban pang mga hagit. Ang pinaka-importante, kita nagtuo nga maandam sa espirituhanong paagi alang sa Ikaduhang Pag-anhi ni Jesukristo ug sa pagpuyo ug balik uban sa atong Amahan sa Langit. Kining paagi sa pagpangandam gitawag og madaginuton nga pagpuyo.

Ang madaginuton nga pagpuyo nagpakita sa atong tinuod nga mahangturong kinaiya: kita “mibuhat alang sa [atong kaugalingon] ug nga dili pagaaghaton” (2 Nephi 2:26). Ang Ginoo gusto nga kita mahimong responsable ug dili magsalig (tan-awa sa D&P 78:14). Gusto Niya nga kita magpuyo nga madaginuton tungod kay gusto Niya nga kita mahimong: responsable, manggihatagon, maalamon, mabination. Kon kita mas mapaningkamuton sa kaugalingon, kita mas makatabang sa atong mga pamilya ug sa uban. Unsaon nato sa pagpakaon sa gigutom kon kita mismo gigutom? Unsaon nato sa pagpakigbahin og kahibalo kon kita mismo nagkulang sa kahibalo? Unsaon nato sa pagpalambo sa pagtuo sa uban kon kita mismo nagkulang og pagtuo?

Ang mga baruganan sa madaginuton nga pagpuyo naglakip sa mosunod:

- Pagpangandam. “Pangandam kamo alang niana nga moabut, kay ang Ginoo hapit na moabut” (D&P 1:12).
- Pagkugi. “Dili kamo magtinapulan” (D&P 42:42).
- “Pagtulun-an, gani pinaagi sa pagtuon ug usab pinaagi sa hugot nga pagtuo (D&P 88:118).

Kon ang mga miyembro sa Simbahan naghimo kutob sa ilang mahimo aron sa pagsangkap alang sa ilang kaugalingon apan dili gihapon makasangkap sa ilang nag-unang mga panginahanglan, sila kinahanglang moduol una ngadto sa ilang mga pamilya alang sa tabang. Kon kini kulang, ang Simbahan makatabang. Ang mga bishop ug mga presidente sa branch makagamit sa mga kapanguhaan gikan sa “balay tipiganan sa Ginoo” sa pagtabang sa mga miyembro (tan-awa sa D&P 82:18–19). Bisan unsang tabang gikan sa Simbahan nagtumong sa pagtabang sa mga miyembro sa pagtabang sa ilang kaugalingon ug sa pag-awhag nga motrabaho para sa ilang kinabuhi. ■

Alang sa dugang nga impormasyon, tan-awa sa Genesis 41; D&P 38:30.

“Katungdanan natong tanan ang pagsangkap sa atong kaugalingon ug sa atong mga pamilya diha sa temporal ug espirituhanong paagi. Aron madaginuton nga mosangkap, kinahanglan atong gamiton ang mga baruganan sa madaginuton nga pagpuyo: malipayong magpuyo sulod sa atong kinitaan, makontento kon unsay anaa kanato, likayan ang sobra nga utang, ug makugihong magtigum ug mangandam alang sa lisud nga panahon sa mga emerhensiya.”

Elder Robert D. Hales sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Pagkahimong Madaginuton nga mga Tigsangkap sa Temporal ug sa Espirituhanong Paagi,” *Liahona*, Mayo 2009, 8.

Kita makatrabaho aron mahimong mapaningkamtun sa kaugalingon sa mosunod nga mga dapit:

Kalig-on sa Espiritwal:
Salig sa Ginoo; pagsunod sa mga kasugoan; pag-ampo ug pagtuon sa kasulatan matag adlaw; pagserbisyo sa uban.

Kapiskay sa Panglawas:
Sundon ang Pulong sa Kaalam; mag-ehersisyo; igong panahon sa pagkatulog; pagpraktis nga manlimpyo sa palibut ug sa lawas.

Edukasyon: Pagkat-on sa pagbasa ug pagsulat; pagbaton og mga kahanas para sa trabaho; pagtuon sa "labing maayo nga mga basahon" (D&P 88:118).

Panarbaho: Trabaho aron makasangkap sa mga panginahanglan sa inyong kaugalingon ug sa inyong pamilya.

Home storage: Pagtipig og limpyo nga mainom nga tubig ug hinay-hinay pagpundok og suplay sa pagkaon nga inyong regular nga kaunon ug mas dugay nga madaut nga suplay sa pagkaon, sama sa mga lugas ug lagutmon.

Panalapi: Pagbayad sa ikapulo ug mga halad; likayi ang wala gikinahanglan nga mga utang; hinay-hinay pagtigom og kwarta.

PAGTUBAG SA MGA PANGUTANA

Ang uban mahimong natingala kon ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw sekretong nagtipig og pagkaon. Sa tinuod, kita nagtipig og pagkaon ug tubig aron sa pagpangandam sa panahon kon ang pagkaon ug limpyong tubig nihit kaayo o lisud kuhaon o gamay ra ang kinitaan sa pamilya. Panahon sa mga emerhensya, kadtong nakatipig og pagkaon mobati nga mas sigurado ug makatabang sa ilang pamilya ug mga silingan panahon sa krisis.

Gagmay ug Yano nga mga Butang

“Pinaagi sa gagmay ug yano nga mga butang ang mga dagko nga butang ipahinabo” (Alma 37:6).

TALAGSAONG MGA KINABUHI GIHINUMDUMAN

Newel K. Whitney (1795–1850)

Sa ubos, gisukip sa wala: Usa ka kinulit nga hulagway ni Newel K. Whitney. Sa ubos, gisukip sa tuo: Ang itaas sa tindahan ni Newel K. Whitney didto sa Kirtland, Ohio, diin ang Tulunghaan sa mga Propeta ug mga miting sa Simbahan gipahigayon. Kinabusan: Ang tindahan ni Whitney.

Si Newel Kimball Whitney natawo sa Vermont, USA, niadtong Pebrero 5, 1795. Siya usa ka maayo nga negosyante ug misugod sa pakighigala ug pakigsosyo sa negosyo uban ni Sidney Gilbert. Sa ilang unang mga adlaw sa negosyo, kanunay sila nga mobiyahe. Sa usa niining mga biyahe kalabut sa negosyo, nahimamat ni Newel si Elizabeth Ann Smith didto sa Kirtland, Ohio. Si Newel ug si Ann naghinigugmaay sulod sa tulo ka tuig ug nagminyo pagka-1823.

Si Newel ug si Ann pareho nga nangita sa kamatuoran ug, sa mubong panahon, miapil sa kalihokan sa Campbellite, nga nangangkon nga aduna sa gipahiuli nga

karaang Kristiyanismo. Usa ka gabii sila si Newel ug Ann nag-ampo “aron masayud gikan sa Ginoo kon unsaon nga [sila] makabaton sa gasa sa Espiritu Santo.” Si Ann mihulagway sa panan-awon nga ilang nadawat agig tubag sa ilang pag-ampo: “Ang Espiritu mikunsad kanamo ug ang usa ka panganod milandong sa balay. . . . Dayon nakadungog kami og usa ka tingog gikan sa panganod, nga nag-ingon: ‘Pangandam sa pagdawat sa pulong sa Ginoo, kay kini moabut.’”¹

Wala madugay human niining tubag sa pag-ampo, pagka-Oktubre 1830, ang mga misyonaryo nga mga Santos sa Ulahing mga Adlaw miabut sa Kirtland. Pagka-Nobyembre, sila si Newel ug Ann nabunyagan. Mga

bulan lamang ang milabay, sila si Joseph ug Emma Smith nanuktok sa pultahan sa mga Whitney. Sa dihang si Joseph mitimbaya kang Newel gamit ang iyang pangalan, si Newel wala makaila sa pangalan sa Propeta, busa si Joseph mitubag, “Ako si Joseph ang Propeta; nag-ampo ka nga moanhi ko, karon unsa man ang imong tuyo kanako?”² Dayon ang mga Whitney mipapuyo sa mga Smith sulod sa pipila ka semana ug mihatag og usa ka panimalay alang kanila pagka-Septiyembre 1832.

Agig dugang sa paghatag og luna nga kapuy-an sa mga Smith, si Newel mitugot usab sa Simbahan sa paggamit sa tibuok nga luna sa taas sa iyang tindahan. Sa tindahan sa mga Whitney, gipahigayon sa mga lider sa Simbahan ang mga miting ug ang Tulunghaan sa mga Propeta.

Pagka-Disyembre 1831, si Newel gitawag isip ikaduhang bishop sa Simbahan ug wala madugay miserbisyo isip tigdumala sa pinansyal nga mga palakaw sa Simbahan, nagtabang sa Simbahan sa pagdumala sa pundo niini ug sa paglingkawag gikan sa utang. Sa tinglarag niadtong 1838, ang mga Whitney mibalhin ngadto sa Far West, Missouri, diin si Newel gitawag na usab isip usa ka bishop, ug 10 ka tuig ang milabay, siya ug ang iyang pamilya mitabok sa kapatagan paingon sa Siyudad sa Salt Lake, diin siya miserbisyo isip Presiding Bishop sa Simbahan.

Si Newel namatay pagka-Septiyembre 24, 1850, didto sa Siyudad sa Salt Lake tungod sa problema sa baga.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Elizabeth Ann Whitney, gikutlo sa Edward Tullidge, *The Women of Mormondom* (1877), 41–42.
2. Joseph Smith, gikutlo sa Elizabeth Ann Whitney, “A Leaf from an Autobiography,” *Woman’s Exponent*, Ago. 15, 1878, 51.

Dan Jones (1810–62)

Kapin sa usa ka milyon ka mga misyonaryo ang natawag sukad sa pag-organisar sa Simbahan, apan si Dan Jones mas labaw pa kay sa usa diha sa usa ka milyon. Mahitungod sa mga misyonaryo nga Welsh, si Presidente Gordon B. Hinckley (1910–2008) miingon, “Kon hisgutan ang gidaghanon sa mga nakabig, si Dan Jones angay nga ilakip sa mga tunga sa dosenang pinaka-mabunghahon nga mga misyonaryo sa kasaysayan sa Simbahan.”¹

Sa dili pa siya misyonaryo, si Dan milangyaw gikan sa Wales ngadto sa Estados Unidos ug nagtrabaho sa Mississippi River isip kapitan sa usa ka steamboat nga gitawag og *Maid of Iowa*, nga midala sa daghang Santos sa Ulahing mga Adlaw ngadto sa Nauvoo, Illinois. Mipasakop siya sa Simbahan niadtong 1843 ug nahimong suod nga higala ni Propeta Joseph Smith.

Ang mga misyon ni Dan mao ang katumanan sa katapusang narekord nga panagna ni Joseph Smith. Sa gabii sa wala pa mapatay si Propeta Joseph Smith, nakadungog siya og mga buto-buto sa pistola gawas sa bintana sa Bilangoan sa Carthage, mao nga gipili niyang matulog sa salog. Duol kaniya mao si Dan Jones. Ang Propeta nangutana kang Dan kon nahadlok ba siyang mamatay. Siya mitubag, “Miabut na ba kana nga panahon, sa imong hunahuna? Nalakip sa ingon nga kawasa wala ako magtuo nga ang kamatayon ingon niana ka makahahadlok.”

Dayon nanagna si Joseph, “Imo pang makita ang Wales, ug makatuman sa misyon nga gisangon kaniyo sa dili ka pa mamatay.”²

Ang saad sa Propeta natuman niadtong 1845, dihang si Dan ug ang iyang asawa, si Jane, gitawag nga moserbisyo sa Wales. Gigamit ni Dan ang iyang talento sa kamaayong mamulong sa pagtudlo sa ebanghelyo uban ang talagsaong kombiksyon. Maayo siyang mamulong og Welsh ug Iningles, ug ang mga saksi nagrekord nga mamulong siya nga hilabihan ka madanihon nga ang mga tigpaminaw mamati gayud og dugay kaniya bisan unsang pinulongan ang iyang gamiton.

Samtang didto sa Wales, nagmantala si Dan og mga mantalaan sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, mga dinahon nga sinulat, ug mga basahon sa Welsh. Ubos sa direksyon ni Dan Jones, ang misyonaryo sa Wales miestablisar og 29 ka branch ug mibunyang og hapit

1,000 ka mga tawo matag tuig sa una niyang misyon. Gitawag siya sa ikaduha niyang misyon ngadto sa Wales niadtong 1852, ug bisan pa sa nagkagrabe nga pangpanglutos sa Simbahan mga 2,000 ka tawo ang nabunyagan sulod sa upat ka tuig.

Sa iyang pagpauli sa Utah, mitabang si Dan sa pagdala og daghang kinabig nga Welsh didto sa Utah. Sa dihang namatay siya sa edad nga 51, nakatabang siya sa gibana-bana nga 5,000 ka mga tawo sa kasadpan sa Estados Unidos.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Gordon B. Hinckley, “The Thing of Most Worth,” *Tambuli*, Mar. 1994, 8; *Ensign*, Sept. 1993, 7.
2. Joseph Smith, sa *History of the Church*, 6:500.

Gikan sa wala: Litrato ni Dan Jones ang misyonaryo sa Welsh. Usa ka steamboat, sama sa gitrabahoan niya isip kapitan, padulong nang modunggo sa Nauvoo, Illinois. Si Dan Jones mitabang sa mga nanglangyaw nga mga Welsh.

Pagtudlo

SA KAPUTLI UG IYAS

Ni Matthew O. Richardson

Ikaduhang Magtatambag sa Kinatibuk-ang Kapanguloan sa Sunday School

Ang mga ginikanan makagamit niining unom ka paagi sa pagtudlo sa ilang mga anak kabahin sa sekswal nga kasuod.

Ako adunay kahigayunan nga mahimamat ang mga batan-on ug mga young adult sa ilang matang sa trabaho ug sa tibuok kalibutan. Kausa namulong ko sa usa ka talagsaong mga tin-edyer kabahin sa hiyas, kaputli ug moral nga pagpuyo. Human sa pagsulti kanila nga nalipay ko sa ilang mga komentaryo, pagsalig, panagway, ug gawi, nangutana ko, “Giunsa ninyo nga kamo maayong manulti, sigurado sa inyong mga tubag, ug ingon ka komportable uban niining sensitibo nga hilisgutan sama niini?” Usa ka batan-ong babaye mitubag nga walay pagduha-duha, “Aduna koy ginikanan nga nagtudlo.” Ang uban miyango sa pag-uyon. Kining simple apan nindot kaayong kasinatian naghatag og gibug-aton sa impluwensya sa mga ginikanan sa kinabuhi sa ilang mga anak—ilabi na sa ilang tahas sa pagtudlo sa hiyas, kaputli, sekswal nga kasuod, ug hustong pakigrelasyon.

Apan, daghang ginikanan wala motudlo sa ilang mga anak kabahin sa sekswal nga mga isyu kutob sa ilang mahimo. Sama pananglit, sa pag-survey sa sobra sa 200 ka aktibong mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, akong nahibaloan nga 15 porsyento ra ang mikonsiderar nga ang ilang mga ginikanan mao ang unang tinubdan sa impormasyon kabahin sa sekswal nga mga isyu. Kining mga batan-ong mga miyembro miingon nga ilang nahibaloan kining importante nga hilisgutan una gayud gikan sa ilang mga higala o kaedad, sa Internet, media, kalingawan, libro, paryente, o sa ilang mga lider sa Simbahan.

Siyempre, kini nga hilisgutan dili sayon

itudlo. Apan nagtuo ko nga ang mga ginikanan mao ang pinakamaayo nga magtudlo sa pagpasabut niining sagradong mga baruganan. Ang mosunod nga mga pamaagi makatabang kaninyo sa pagpalambo og simple, epektibo, ug mahangturong mga baruganan ug praktis nga nagpasiugda og epektibong pagkat-on ug pagtudlo—ilabi na sa pagtudlo sa inyong mga anak kon unsaon sa pagpuyo og mahiyason ug putli nga kinabuhi.

Ang pagtudlo ug pagkat-on kinahanglang sayo sugdan. Ang mga ginikanan kinsa epektibong nagtudlo sa ilang mga anak kabahin sa sekswal nga hilisgutan nakasabut nga kadaghanan sa mga batan-on nakasugat na niining hilisgutan sa dihang bata pa sila kay sa gituohan o gitinguha nila o sa ilang mga ginikanan. Daghang mga bata ang kanunayng makakita sa sekswal nga mga butang diha sa Internet ingon ka bata sa edad nga 11 anyos ug gani mas bata pa. Ang mga dapit sa kalingawan, dapit sa pagdula og sports, advertising, ug bisan ang social media napuno pag-ayo sa sekswal nga mga hulagway ug pasabut.

Ang ubang mga ginikanan mangutana gyud, “Kanus-a man nako sugdan sa paghisgut ang sekswal nga mga isyu?” Kini nag-agad sa edad ug kahingkod sa bata ug sa piho nga sitwasyon. Ang espirituhanong paggiya moabut samtang ang mga ginikanan sa mainam-poon ug mabinantayong paagi moobserbar sa batasan sa ilang mga anak, maminaw pag-ayo sa ilang mga anak, ug mogahin og panahon sa pagkonsiderar ug pag-ila kon kanus-a ug unsa ang itudlo. Sama pananglit, nakahinumdom ko nga ang akong anak nga lalaki nangutana kanako kabahin sa anatomy diin siya singko anyos pa lamang. Ingon nga dili pa kaayo komportable, apan klaro nga kini mao ang hustong panahon sa paghisgut niini. Apan, samtang naghunahuna ko kon unsaon sa pagtubag, klaro kaayo nga kini *dili* pa ang hustong panahon aron maghisgut ngadto sa akong anak sa hilisgutan kabahin sa sekswal.

Ang pagtudlo ug pagkat-on kinahanglang kadaghan nga mahitabo. Ang pagkat-on usa ka proseso kaysa kausa lang mahitabo. Kon magtudlo sa mga bata kabahin sa sekswal nga kasuod o uban pang hilisgutan nga may kalabutan niini, ang mga tawo kanunay mopasabut niini nga “ang

panag-istoryahanay.” Kon gituyo o wala, kini nga termino nagpasabut nga ang mga ginikanan nagtudlo niini nga mao ra ang hilisgutan. Kana mao ang labing epektibo nga paagi sa pagtudlo aron ang bata makat-on. Ang Manluluwas nagtudlo nga kita magkat-on sa “pagtulun-an human sa usa ka pagtulun-an, lagda human sa usa ka lagda (2 Nephi 28:30). Kita mas magmalampuson sa pagtudlo kon atong balikon ang mga hilisgutan ngadto sa atong mga bata samtang sila nagkadako. Ang mga ginikanan nga nakasabut niining baruganan nag-andam sa ilang kaugalingon sa mental, emosyonal, ug espirital nga paagi aron sa pagtudlo sa ilang mga anak og mga hilisgutan nga may kalabutan sa sekswalidad atol sa ilang pagkabata ug pagkatin-edyer.

Ang epektibong pagkat-on ug pagtudlo nag-agad sa relasyon tali sa magtutudlo ug sa tigkat-on. Kon magtudlo sa mga bata kabahin sa mga hilisgutan nga may kalabutan sa sekswalidad, kadaghanan sa mga ginikanan nabalaka kon *unsa* ang ilang angay nga isulti. Ingon nga kini importante, ang epektibong pagtudlo ug pagkat-on labaw pa kaysa sa pag-istorya ug paghisgut sa kahulugan niini. Sa pagkatinuod, ang *paagi* sa mga ginikanan

sa pagtudlo sa ilang mga anak mahimong mas importante pa kaysa *unsa* ang ilang gisulti. Ang pagsiksik nagsuporta nga ang mga ginikanan nga nag-impluwensya sa ilang mga anak kabahin sa sekswal nga mga isyu, kay kadtong walay pagpanalipod nga panag-istoryahanay, nagpakita og gugma ug kabalaka, ug aktibong naapil sa kinabuhi sa ilang mga anak.¹

Mga komentaryo gikan sa akong dili normal nga survey ngadto sa mga batan-ong mga Santos sa Ulahing mga Adlaw kanunay nakasentro nga nanghinaut nga ang ilang mga ginikanan mas prangka o andam nga maghisgut kabahin sa mga hilisgutan nga may kalabutan sa sekswalidad. Kining mga young adult mipahayag nga dili lang nila gusto nga maapil ang ilang mga ginikanan sa proseso, apan nanghinaut usab sila nga ang ilang mga ginikanan “makig-istorya *uban* kanila kaysa makig-istorya *ngadto* kanila.” Sila nanghinaut og panag-istoryahanay nga “natural,” “normal,” “komportable,” ug dili kaayo “maulaw” sa paghisgut. Kini makapadasig sa mga ginikanan sa pagkugi nga maduolan, anaa, natural, ug kalma kabahin sa usa ka hilisgutan, sitwasyon, o gani ang timing. Kon adunay isakripisyo gayud ang mga ginikanan aron epektibong

Ang mga ginikanan nga nag-impluwensya sa ilang mga anak kabahin sa sekswal nga mga isyu, kay kadtong walay pagpanalipod nga panag-istoryahanay, nagpakita og gugma ug kabalaka, ug aktibong naapil sa kinabuhi sa ilang mga anak.

makatudlo sa ilang mga anak kabahin sa mga butang nga mahinungdanon gayud, kini mao nga ang mga ginikanan mobuhat sa paagi nga makatabang nga ang ilang mga anak mobati nga komportable ug luwas sa paghisgut kabahin sa tanang hilisgutan—ilabi na niadtong personal kaayo.

Ang pagtudlo ug pagkat-on epektibo kaayo kon ang hilisgutan may kalabutan ug tinuod. Depende sa atong paagi, ang pagtudlo kabahin sa sekswal nga kasuod mahimong makaulaw, dili katuohan, impraktikal, o gani daw nagsangyaw. Ang yawe aron magmalampuson mao ang pagkasayud nga kadaghanan sa mga pangutana ug kabalaka sa mga bata mga reaksyon sa tinuod nga mga sitwasyon ug obserbasyon sa kinabuhi. Samtang kita magbantay, maminaw, ug mag-oberbar sa atong mga anak, kita makahibalo unsa ang atong kinahanglang itudlo.

Sama pananglit, ang mga salida sa sine, istilo, uso, mga programa sa telebisyon, advertisement o mga pulong sa musika naghatag og igong oportunidad aron makahisgut kabahin sa moral nga mga sumbanan. Ubang mga oportunidad moabut samtang atong obserbahan ang relasyon ug interaksyon sa atong mga anak ngadto sa uban, sa paagi nga sila ug ang ilang kaedad magsinina, ang ilang pinulongan, ang ilang pagbati sa pagsalig sa opposite sex, ingon man sa nagkalain-lain pagsabut sa kaputli ug moral nga mga baruganan sa komunidad. Adunay daghang oportunidad sa tinuoray nga kinabuhi nga makig-istorya *uban* sa mga bata kabahin sa moralidad ug hiyas.

Tingali ang pinaka-mahinungdanon nga aspeto sa tinuoray nga kinabuhi nga pagtudlo mahitabo samtang ang mga ginikanan mopakita og kaputli, kaligdong, ug hiyas sa ilang kinabuhi mismo. Ang mga bata mas andam nga maminaw ug mosunod sa tambag sa ilang mga ginikanan kon ang ingon nga tambag nakabase sa maayong mga ehemplo sa ilang ginikanan.

Ang katugbang usab tinuod. Sama sa gi-ingon ni Elder Robert D. Hales sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles: “Sa daghang mga paagi, ang atong mga binuhatan mas kusog nga mamulong kay sa atong mga pulong. Si Presidente Brigham Young (1801–77) mitudlo: ‘Kinahanglang ipakita nato [sa atong mga anak] ang atong ehemplo nga gusto nato nga ilang sundon. Ato ba kining

*Samtang kita
magbantay,
maminaw, ug
mag-oberbar
sa atong mga
anak, kita
makahibalo
unsa ang atong
kinahanglang
itudlo.*

namatngunan? Kapila ba kita makakita og mga ginikanan nga gusto gayud og pagkamasulundon, maayong pamatasan, mabination nga mga pinulongan, nindot nga panagway, malumo nga tingog ug sanag nga mga mata gikan sa usa ka anak o mga anak unya sila mismo puno sa kasuko ug kalagot! Unsa kini ka sukwahi ug pagkawalay hinungdan!’ Ang atong mga anak makakita nianang mga pagkasukwahi diha kanato ug tingali makakita og pangatarungan sa pagbuhat sa susama nga mga paagi.”²

Ang tigkat-on makakat-on pag-ayo kon sila makasabut unsa ang gitudlo sa ilang magtudlo. Daghan kaayong mga batan-on ug mga young adult mipahayag og kasagmuyo nga ang ilang mga ginikanan ug gani ang mga lider sa Simbahan mogamit og “dili daling masabtan nga mga pulong” ug dili dayon masabtan nga mga mensahe nga mas makahatag hinoon og daghang pangutana kaysa mga tubag ug mas makapalibug kaysa makahupay. Kini tinuod gayud ilabi na sa sekswal nga mga hilisgutan.

Samtang nagserbisyo isip bishop sa young single adult ward, kanunay akong pangutanon kon unsay gipasabut sa “petting” [paghikap sa pribadong parte sa lawas]. Ang akong matitud-anong mga miyembro sa ward natudloan nga dili mag-petting, apan wala sila matudlui unsa ang kahulugan sa petting. Lisud alang kanila nga mosunod sa instruksyon nga wala nila masabti.

Si Presidente Marion G. Romney (1897–1988), Unang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, mipasabut nga dili paigo sa pagtudlo kanila sa paagi aron ang uban makasabut, apan kita kinahanglan usab nga motudlo sa paagi nga walay masayop sa pagsabut.³ Imbis nga mag-istorya nga dili daling masabtan [code] o bisan slang, kita mas magmalampuson kon kita mogamit sa eksakto ug angay nga mga termino. Kini makapadasig sa pagsabut ug makapalambo og pagtahud.

Ikonsiderar kon sa unsang paagi nga epektibong gitudlo ni Elder Richard G. Scott sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles ang moral nga mga baruganan ug sumbanan. Siya miingon: “Bisan unsa nga sekswal nga kasuod nga wala pa magminyo—akong gipasabut bisan unsang intensyonal nga pagtandog sa sagrado, pribadong mga bahin sa lawas sa lain, aduna o walay sinina—usa ka sala ug

gidili sa Dios. Kini usab usa ka kalapasan nga intensyong pukawon kining mainit nga emosyon sa inyong kaugalingong lawas.”⁴

Aron epektibong makatudlo, atong isigurado nga kadtong atong gitudloan makasabut sa mensahe. Yanong mga pangutana sama sa “Kini ba nakatubag sa imong pangutana?” o “Maayo ba nako kining pagpasabut?” o “Aduna ba kay laing mga pangutana?” makatabang gayud.

Ang mga tigkat-on makabig kon ang mga magtutudlo makasumpay sa mensahe ngadto sa mahangturong mga barangan ug sumbanan. Imbis mag-focus lang niadtong may kalabutan sa “mga kamatuoran sa kinabuhi,” ang epektibong instruksyon sa ebanghelyo mahitabo kon kadtong mga kamatuoran masumpay sa “mga kamatuoran sa kinabuhing dayon.” Kon maghisgut kabahin sa atong lawas, sama pananglit, kita makahisgut kon giunsa sa mahigugmaong Langitnong Amahan paglalang sa atong mga lawas ug unsaon nato pagtratar ang Iyang mga gilalang nga may pagtahud ug sumala sa Iyang gipaabut.

Samtang ang kalibutan nagka-imoral, adunay paglaum alang sa umaabut nga mga henerasyon. Kini nga paglaum nakasentro sa

mga ginikanan sa pagpahinungod sa ilang pinakamaayong paningkamot sa pagtudlo sa nagtubo nga henerasyon nga mahimong mahiyason ug putli. Ang mga ginikanan nga nagtudlo sa ilang mga anak nga magpakabuhi nga mahiyason ug putli naningkamot nga madugangan ang ilang pagsabut ug mapalambo ang ilang kahanas sa pagtudlo. Sa pagbuhat niini, ilang masayran “ang Ginoo mopalambo [kanila] samtang [sila] magtudlo sa paagi nga Iyang gisugo.” Hinoon, kining tanan “usa ka buhat sa gugma—usa ka kahigayunan sa pagtabang sa uban nga makagamit sa ilang kabubut-on sa pagpili sa matarung nga paagi, makaduol ngadto kang Kristo, ug makadawat sa mga panalangin sa kinabuhing dayon.”⁵ ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa Bonita F. Stanton ug James Burns, “Sustaining and Broadening Intervention Effect: Social Norms, Core Values, and Parents,” sa *Reducing Adolescent Risk: Toward an Integrated Approach*, ed. Daniel Romer (2003), 193–200.
2. Robert D. Hales, “Ang Atong Pagkaginikanan nga Katungdanan ngadto sa Dios ug ngadto sa Bag-o nga Kaliwatan,” *Liahona*, Ago. 2010, 74.
3. Tan-awa sa Jacob de Jager, “Let There Be No Misunderstanding,” *Ensign*, Nob. 1978, 67.
4. Richard G. Scott, “Serious Questions, Serious Answers,” *Liahona*, Sept. 1997, 31.
5. *Pagtudlo, Walay Labaw ka Mahinungdanon nga Tawag* (1999), 4.

Tingali ang pinakamahinungdanon nga aspeto sa tinuoray nga kinabuhi nga pagtudlo mahitabo samtang ang mga ginikanan mopakita og kaputli, kaligdong, ug hiyas sa ilang kinabuhi mismo.

Pagtudlo OG PAGKAMATARUNG DIHA SA PANIMALAY

Responsibilidad ug panalangin kini sa mga ginikanan sa pagtudlo ug pagbansay sa ilang mga anak nga magpuyo sa matarung nga paagi.

**Ni Elder
Delbert L. Stapley
(1896–1978)**

Sa Korum sa Napulog
Duha ka mga Apostoles

Si Delbert L. Stapley natawo niadtong Disyembre 11, 1896, sa Arizona, USA. Siya gi-set apart isip sakop sa Napulog Duha ka mga Apostoles niadtong Oktubre 5, 1950, ug nagserbisyo sa korum hangtud siya namatay niadtong Agosto 19, 1978. Kining pakigpulong sa debosyonal gihatag sa Brigham Young University niadtong Pebrero 1, 1977. Ang kompleto nga teksto niining pakigpulong sa Iningles makita sa speeches.byu.edu.

Ang mga ginikanan adunay oportunidad sa pagtudlo ug pagporma sa mga kinaiya sa ilang mga anak samtang wala pay gahum si Satanas sa pagtintal kanila ug sa dili pa sila mag-otso anyos, kon moabut na sila niini nga edad sila responsable sa atubangan sa Dios. . . . Ang Ginoo naghatag niining bililhong mga tuig ngadto sa mga ginikanan, ang unang tuig sa kinabuhi sa bata, sa dihang ang mga bata wala pay tulubagon sa ilang gipangsulti ug gibuhat. Kini responsibilidad ug panalangin sa mga ginikanan sa pagtudlo ug pagbansay sa ilang mga anak nga magpuyo sa matarung nga paagi.

Ang labing epektibo nga paagi sa pagtudlo sa pagkamatarung ug relihiyon diha sa panimalay mao ang ehemplo. Unta, ang mga

ginikanan magbaton og maayo ug limpyo nga kinabuhi ug maggamit gyud niini isip ehemplo sa pagtudlo ug pagbansay sa ilang mga anak. [Si Presidente David O. McKay (1873–1970) mitudlo:] “Kon gusto ninyong motudlo og hugot nga pagtuo ngadto sa Dios, ipakita mismo ang inyong hugot nga pagtuo ngadto Kaniya; kon gusto ninyong motudlo og pagampo, kamo mismo magampo; . . . kon gusto ninyo nga sila dili daling masuko, nan kamo mismo maglikay nga masuko dayon; kon gusto ninyo nga ang inyong anak magpuyo nga mahiyason, may kontrol sa kaugalingon, maayo og dungog, nan pakita og maayong ehemplo niining mga butanga.”¹ Ang pagbuhat niining mga pagtulun-an mas makapaikag sa inyong mga anak; ug sila, nakadawat niining paggiya gikan sa mga ginikanan, maka-palig-on sa ilang kaugalingon batok sa mga tintasyon ni Satanas, kansang tumong mao ang pagguba sa ilang kinabuhi kon sila moabut na sa edad sa pagkamay-tulubagon. Ang mga ginikanan adunay katungdanan nga ang ilang mga anak mamahimong may pagtahud, sinseridad, dili daling masuko, ug kaisug sa pagbuhat kanunay sa eksakto. Ang ehemplo hilabing kaepektibo kaysa hunahunaon lang.

Ang matag adlaw nga kinabuhi sa panimalay kinahanglang nahuyon sa mga baruganan ug mga sumbanan sa Simbahan. Ang atong mga pakigsabut sa negosyo kinahanglang nahuyon sa atong relihiyon. Ang mga bata daling makamatikod kon dili kinasingkasing. Si John Milton miingon nga ang pagpakaaron-ingnon mao lamang ang sala nga dili mamatikdan gawas lang sa Dios. Ang mga anak, hinoon, sensitibo sa mga butang nga sayop, ug sila dili ganahan kon dili kinasingkasing

ug kon nagpakaaron-ingnon. Kita nasayud nga ang mga bata mas maimpluwensya sa mga wali nga atong gibuhat kaysa sa mga wali nga atong gisangyaw. Ang mga ginikanan kinahanglang matinuoron sa ilang mga anak, sa pagtuman sa mga saad ngadto kanila ug kanunayng mosulti sa tinuod. Ang pagkama-kanunayon sa ginikanan nga makaangkon sa pagsalig sa iyang anak. Kon ang bata mobati nga inyong gipasidunggan ang iyang pagsalig ug suklian kini, dili siya mosupak niini, ni mopakaulaw sa inyong pangalan. . . .

Ang mga ginikanan dili gayud mag-away atubangan sa ilang mga anak. Usahay ang pag-away mahitabo tungod sa pagsulay sa pagkorihir o pagdisiplina sa bata. Ang usa kanila mobadlong; ang lain dili mouyon. Ug ang nahiusang impluwensya diha sa panimalay, kutob nga may kalabutan ang bata, mawala. Ang mga ginikanan kinahanglang magkahiusa kon unsaon nila pagpadako sa ilang anak; kay kon dili, ang bata mahimong maglakaw sa sayop nga dalan sa kalibog. Si Richard L. Evans miingon: “Ang walay panaghiusa sa mga ginikanan nagpasabut nga dili patas ug makalibog ug makapahuyang sa mga pundasyon sa pamilya. Kadtong lantawon sa bata nga naggiya kanila kinahanglang magkahiusa sa ilang paggiya.”² Kita nasayud nga ang mga bata sensitibo sa modo ug pagbati sa mga pamilya; sila makabati og tensyon ug panaglahi nga dili nila kanunay masabtan o mahulagway. . . .

Ang bata adunay katungod nga mobati nga sa iyang panimalay may dapit nga kadangpan,

usa ka dapit sa proteksyon sa mga kakuyaw ug kadaut sa gawas sa kalibutan. Ang panaghiusa ug integridad sa pamilya mahinungdanon sa pagtubag niining kinahanglanon. Walay laing dapit gawas sa panimalay diin ang tinuod ug mahangturong kalipay makaplagan niining kinabuhia. Posible nga mahimong gamay nga langit ang panimalay; sa tinuod, gilantaw nako ang langit nga sumpay sa ideyal nga kinabuhi dinhi sa yuta.³ . . .

Ang ebanghelyo nga atong gitudlo tinuod. Si Kristo buhi, ang Dios buhi, ug ang mahimayaong mga mansyon giandam sa kahitas-an para sa tanan Niyang matinuod-anon ug mapahinungurong mga anak. Planoha karon ang matang sa panimalay ug pamilya nga inyong gitinguha ug unsaon ninyo sa pagtubag sa mga panginahanglan sa inyong mga anak aron sila magpabilin sa matarung nga dalan nga mogiya sa pamilya ngadto sa kinabuhing dayon sa celestial nga panimalay. Ang Dios mopanalangin kaninyo, akong mga kaigsoonan. Sa akong hunahuna kamo makasabut nga kadaghanan sa gipamulong kabahin kaninyo. Ug ang pag-organisar ug pagdumala sa inyong panimalay sa sagradong paagi mahinungdanon kaayo sa mga batan-on nga natawo aron sa pagpanalangin kaninyo. ■

Ang capitalization ug punctuation gi-standardized.

MUBO NGA MGA SULAT

1. David O. McKay, *Secrets of a Happy Life*, comp. Llewelyn R. McKay (1967), 11.
2. *Richard Evans' Quote Book* (1975), 23.
3. Tan-awa sa David O. McKay, *Gospel Ideals* (1953), 490.

Ang bata adunay katungod nga mobati nga sa iyang panimalay may dapit nga kadangpan, usa ka dapit sa proteksyon sa mga kakuyaw ug kadaut sa gawas sa kalibutan. Ang panaghiusa ug integridad sa pamilya mahinungdanon sa pagtubag niining kinahanglanon.

PAGTABANG NGA ANG MGA BATAN-ON MAKABATON OG ESPIRITUHANONG MGA KASINATIAN

Walay makapugos sa mga batan-on nga makabaton og espirituhanong mga kasinatian, pero kon makadiskobre ang mga ginikanan ug mga lider, adunay daghang mga paagi sa pagpalambo sa mga kasinatian paingon sa pagkakabig.

Sa dihang sila si Vyacheslav ug Zoya Gulko sa Ukraine nagsugod sa pag-investigate sa Simbahan, ang ilang 13 anyos nga anak nga babaye, si Kira, walay kahinam. Dili siya moapil sa mga leksyon sa misyonaryo, ug kon siya masayud nga ang mga elder moanha sa ilang balay, iyang “ipakita nga isirado ang pultahan sa iyang kwarto,” nahinumdom ang iyang inahan.

Sila si Brother ug Sister Gulko, mihukom nga magpamiembro sa Simbahan, naghunahuna nga kon sila makahatag og oportunidad ni Kira nga mobati sa Espiritu, ang iyang kasingsing matandog. Tungod ang pagpamatuod ni Sister Gulko nagsugod sa dihang siya mitambong sa bunyag sa laing tawo, iyang gihangyo si Kira nga motambong sa *iyang* bunyag—para lang sa pagtabang kaniya nga mag-ilis og sinina human sa bunyag. Sa katingala ni Sister Gulko, misugot si Kira.

“Nahitabo gayud!” Si Sister Gulko mihinumdom. “Ang Langitnong Amahan mobuhat sa milagroso kaayo nga paagi.” *Nabati* ni Kira

ang Espiritu, ug human sa usa ka semana human nabunyagan ang iyang mga ginikanan, siya miuyon nga makigkita sa mga misyonaryo. Nagsugod siya sa pagbasa sa Basahon ni Mormon. Mga pipila ka semana ang milabay, si Sister Gulko nakabantay og piraso sa papel nga nagbitay ibabaw sa lamesa ni Kira; nakasulat niini mao ang mga pulong sa 2 Nephi 2:25. Duha ug tunga ka bulan ang milabay human sa ilang bunyag, ang mga Gulko mitambong sa bunyag sa ilang anak nga babaye. Karon, 20 na ka tuig ang milabay, si Kira naminyo. Siya ug ang iyang bana, si Dave nasealed sa templo ug nag-amuma sa ilang duha ka anak nga lalaki diha sa ebanghelyo. Siya matinud-anong nagserbisyo sa daghang mga calling ug nagpabiling aktibo sa Simbahan.

Pinaagi niadto nga kasintian, si Zoya miingon nga siya nakakat-on og mahinungdanon kaayo nga leksyon nga magamit sa mga ginikanan kinsa dugay nang mga miyembro sa Simbahan ug sama kaniya ug sa iyang bana nga bag-ong mga miyembro: ang mga ginikanan ug mga lider dili makapugos sa ilang mga anak sa ebanghelyo, apan sila *mahimong* modapit kanila sa mga lugar ug momugna og mga kasinatian diin ang mga batan-on mismo makabaton og espirituhanong mga kasinatian. Kadto nga mga kasinatian modangat ngadto sa pagkakabig.

Apan unsa ang labing maayo nga paagi sa pagmugma niining matang nga mga kasinatian? Ang mga ginikanan ug mga lider sa tibuok kalibutan mipakigbahin unsa ang epektibo ngadto kanila.

Pagpahisama sa mga ehemplo karon ngadto sa mga pulong sa Dios ug sa kinabuhi sa mga batan-on.

Paghatag sa mga Batan-on og mga Oportunidad sa Pagserbisyo

Ang Granja Viana Ward sa São Paulo Brazil Cotia Stake adunay daghang aktibo nga mga batan-ong lalaki. Apan ang ilang mga lider nakabantay nga pipila kanila nag-atubang og personal nga mga hagit ug naglisud sa pagtuman sa ilang mga buluhaton sa priesthood.

Human ang bishopric ug ang mga lider sa Young Men nagtinambagay sa usag usa, sila mihukom nga mas i-focus nila ang ilang mga kalihokan sa pagserbisyo ug dili kaayo sa paglingaw-lingaw. Kini naglakip sa pagbisita sa dili kaayo aktibo nga mga miyembro sa korum, pag-apil sa pag-proselyte uban sa full-time nga mga misyonaryo, ug pagpangalagad sa sakrament ngadto sa mga miyembro nga dili gayud makahimo sa pagtambong. Kini nga mga kalihokan mihatag sa mga batan-ong lalaki og oportunidad sa pagbuhat sa mga baruganan nga ilang nakat-unan sa seminary ug ma-Dominggo (tan-awa sa 2 Nephi 2:26).

Sa kadugayan, “kining espirituhanong mga kalainan nakahimo sa tanang kalainan,” mireport ang usa ka lider sa priesthood.

“Kami natingala sa dihang usa ka partikular nga Dominggo sa pagpuasa, ang tanan namong mga batan-ong lalaki nagpamatuod,” siya miingon. “Sa dihang ila kining gibuhit, daghan kanila ang naghilak nga nahinumdom sa maayong diwa nga ilang nabati niadtong higayona. Usa ka batan-ong lalaki mipakigbahin sa kasinatian sa pagpangalagad sa sakrament ngadto sa usa ka tigulang nga miyembro sa among ward, kinsa naglubog na sa higdanan sulod sa tulo ka tuig. Ang iyang asawa, matinud-anon nga sister, midawat sa atong mga batan-ong lalaki nga may kalipay ug paglaum. Human sa ordinansa, siya mipakigbahin kanila sa kalipay nga iyang nabati sa iyang kinabuhi tungod sa ebanghelyo bisan pa sa dagkong mga problema ug hagit nga iyang giatubang. Ilang nabati ang Espiritu ug nakamgo sa kalainan nga nahimo sa ebanghelyo sa kinabuhi sa mga tawo. Kini nga kasinatian gamhanan kaayo nga kini ilang hinumduman sa mga tuig nga moabut—tingali sa ilang tibuok kinabuhi.”

Iyang gipasabut pag-ayo nga wala siya makakita og ingon ana nga matang sa tubag bisan asa nga “dula sa football o makalingaw nga Mutual night.” Apan, siya miingon, ang kasinatian mitudlo kaniya sa kaimportante sa pagpasiugda sa matang sa mga kasinatian diin ang mga batan-on makabati sa Espiritu.

“Ang sosyal nga mga kalihokan importante,” siya nagpadayon. “Apan ang espiritwal nga mga kasinatian mahinungdanon kaayo sa pagtabang sa mga batan-on sa pagpalambo sa ilang kaugalingong pagpamatuod.”

Matag Dominggo sa Rennes Ward, Angers France Stake, si Sister Delphine Letort, isip presidente sa Young Women, naghatag og kard sa kada batan-ong babaye nga misimba ug mihangyo kaniya sa pagpili og kaedad kinsa wala mosimba ug magsulat para kaniya. Ang batan-ong mga babaye mosulat sa leksyon niana nga semana—unsa ang ilang nakat-unan o unsa ang nakapadasig kanila—ingon man sa pagkamahigalaon, personal nga mubong sulat. Dayon si Sister Letort o usa sa iyang magtatambag mopadala sa mga kard niadtong wala makasimba.

Pagtudlo gamit ang mga pulong sa buhi ug sa karaang mga propeta.

Ang kalihokan yano apan epektibo, siya miingon, dili lang niadtong wala mosimba aron masayud nga sila gihi-numduman apan niadto usab nga nagsulat nga sila mas manggihunahunaon sa usag usa.

“Pinaagi sa gagmay nga mga butang talagsaong mga milagro mahitabo,” miingon siya (tan-awa sa Alma 37:6). “Atong nakita nga kini nahitabo. Ang batan-ong mga babaye giawhag, ug kini nga kasinatian nakadugang sa pagpalambo sa ilang mga pagpamatuod.”

Paghimong Makahuluganon ang Pulong sa Dios ngadto sa mga Batan-on

Si Alma mitudlo nga ang pagsangyaw sa pulong sa Dios adunay gamhanan nga epekto (tan-awa sa Alma 31:5). Si David Elmer, usa ka lider sa Young Men sa Texas, USA, nasayud niini ug gusto niya nga makasinati niini ang batan-ong mga lalaki siya nagpasiugda og high-adventure Scouting trip nga may makahuluganonong kasinatian nga makatabang kanila sa pagpangandam sa umaabut.

Si Brother Elmer mainampoong mikonsiderar unsa ang iyang ipakigbahin ug mibati nga gigiyahan ngadto sa pakigpulong ni Elder Neil L. Andersen sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles. Sa biyahe, si Brother Elmer mitudlo niini nga mensahe, lakip sa gipakigbahin ni Elder Andersen nga istorya ni Sidney Going, usa ka rugby star sa New Zealand kinsa mihunong una sa iyang sports career aron magserbisyo og misyon. “Ang inyong misyon mahimong usa ka sagrado nga oportunidad sa pagdala sa uban ngadto ni Kristo ug sa pagtabang sa pag-andam alang sa Ikaduhang Pag-anhi sa Manluluwas,” miingon si Elder Andersen.¹

Ang kasinatian hilabihan ka gamhanan, miingon si Brother Elmer, tungod kay nagtudlo siya gikan sa mga pulong sa buhi nga propeta. Sa katapusan sa debosyonal, tanang mga batan-ong lalaki ug mga lider mipirma sa bola sa rugby isip saad nga magserbisyo og misyon ug isip mahikap nga pahinumdom sa ilang nakat-unan ug nabati. Daghang mga amahan ug lider nagpabilin nianang gabhiuna nakig-istorya sa mga batan-ong lalaki kon sa unsang paagi ang misyon nakaapekto sa ilang kinabuhi.

“Ang amoa usa ka personal nga Dios; Siya nakaila sa Iyang mga batan-on,” miingon si Brother Elmer. “Siya nakahibalo sa ilang mga kinabuhi ug hagit ug unsa ang nahitabo niining mga bataa. Wala lang ta masayud kon giunsa Niya pagdasig ang ilang mga kinabuhi. Busa kami isip mga lider nag-andam ug naghatag og kahimtang alang kanila nga mabati ang Espiritu. Inyo kanang mabuhat pinaagi

sa mga kasulatan ug sa pulong sa mga propeta, apan ang Ginoo, dili kita, ang nagdasig sa ilang kasingkasing.”

Pagmakanunayon

Si Brother Elmer miingon nga gusto niya nga ang batan-ong mga lalaki aduna pay laing mahinumdoman kabahin sa biyahe: ang ilang pagtuon sa ebanghelyo kinahanglang makanunayon.

“Mibati ko nga kabahin sa akong responsibilidad, ako mohatag kanila og mga kasinatian aron mabati ang Espiritu, ug kon gusto ko nga mahitabo kini, kinahanglan nga buhaton nako ang akong bahin sa pagplano niini,” siya miingon. “Si Elder David A. Bednar mitudlo sa pagmugna og mga espirituhanong sumbanan sa atong kinabuhi, sumbanan sama sa pagtuon sa kasulatan ug pag-ampo ug family home evening.² Sa tibuok semana, kanunay namong gibuhat ang among mga espirituhanong sumbanan. Kami nag-ampo isip grupo. Among gi-assign ang batan-ong mga lalaki sa pagpakigbahin og 10 ka minutos nga debosyonal sa buntag, ug ang ilang mga lider ug amahan mangandam og debosyonal sa gabii.

“Ang punto kay bisan tuod kami layo sa panimalay ug ang among mga kalihokan lahi kaysa sagad, ang among espirituhanong sumbanan dili maputol. Ang batan-ong mga lalaki mahimong makahinumdom o makalimot og partikular nga mga leksyon, apan nanghinaut ko nga sila makahinumdom sa sumbanan nga among gipadayon sa

Pangita og natural nga mga higayon sa pagtudlo sa matag adlaw nga mga kalihokan.

paghimo og mga debosyonal ug pag-ampo ug pagtuon sa kasulatan.”

Si Myra Bocobo Garcia sa Pilipinas nasayud usab sa bili sa pagkamakanunayon, ug siya nasayud nga ang pagtudlo niini magsugod sa balay. Si Sister Garcia ug ang iyang bana, si Edwin, adunay tulo ka anak nga lalaki ug unom ka anak nga babaye nga nag-edad og 8 hangtud 22 anyos, ang kada usa nalakip sa lain-lain mga maayong kalihokan. Samtang nagpasabut kana nga daghang mga tawo naghimo og lain-lain mga buluhaton, ang pamilya nagkugi nga kanunayng magdungan og panihapon.

“Ang pagluto ug malipayong pag-andam og pagkaon ug dungan nga pagpangaon mao ang usa sa labing maayong paagi nga among mapundok ang among mga anak,” miingon si Sister Garcia. Iyang gihatagan og gibug-aton nga ang tingkaon mao ang panahon sa pag-bag-o [refresh], pag-istoryahanay sa usag usa, ug pag-ila sa mga panalangin sa Ginoo.

Pagpahimulos sa mga Oportunidad sa Pagtudlo ug Pagpaminaw

Si Jocelyn Fielden sa Nova Scotia, Canada, miingon nga kasagaran sa labing

mahinungdanon nga mga leksyon nga iyang nakat-unan gikan sa pag-amuma sa unom ka anak, nga karon nag-edad og 20 ngadto sa 30, may kalabutan lang sa direktang pagtudlo ug sa “pagmugna og palibut diin ang mga bata mismo makakat-on sa kamatuoran nga sila lang.”

“Ayaw pagdali-dali nga ikaw ang mopili para kanila o motubag sa tanan nilang mga pangutana,” miingon siya. Hinoon, siya mirekomendar nga i-direkta ang mga bata “sa kasulatan o sa tambag gikan sa atong propeta alang sa giya ug mga tubag.” Siya midugang, “ug pag-andam sa paghisgut sa ilang mga nahibaloan.” Dugang pa, kon siya pangutan-on sa iyang mga anak, usahay tubagon niya sila pinaagi sa paghatag og lain pangutana: “Sa inyong hunahuna unsay angay ninyong buhaton?”

“Pagmasaligon nga sila mohimo og eksakto nga mga pagpili,” siya miingon. “Kon atong tabangan ang atong mga anak nga makat-on nga maila ang Espiritu sa ilang kinabuhi atol sa daghang mga oportunidad sa pagtudlo matag adlaw uban kanila ug kon ilang maila unsa ang pagbati kon anaa ang Espiritu, kini mahinungdanon alang kanila sa pagtinguha og mas espirituhanon nga mga kasinatian, mao na ang naglig-on sa ilang mga pagpamatuod sa reyalidad sa Langitnong Amahan ug Iyang Anak, si Jesukristo. Kini adunay makapatakod nga epekto: kon mas mabati nila ang kahayag ug kahupayan nga mahatag sa Espiritu, mas tinguhaon nila kini ug maningkamot sa pag-buhat sa mga butang nga makapaduol pag-ayo sa Espiritu sa ilang kinabuhi.”

Siya daling makaila nga ang mga baruganan nga nahimong epektibo sa ilang pamilya alang kaniya mao ang gibalik-balik og gitudlo sa mga lider sa Simbahan. Sama pananglit, siya moingon nga ang pipila sa mga pagtudlo mahitabo atol sa pormal nga mga diskusyon sama sa mahitabo atol sa family home evening, pagtuon sa kasulatan sa pamilya, ug pag-ampo sa pamilya, ang mga ginikanan magiyahan sa Espiritu nga magmatngon sa mga higayon sa pagtudlo.³

“Maglakaw-lakaw, magdrayb padulong

Giunsa Nako nga Magpabiling Lig-on sa Ebanghelyo

Ni Tua Rogers

Gibunyagan ko sa dihang 12 anyos ko, ug sulod sa daghang katuigan ako lang ang miyembro sa Simbahan sa akong pamilya. Dili kini kanunay sayon, apan maayo gani kay napanalanginan ko og buotang mga lider kinsa mitabang kanako sa akong panaw sa pagkat-on sa mga doktrina sa ebanghelyo ug sa paggamit niadtong mga doktrina sa paglig-on ug pagpalambo sa akong kinabuhi. Tungod sa akong desisyon nga magpabiling matitud-anon sa akong gituohan, nakasinati ko og talagsaong mga panalangin sa akong kinabuhi ug, sa kaulahian, sa kinabuhi sa mga sakop sa akong pamilya.

Ania ang pipila ka mga butang nga nakatabang kanako nga magpabiling lig-on:

- Pagpabiling duol sa Langit-nong Amahan pinaagi sa mga kalihokan sama sa pag-ampo ug pagtuon sa kasulatan. Siya nasayud sa mga sitwasyon nga atong giatubang. Ang pagpabiling duol kaniya nakatabang kanako sa paghinumdom kon si kinsa ko.
- Pagsunod sa tambag sa mga lider sa Simbahan. Nakasinati ko mismo sa katinuod sa tambag gikan sa mga propeta ug mga apostoles.
- Pagkasayud nga ang pagsunod sa ebanghelyo makamugna og mas maayong kinabui karon ug sa kahangturan. Kini nakatabang kanako nga kanunayng masunod ang akong mga sumbanan

ug pagtuo. Ang mga lider nag-awhag kanako nga motambong sa templo, nga maoy nakatabang kanako sa paglantaw sa kinabuhing dayon.

- Pagpalibut sa inyong kaugalingon og buotang mga higala nga adunay kapareha og mga sumbanan. Napanalanginan ko og maayong mga higala kinsa nakapasayon sa paghimo og mga desisyon ug nakapalig-on sa akong pagtuo.
- Pagpabiling suod sa inyong pamilya. Gihigugma nako ang akong pamilya ug gustong magpalig-on sa relasyon ngadto kanila.
- Pagpakabuhi. Sunda ang mga baruganan ug apil sa mga programa sa Simbahan. Kini nakatabang kaninyo sa pagpakita sa pagtuo ug paghimo og matarung nga mga pagpili. Ang eksaktong mga pagpili sa kanunay makapasayon sa kinabui, ug kini mas makalipay sa kinabuhi.

sa mga kalihokan, mag-shoot shoot og bola [magdula og basketball], mangaon kauban ang pamilya, magdungan og trabaho, manganta, ug magserbisyo sa uban mao ang pipila ka mga kalihokan diin ang pagtudlo sa ebanghelyo mahitabo sa atong pamilya,” miingon siya. “Ang paghisgut kabahin sa mga hilisgutan sa ebanghelyo sa kanunay natural nga mahitabo kon kita maanaa sa ubang mga kalihokan.”

Pagtinabangay alang sa Komon nga Tumong

Sa wala madugay human og gradwar sa Brigham Young University–Hawaii, si KaYan Danise Mok miuli sa Hong Kong ug nakadawat og calling isip presidente sa Young Women. Samtang nag-adjust siya nga anaa ra sa panimalay, pagsugod og trabaho [career], ug padayon sa graduating studies, siya matinuorog nag-ampo alang sa inspirasyon sa pagtabang sa batan-ong mga babaye uban sa pagpalambo sa mga pagpamatuod sa pag-andam kanila sa umaabut.

Usa ka Dominggo samtang siya nagtudlo kabahin sa mahangturonang paglantaw, si Sister Mok nadasig sa pagbasa sa Basahon ni Mormon ngadto sa partikular nga batan-ong babaye, kinsa nag-inusara nianang adlaw sa simbahan.

“Ang akong magtatambag ug ako nadasig usab dayon pinaagi sa paghimo og mga tumong sa pagkompleto sa Basahon ni Mormon isip usa ka team kauban ang batan-ong mga babaye,” miingon si Sister Mok. “Iyang gidawat ang hagit sa walay pagduha-duha tungod kay dungan namong kompletohon ang tumong.”

Sukad niadtong higayona, si Sister Mok, iyang magtatambag, ug kining batan-ong babaye naghimo og “buddy system” sa Facebook ug sa pag-text aron sa paghinumdom sa usag usa sa pagbasa ug sa pagpakigbahin sa usag usa sa ilang nakat-unan.

Si Sister Mok miingon nga siya nakakita og talagsaong kausaban sa kinabuhi niining batan-ong babaye gumikan sa iyang pagtuon sa kasulatan. Ug samtang si Sister Mok nagbasa sa mga kasulatan samtang magsakay sa tren kada adlaw, siya mismo nakakaplag og mga panalangin. “Nabati usab nako ang Espiritu ug nakadawat og mga tubag sa akong pag-ampo samtang nagpadayon ko sa kinabuhi,” miingon siya.

“Sa akong kasinatian, pipila sa mga batan-on nabalaka ug mibati nga dili sigurado kon sila makadawat ba og pagpamatuod ug espiritwal nga mga kasinatian sama sa uban,” nagpadayon siya. “Pinaagi sa pagtinabangay, among gisigurado kanila pinaagi sa among mga aksyon nga kini epektibo ug anaa kami sa pagsuporta kanila sa tanang bahin.” ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Neil L. Andersen, “Pag-andam sa Kalibutan alang sa Ikaduhang Pag-anhi,” *Liahona*, Mayo 2011, 50.
2. Tan-awa sa David A. Bednar, “Labaw nga Makugihon ug Mabuhaton diha sa Panimalay,” *Liahona*, Nob. 2009, 17–20.
3. Tan-awa sa, sama pananglit, Robert D. Hales, “Ang Atong Katungdanan ngadto sa Dios: Ang Misyong sa mga Ginikanan ug mga Lider ngadto sa Bag-ong Kaliwatan,” *Liahona*, Mayo 2010, 95–98; David A. Bednar, “Labaw nga Makugihon ug Mabuhaton diha sa Panimalay,” *Liahona*, Nob. 2009, 17–20.

**Ni Elder
Paul B. Pieper**
Sa Seventy

ANG BASAHON NI ALMA: MGA LEKSYON PARA SA KARON NGA PANAHON

Ang mga Nephite matinuorong nakalahutay sa mga pagsulay sa ilang panahon ug mga saksi nga ang Ginoo mohatag sa mga panalangin ug proteksyon nga atong gikinahanglan aron magmalampuson sa mga hagit sa atong panahon.

Sa pagtapos sa iyang paghari, si Haring Mosiah misugyot nga ang monarkiya ilisan og sistema sa maghuhukom nga pilion sa mga tawo. Ang gisugyot nga sistema gibase sa mga balaod nga gihatag sa Dios nga pagadumalaon sa mga maghuhukom nga gipili sa mga tawo.

Ang baruganan sa kabubut-on mao ang pundasyon sa gisugyot nga sistema—nga mga indibidwal, kaysa usa ka hari, modawat sa responsibilidad ug pagkamay-tulubagon sa paglihok sumala sa balaod. Tungod kay “kini dili ang naandan nga ang tingog sa mga katawhan magtinguha sa bisan unsa nga mga butang nga supak niana diin unsa ang mata-rung” (Mosiah 29:26), kini nga sistema makahatag og mas dakong proteksyon sa mga katungod sa mga indibidwal ug sa nahiusang pagkamatarung sa katilingban.

Isip tubag sa sugyot ni Mosiah, ang mga tawo “nahimo nga hilabihan ka mahingawaon nga matag tawo makabaton og angay nga

kahigayunan sa tibuok yuta; oo, ug matag tawo mipakita og usa ka pag-uyon sa pag-tubag sa iyang kaugalingon nga mga sala” (Mosiah 29:38).

Ang basahon ni Alma naglangkob sa istorya sa katawhan atol sa 40 ka tuig human ang gisugyot nga sistema gisunod sa mga tawo. Ang katapusang mga kapitulo sa rekord ni Alma, mga kapitulo 43 hangtud 62, nagsaysay og balik sa grabeng mga hagit ug pagsulay. Atol niining 19 ka tuig, ang mga tawo nag-atubang og mga hagit sa politika taliwala kanila, mga hulga gikan sa gawas ug hapit makanunayong armado nga kagubot.

Kaduha ang sistema sa panggobyerno gihulga sa mismong mga tawo kinsa nagtinguha nga mo-establisar og mga hari ug hikawan ang mga tawo sa katungod sa pag-pili og mga lider ug gawasnong pagsimba. Sa samang higayon, nagdepensa ang mga tawo sa mga pagpang-atake sa mga Lamanite kinsa determinadong gub-on ang gobyerno sa

Sa tanan nilang mga hagit, ang matarung nga mga Nephite nakabaton og kalig-on gikan sa kamatuoran nga sila nagbuhat nga may hustong mga motibo. Ang ila lang gyud nga tinguha mao ang “pagpanalipod sa ilang mga kaugalingon, ug sa ilang mga banay, ug sa ilang mga yuta, ug sa ilang nasud, ug sa ilang mga katu-ngod, ug sa ilang tinuohan.”

Nephite ug himoong binilanggo ang mga Nephite.

Ang kahugno sa ekonomiya tungod niining daghang mga hagit, bisan tuod wala mahisguti, maingon og dako kaayong nga hagit alang sa mga tawo. Si Mormon, sa pagtigum sa sagradong talaan, nadasig sa pagsulat og detalyadong panghitabo niining panahona. Sa pagkatinuod, kon nagsulat pa siya og susamang detalye sa nahabiling 1,000 ka tuig nga kasaysayan sa mga Nephite, ang Basahon ni Mormon mosobra pa unta og 2,500 ka mga pahina!

Si Presidente Ezra Taft Benson (1899–1994) mitudlo:

“Ang Basahon ni Mormon . . . gisulat alang sa atong panahon. Ang mga Nephite wala gyud niini nga basahon; ni ang mga Lamanite sa karaang panahon. Kini gitagana alang kanato. . . . Ubos sa inspirasyon sa Dios, kinsa nakakita sa tanang mga butang gikan sa sinugdanan, gipamubo [ni Mormon] ang mga rekord sa daghang mga siglo, nagpili sa mga istorya, pamulong, ug panghitabo nga makatabang kaayo kanato. . . .

“Kinahanglan nga kanunay natong pangutan-on ang atong mga kaugalingon, “Ngano man ang Ginoo nagdasig ni Mormon (o Moroni o Alma) sa paglakip niana sa iyang rekord? Unsa nga leksyon ang atong makat-unan gikan niana nga makatabang kanako sa pagpakabuhi niining panahona?”¹

Karon ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw sa tibuok kalibutan nakakaplag sa ilang kaugalingon nga nag-atubang sa samang mga hagit nga giatubang sa mga Nephite sa ilang panahon, lakip sa mga paningkamot sa paghikaw sa mga miyembro sa katungod sa pagsimba ug pagsulti sa mga isyu nga importante sa katilingban nga atong gipuyan. Pipila sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw mibati sa hulga sa gawas ug panagsumpaki sa mga pwersa nga makapagun-ob sa ilang nasud ug kagawasan.

Maayo na lang, ang mga Nephite nakabuntog sa ilang mga hagit pinaagi sa tumang paningkamot, sakripisyo, ug tabang gikan sa Ginoo. Pipila sa mga leksyon kabahin sa pamaagi sa ilang malampusong pagtubag sa ilang mga hagit makahatag kanato og giya ug kaisug sa pag-atubang sa atong mga hagit karon.

1. Pagmentinar sa hustong mga tinguha ug motibo.

Sa tanan nilang mga hagit, ang matarung nga mga Nephite nakabaton og kalig-on gikan sa kamatuoran nga sila nagbuhat nga may hustong mga motibo. Ang ila lang gayud nga tinguha mao ang “pagpanalipod sa ilang mga kaugalingon, ug sa ilang mga banay, ug sa ilang mga yuta, sa ilang nasud, ug sa ilang mga katungod, ug sa ilang tinuohan” (Alma 43:47). Ang ilang tinguha mao ang pagpreserbar sa ilang kabubut-on—ang katungod nga molihok diha sa pagkamatarung ug manubag sa ilang kaugalingong binuhatan—kay sa adunay hari nga magbuot

sa ilang buhaton. Ang ilang motibo mao ang pagpreserbar nga patas ubos sa balaod, ilabi na sa ilang kagawasan sa pagsimba sa Dios ug sa pagpadayon sa ilang simbahan (tan-awa sa Alma 43:9, 45).

Aduna ug sa kanunay may mga pwersa sa katilingban nga nagtinguha sa pagmaniobra sa mga opinyon sa publiko aron makab-ut ang gahum alang sa personal nga pamintaha. Adunay tintasyon nga sundon ang ilang mga motibo ug himoon ang panagsumpaki ngadto sa pag-ilog sa gahum. Ang paagi sa Ginoo sa kanunay nakabase diha sa lunsay nga mga tinguha ug motibo, sama sa mga Nephite. Ang pagbuhat niini makapahimo kanila nga makasalig sa gahum sa kalangitan sa pagbuntog sa ilang mga hagit “diha sa gahum sa Ginoo” (Alma 46:20; tan-awa usab sa Alma 60:16; 61:18).

Sa samang paagi, sa atong pagbuntog sa mga hagit nga atong giatubang karon, kita kinahanglan nga kanunayng mosusi sa atong mga kasingkasing aron isiguro nga ang atong mga tinguha ug motibo lunsay ug nakabase sa mga baruganan sa ebanghelyo ni Jesukristo. Sa pagkatinuod kon kita mohimo (o imaniobra ang lihok sa uban) tungod sa pagkahakog, alang sa personal nga pamintaha, o sa pagpaubos sa uban, dili nato kinahanglan ang tabang gikan sa langit aron sa pagbuntog sa atong mga hagit.

2. Pagmabination ug pagmanggihatagon ngadto sa nagkalisud.

Sa dihang ang ilang mga kaaway kaniadto, ang mga Anti-Nephi-Lehi, gihulga nga malaglag, ang mga Nephites nagkauyon nga hatagan sila og lugar nga ilang kapuyan ug bag-uhon ilang kinabuhi ug hatagan og proteksyon (tan-awa sa Alma 27:21–22; 43:11–12). Tungod kay ang mga Anti-Nephi-Lehi nanumpa nga dili na nila gamiton pag-usab ang ilang mga hinagiban sa gubat, sila gihatagan og “usa ka dako nga bahin sa ilang kabtangan aron sa pagbulig” (Alma 43:13) sa mga kasundaluan sa mga Nephite atol niining malisud nga panahon. Bisan tuod wala marekord, nga ang mga Nephite mitratar niining mga milalin uban sa pagtahud ug gugma lamang, bisan tuod sila mahimong sayon nga gamiton sa politika niadtong gustong magsugod og kagubot.

Ang matang sa pagtratar sa mga Nephite ngadto sa mga tawo ni Ammon, sama nga sila gitawag, nabalusan ug sa kaulahian nakapaporma sa usa sa makapadasig nga grupo sa militar nga natala sa kasaysayan—ang 2,000 nga batan-ong mga sundalo. Hinoon, ang pagserbisyo niining batan-ong mga lalaki nahimong mahinungdanon sa pagpreserbar sa mga Nephite sa mas daling pagkagun-ob.

Sa dihang may panagbangi taliwala kanila, giatake sa gawas, ug mga hagit sa ekonomiya, adunay kalagmitan

Ang kaandam nga magmabination ug manggi-hatagon ngadto sa mga nanginahanglan usa ka importante nga butang sa pagpre-serbar sa nasud sa mga Nephite ug nakapahimong angayan sa mga Nephite sa mga panalangin sa langit panahon sa ilang tumang kalisud. Ang matang sa pagtratar sa mga Nephite ngadto sa mga tawo ni Ammon, nabalusan ug sa kaulahian nakapaporma sa 2,000 nga batan-ong mga sundalo.

nga mahimong negatibo niadtong “dili nato kauban.” Mahimong sayon lang unta nga maglagot ngadto kanila ug husgahan sila. Ang usa ka tawo mahimong magduha-duha sa ilang kamaunungon ug sa bili sa katilingban ug sa ilang epekto sa kahimtang sa ekonomiya. Kining negatibo nga mga reaksyon wala mahiyon sa sugo sa Manluluwas nga higugmaon ang atong silingan sama sa atong kaugalingon, ug sila magmugna og pagkatibulaag, may panagbingkil, ug pag-ya-ya. Kon ang mga tawo ni Ammon wala pa madawat sa katilingban sa Nephite, tingali kini makamugna og kasuko kaysa magpasalamaton sa nagtubo nga henerasyon. Imbis nga magmugna og 2,000 ka matinud-anong mga sundalo, ang bag-ong henerasyon mahimong isalikway ug moipon pag-usab sa mga Lamanite.

Ang kaandam nga magmabination ug kamanggihatagan ngadto sa mga nanginahanglan usa ka importante nga butang sa pagpreserbar sa nasud sa mga Nephite ug nakapahimong angayan sa mga Nephite sa mga panalangin sa langit panahon sa ilang tumang kalisud. Ang mga tawo sa Dios nanginahanglan sa ingon niini nga mga panalangin karon.

3. Pagpaminaw ug pagsunod sa dinasig nga mga lider.

Ang Ginoo nasayud sa mga hagit nga atubangon sa mga Nephite, ug Siya nag-andam og dinasig nga mga lider sa pagtabang sa pagbuntog niadtong mga hagit. Si Kapitan Moroni usa ka sundalo ug nadasig sa pag-andam og mga taming sa lawas, mga panagang sa bukton, panagang aron sa pagpanalipod sa ilang ulo, ug baga nga saput aron sa pagprotektar sa iyang mga tawo (tan-awa sa Alma 43:19). Ang resulta, ang mga Nephite dili kaayo daghan og patay atol sa gubat kay sa mga Lamanite (tan-awa sa Alma 43:37–38). Sa wala madugay, si Moroni misugo sa mga tawo sa pagkalot og mga pundok sa yuta libut sa ilang mga siyudad ug sa ibabaw niini nga mga pang-pang sa yuta iyang gipabutangan og mga troso ug binugkos nga mga troso (tan-awa sa Alma 50:1–3). Kining dinasig nga mga pagpangandam nakatabang sa mga Nephite nga dili magun-ob.

Samtang si Moroni nangandam sa gubat, si Helaman ug ang iyang mga kaigsoonan nagsangyaw sa pulong sa Dios ug nag-awhag sa mga tawo nga magmatarung aron ang Espiritu sa Ginoo mogiya ug mopreserbar kanila. Pinaagi sa pagpaminaw sa temporal ug espiritwal nga giya gikan sa dinasig nga mga lider, ang mga Nephite napreserbar. Sa dihang may panagbangi taliwala kanila ug ang mga tawo dili mosunod sa dinasig nga mga pasidaan, nga sila wala na molambo ug naglisud.

Kita napanalanginan nga nabuhi sa panahon sa dihang ang Ginoo nagtawag og buhing mga propeta, manalagna,

ug tigpadayag sa pagpasidaan kanato ug sa paggiya kanato sa pagpangandam sa mga hagit karon. Niadtong 1998, si Presidente Gordon B. Hinckley (1910–2008) mihatag og dinasig nga instruksyon ug pasidaan sa mga miyembro sa Simbahan:

“Panahon na nga han-ayon nato ang atong panimalay.

“Daghan kaayo sa atong mga katawhan ang nagpuyo nga hapit dili paigo ang ilang kinitaan. Sa pagkatinuod, ang pipila nagpuyo na lang sa utang. . . .

“Ang ekonomiya usa ka butang nga daling mausab-usab. . . . Adunay timailhan sa maunuson nga panahon sa umaabut nga kinahanglan natong pangandaman.”²

Bag-ohay lang nakig-istorya ko og tawo nga nakadungog sa mga pulong ni Presidente Hinckley ug sa mga pagdasig sa Espiritu. Siya ug ang iyang asawa mihukom nga ibaligya ang ilang mga negosyo, impasan ang ilang balay, ug impasan ang utang.

Karon kana nga tawo mapaningkamuton sa kaugalingon. Ang pag-ubos sa ekonomiya nga misunod sa pagkahitabo wala kaayo makaapekto sa iyang pamilya. Sa pagkatinuod, ang iyang pagkamapaningkamuton sa kaugalingon nakapahimo kaniya ug sa iyang asawa nga moserbisyo og misyon.

Si Presidente Thomas S. Monson giandam alang sa atong panahon. Ang iyang kinabuhi ug mga pagtulun-an mao ang mensahe gikan sa Dios aron sa pagprotektar ug pagpanalangin kanato karon. Usahay kon daghang tawo ang nabalaka sa mga butang nga wala sila, si Presidente Monson nagtudlo kanato nga magmapasalamaton sa daghang mga panalangin nga gihatag kanato sa Ginoo. Ug usahay kon daghan ang nag-focus sa ilang kaugalingong mga problema, si Presidente Monson nag-awhag kanato sa pagtabang ug pagluwas sa uban, kalimtan ang atong kaugalingon aron sa pagpanalangin sa uban. Ang pagsunod sa direksyon ni Presidente Monson makahatag sa atong pamilya ug espirituhanong proteksyon ug mga panalangin nga gikinahanglan sa atong panahon.

Mapasalamaton ko nga nagpuyo sa panahon diin ang ebanghelyo napahiuli. Mapasalamaton ko nga giandam sa Ginoo ang Basahon ni Mormon para sa atong panahon. Ang mga Nephite matinud-anong milahutay sa mga pagsulay sa ilang panahon ug saksi nga ang Ginoo mohatag og mga panalangin ug proteksyon nga atong gikinahanglan aron malampusong mabuntog ang atong mga hagit karon. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Ezra Taft Benson, “The Book of Mormon—Keystone of Our Religion,” *Ensign*, Nob. 1986, 6.
2. Gordon B. Hinckley, “To the Boys and to the Men,” *Ensign*, Nob. 1998, 53.

Pinaagi sa pagpaminaw sa temporal ug espiritwal nga giya gikan sa dinasig nga mga lider sama ni Moroni, ang mga Nephite napre-serbar. Sa dihang may panagbangi taliwala kanila ug ang mga tawo dili na mosunod sa dinasig nga mga pasidaan, sila wala na molambo ug naglisud.

UNSAON
NGA

MALUWAS

SA TERITORYO
SA KAAWAY

**Ni Presidente
Boyd K. Packer**

Presidente sa Korum sa Napulog
Duha ka mga Apostoles

Kita nagsaulog sa 100 ka tuig sa seminary sa Simbahan. Naghandum ko sa panahon sa dihang bag-o pa ang seminary diin ang mga kapanguhaan niining programa nihit kaayo.

Sukad niadtong mapainubsanong sinugdanan, kita karon adunay 375,008 ka mga estudyante sa mga klase sa seminary sa 143 ka nasud nga may 8,000 ka nagbolunter ug full-time nga mga magtutudlo sa tibuok kalibutan. Kita naghatag og dakong pagtagad sa atong mga batan-on. Kami nasayud sa inyong bili ug inyong potensyal.

Ang Kaalam Makatabang Kaninyo sa Pagbuntog sa Kaaway

Mamulong ko karon nga nakakita sa nangagi ug moandam kaninyo sa inyong kaugmaon.

Kamo nagtubo sa teritoryo sa kaaway. Kon kamo mahamtong sa espirituhanon nga paagi, kamo makasabut sa unsang paagi ang kaaway mihugaw sa inyong palibut. Siya anaa sa mga panimalay, kalingawan, media, pinulongan—tanang nagpalibut kaninyo. Sa kasagaran, ang iyang presensya dili mabantayan.

Ganahan kong mohisgut kaninyo og usa

ka butang nga labing bililhon ug madanohon. Mabasa sa kasulatan, “Ang kaalam maoy labaw nga butang, busa batoni ang kaalam,” ug akong pun-an, “uban sa tanan [ninyo] nga pagatinguhaon [pagabuhaton!]” (Mga Proverbio 4:7). Wala koy panahon nga usikan ug kamo usab. Busa paminaw!

Sa diha nga mihukom ko nga mahimong magtutudlo, kini klaro sa akong hunahuna. Atol sa Ikaduhang Gubat sa Kalibutan, ako anaa pa lang sa mga 20 anyos ug usa ka piloto sa Air Force. Nadestino ko sa gamay nga isla sa Ie Shima. Kini nga isla, gamay, mingaw ingon og sama ka dako sa stamp, anaa nahimutang sa ibabaw nga bahin sa Okinawa.

Sa usa ka mingaw nga gabii sa ting-init, naglingkod ko sa may pang-pang nagtan-aw sa pagsalup sa adlaw. Namalandong ko kon unsa ang akong buhaton inig human sa gubat, kon maswertihan nga buhi pa. Unsa ang akong gusto nga mamahimo? Niadtong gabhiuna mihukom ko nga ganahan kong mahimong magtutudlo. Nang-rason ko nga ang mga magtutudlo kanunay nagkat-on. Ang pagkat-on usa ka nag-unang katuyoan sa kinabuhi.

Una kong nagtudlo og seminary niadtong 1949 sa Siyudad sa Brigham. Estudyante ko dinhi sa seminary niadtong high school pa ko.

Adunay tulo ka kurso sa sinugdanan nga gitudlo sa seminary: Daang Tugon, Bag-ong Tugon, ug Kasaysayan sa Simbahan. Pribelihiyo nako nga nadugangan og Basahon ni Mormon sa sayo sa buntag nga klase sa seminary. Miuli ko gikan sa gubat nga may pagpamatuod sa Basahon ni Mormon ug pagsabut kon sa unsang paagi ang gasa sa Espiritu Santo makadasig.

Ang Gasa sa Espiritu Santo Moprotektar Kaninyo sa Teritoryo sa Kaaway

Sa inyong tibuok kinabuhi kamo natudloan kabahin sa gasa sa Espiritu Santo, apan limitado ra ang pagtudlo. Kamo makahimo ug, sa pagkatinuod, makapadayon sa pagdiskobre nga nag-inusara diha sa inyong kaugalingon kon sa unsang paagi ang Espiritu Santo mahimong impluwensya sa giya ug proteksyon.

Alang sa batan-ong mga lalaki ug batan-ong mga babaye, ang proseso susama ra. Ang pagdiskobre kon sa unsang paagi modasig ang Espiritu Santo sa inyong kinabuhi usa ka panaw sa tibuok kinabuhi. Kon inyo na kining madiskobrehan sa inyong kaugalingon, kamo makapuyo sa teritoryo sa kaaway ug dili mailad o madaut. Walay miyembro niining Simbahana—ug kana nagpasabut nga matag usa kaninyo—makahimo og ser-yosong sayop nga dili una pasidan-an sa mga pagdasig sa Espiritu Santo.

Usahay kon kamo nasayop, inigkahuman mosulti,

“Kahibalo ko nga dili gyud unta to angay nakong buhaton. Dili maayo akong pamati,” o tingali, “Nasayud ko nga *kinahanglan* gyud to nakong buhaton. Wala lang koy kaisug sa pagbuhat niini!” Kadto nga mga impresyon mao ang Espiritu Santo nag-direkta kaninyo sa maayo o nagpasidaan kaninyo nga mopalayo sa kadaut.

Adunay pipila ka mga butang nga kinahanglan ninyong likayan kon ang linya sa komunikasyon magpabiling abli. Dili kamo mahimong mamakak o mangilad o mangawat o maghimo og imoral ug kadtong mga agianan magpabiling bukas. Ayaw og adto sa lugar diin ang palibut mopugong og espiritwal nga komunikasyon.

Kinahanglan kang magkat-on sa pagtinguha sa gahum ug direksyon nga anaa kaninyo, ug dayon sundon kana bisan unsa pa man ang mahitabo.

Una diha sa inyong lista sa “buluhaton,” ibutang ang pulong nga *pag-ampo*. Kasagaran, ang inyong mga pag-ampo hilum. Kamo makahunahuna og pag-ampo.

Kamo sa kanunay adunay direkta nga linya sa komunikasyon sa inyong Amahan sa Langit. Ayaw itugot nga ang kaaway mokombinsar kaninyo nga walay naminaw sa pikas linya. Ang inyong pag-ampo kanunay nga gidungog. Kamo wala gayud mag-inusara!

Ampingi ang inyong lawas. Magmalimpyo kanunay. “Wala ba kamo masayud nga kamo templo sa Dios, ug nga ang Espiritu sa Dios nagapuyo diha sa sulod ninyo?” (1 Mga Taga-Corinto 3:16).

Basaha og maayo ang mga saad nga makita sa seksyon 89 sa Doktrina ug mga Pakigsaad. Ang Pulong sa Kaalam wala magsaad og hingpit nga maayong panglawas apan ang espiritu nga anaa niini malig-on.

Likayi ang mga patik ug susamang butang nga makapadaut sa inyong lawas. Ang inyong lawas gimugna diha sa panagway sa Dios.

Ang Propetikanhong Tambag Nagtudlo Kanato sa Kamatuoran

Gusto ko nga prangkang mamulong karon kabahin sa laing butang.

Kita nasayud nga ang gender [pagkalalaki o pagkabayel] namugna na didto sa kalibutan sa wala pa dinhi sa yuta.¹ “Ang espiritu ug ang lawas mao ang kalag sa tawo” (D&P 88:15). Ang mga Kaigsoonan nabalaka pag-ayo kabahin niining gender, isip may kalabutan sa moralidad.

Pipila kaninyo mahimong mibati o giingnan nga kamo natawo nga may pagduha-duha sa inyong pagkatawo ug dili ra sad-an kon mosunod niadtong mga tintasyon. Pinaagi sa doktrina kita nasayud nga kon kana tinuod, gitangtang na kanato ang atong kabubut-on, ug kana dili mahitabo. Kamo sa kanunay may kapilian sa pagsunod sa mga pagdasig sa Espiritu Santo ug magpuyo nga

lunsay sa moral nga paagi ug putli nga kinabuhi, usa nga puno sa hiyas.

Si Presidente Gordon B. Hinckley mipahibalo sa mosu-nod atol sa kinatibuk-ang komperensya: “Ang mga tawo nangutana sa atong posisyon kabahin niadtong gikonsiderar nila ang ilang kaugalingon . . . mga bayot ug tomboy. Ang akong tubag mao nga ato silang higugmaon isip anak nga mga lalaki ug mga babaye sa Dios. Tingali sila adunay piho nga mga kahilig nga mga gamhanan ug tingali malisud nga pugngan. Kadaghanan sa mga tawo adunay [mga tintasyon] sa usa ka matang o sa uban sa nagkalain-lain nga mga panahon. Kon sila dili mobuhat niini nga mga kahilig, niana sila makapadayon sa unahan sama sa uban nga mga miyembro sa Simbahan. Kon sila molapas sa balaod sa kaputli ug sa moral nga mga sumbanan sa Simbahan, sila ubos sa pagdisiplina sa Simbahan, sama usab sa uban.

“Kita buot nga motabang . . . sa paglig-on kanila, sa pag-abag kanila sa ilang mga problema ug sa pagtabang kanila sa ilang mga kalisud. Apan kita dili mahimo nga dili manumbaling kon sila motugyan ngadto sa imoral nga kalihokan, kon sila maningkamot sa pagtuboy ug pagpanalipod ug pagpuyo diha sa sitwasyon sa usa ka gitawag og managsama og sekso nga kaminyoon. Ang pagtugot niini makapagaan sa seryoso kaayo ug sagra-dong pundasyon sa gisugo sa Dios nga kaminyoon ug sa mga katuyoan niini, sa pag-amuma og mga pamilya.”²

Si Presidente Hinckley namulong alang sa Simbahan.

Ang Paggamit sa Inyong Kabubut-on aron Magpabilin o Mahibalik sa Luwas nga Dapit

Ang unang gasa nga nadawat nila ni Adan ug Eva mao ang kabubut-on: “Ikaw mahimo nga makapili alang sa imong kaugalingon, kay kini gihatag nganha kanimo” (Moises 3:17).

Kamo aduna nianang sama nga kabubut-on. Gamita kini sa maalamong paagi sa paglikay sa bisan unsa nga hugaw nga pag-agni o tintasyon nga inyong mahunahunaan. Ayaw gyud pag-adto didto, ug kon anaa namo didto, gawas gayud. “Ilimud ang inyong mga kaugalingon sa tanan nga dili diosnon” (Moroni 10:32).

Ayaw hugaw-hugawi ang mga gahum sa paglalang og kinabuhi sa inyong kaugalingong lawas o ni bisan kinsa. Kana mao ang sumbanan sa Simbahan, ug kini dili mausab. Samtang kamo nagtubo, adunay tintasyon sa pagsulay sa imoral nga mga kalihokan. Ayaw kana buhata!

Ang mahinungdanon nga pulong mao ang *disiplina*—disiplina sa kaugalingon. Ang pulong nga *disiplina* naggikan sa pulong nga *disipulo* o *sumusunod*. Magma-himong sumusunod nga disipulo sa Manluluwas, ug kamo luwas ra.

Usa o duha kaninyo mahimong maghunahuna, “Sad-an nako niini o nianang seryoso nga sala. Ulahi na kaayo para kanako.” Dili pa gyud ulahi.

Kamo natudloan sa panimalay o sa seminary kabahin sa Pag-ula ni Jesukristo. Ang Pag-ula sama sa usa ka pa-pas [eraser]. Kini makapapas sa kahamol sa konsensya ug sa epekto sa bisan unsang butang nga nakapahasol sa inyong konsensya.

Ang kahamol sa konsensya usa ka sakit sa espirital. Ayaw pag-antus nianang dugay na nga sakit. Likayi kini. Hununga kini! Paghinulsol, ug, kon gikinahanglan, paghinulsol kadaghan hangtud—dili na ang kaaway—modumala kaninyo.

Ang Mahangturong Kalinaw Moabut Pinaagi sa Paghinulsol Kanunay

Ang kinabuhi maingon og sunod-sunod nga mga pagsulay ug kasaypanan. Dugangi og “paghinulsol kanunay” sa inyong lista sa mga buluhaton. Kini makahatag kaninyo og mahangturong kalinaw nga dili mapalit sa bisan unsang kalibutanong butang. Ang pagkasabut sa Pag-ula mahimong usa sa pinaka-importante nga kamatuoran nga inyong makat-unan sa inyong pagkabatan-on.

Kon kamo makig-uban sa ubang mga tawo kinsa mo-paubos kaninyo kaysa mopatuboy, palayo kanila ug ilisi ang inyong mga kauban. Mahimong kamo mag-inusara ug magmingaw usahay. Ang importante nga pangutana mao nga, “Kon ikaw mag-inusara, anaa ba ka sa maayong mga kauban?”

Ang pag-undang sa naandang batasan nga nakabitik kaninyo mahimong lisud. Apan ang gahum anaa kaninyo. Ayaw pagpakawala sa paglaum. Si Propeta Joseph Smith mitudlo nga ang “tanang mga tawo kinsa adunay mga lawas adunay gahum niadtong wala.”³

Dili ingon nga ang kaaway personal nga makigkita kaninyo; dili niya ipakita ang iyang kaugalingon sa niining paagiha. Apan bisan kon siya personal nga moduol kaninyo aron sa pagsulay ug pagtintal kaninyo, kamo mas nakabintaha. Kamo makagamit sa inyong kabubut-on, ug iya ka na lang pasagdan.

Ang Paggpahimulos sa mga Panalangin sa Seminary

Kamo dili ordinaryo. Kamo espesyal kaayo. Kamo talagsaon. Giunsa nako pagkasayud niana? Nasayud ko tungod kay kamo natawo sa panahon ug dapit diin ang ebanghelyo ni Jesukristo moabut sa inyong kinabuhi pinaagi sa mga pagtulun-an ug mga kalihokan sa inyong panimalay ug sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Kini, sama sa giingon Mismo sa Ginoo, “mao lamang ang tinuod ug buhi nga

simbahan diha sa ibabaw sa tibuok yuta” (D&P 1:30).

Aduna pay daghang mga butang nga inyong madugang sa inyong listahan, apan kamo nasayud unsa ang angay ug dili angay nga buhaton sa inyong kinabuhi. Kamo nasayud sa eksakto ug sayop ug dili kinahanglan nga mandoan sa tanang mga butang.

Ayaw usik-usiki kining mga katuigan sa seminary. Pahimusli ang dagkong mga panalangin nga inyong makat-unan sa mga doktrina sa Simbahan ug sa mga pagtulun-an sa mga propeta. Kat-uni kanang bililhon kaayo. Kini mopanalangin kaninyo ug sa inyong kaliwatan sa mga henerasyon nga moabut.

Dili madugay kamo maminyo ug magkaanak, usa ka kaminyoon nga gi-sealed sa templo. Ang among pag-ampo mao nga inyong makaplagan ang inyong kaugalingon, sa husto nga panahon, luwas nga magpuyo sa usa ka family ward o branch.

Ang Pagpadayon nga may Paglaum ug Hugot nga Pagtuo

Ayaw kahadlok sa umaabot. Padayon nga may paglaum ug hugot nga pagtuo. Hinumdumi ang langitnong gasa sa Espiritu Santo. Pagkat-on nga matudloan niini. Pagkat-on sa pagtinguha niini. Pagkat-on sa pagsunod niini. Pagkat-on sa pag-ampo kanunay sa pangalan ni Jesukristo (tan-awa sa 3 Nephi 18:19–20). Ang Espiritu sa Ginoo motabang kaninyo, ug kamo mapanalanginan.

Kami adunay dako ug lawum nga pagsalig kaninyo.

Mopamatuod ako kaninyo—usa ka pagpamatuod sa dihang batan-on pa ko. Ug dili kamo lahi sa uban kaysa kanako. Kamo adunay sama nga katungod niadto nga pagpamatuod ug pagsaksi sama sa uban. Moabut kini kaninyo kon inyo kining paningkamutan. Ihatag nako ang mga panalangin sa Ginoo diha kaninyo—mga panalangin nianang pagsaksi nga mahitabo sa inyong kinabuhi, sa paggiya kaninyo samtang kamo mag-ugmad og malipayong kaugmaon. ■

Gikan sa sibya nga pakigpulong sa seminary centennial nga gihatag niadtong Enero 22, 2012.

MUBO NGA MGA SULAT

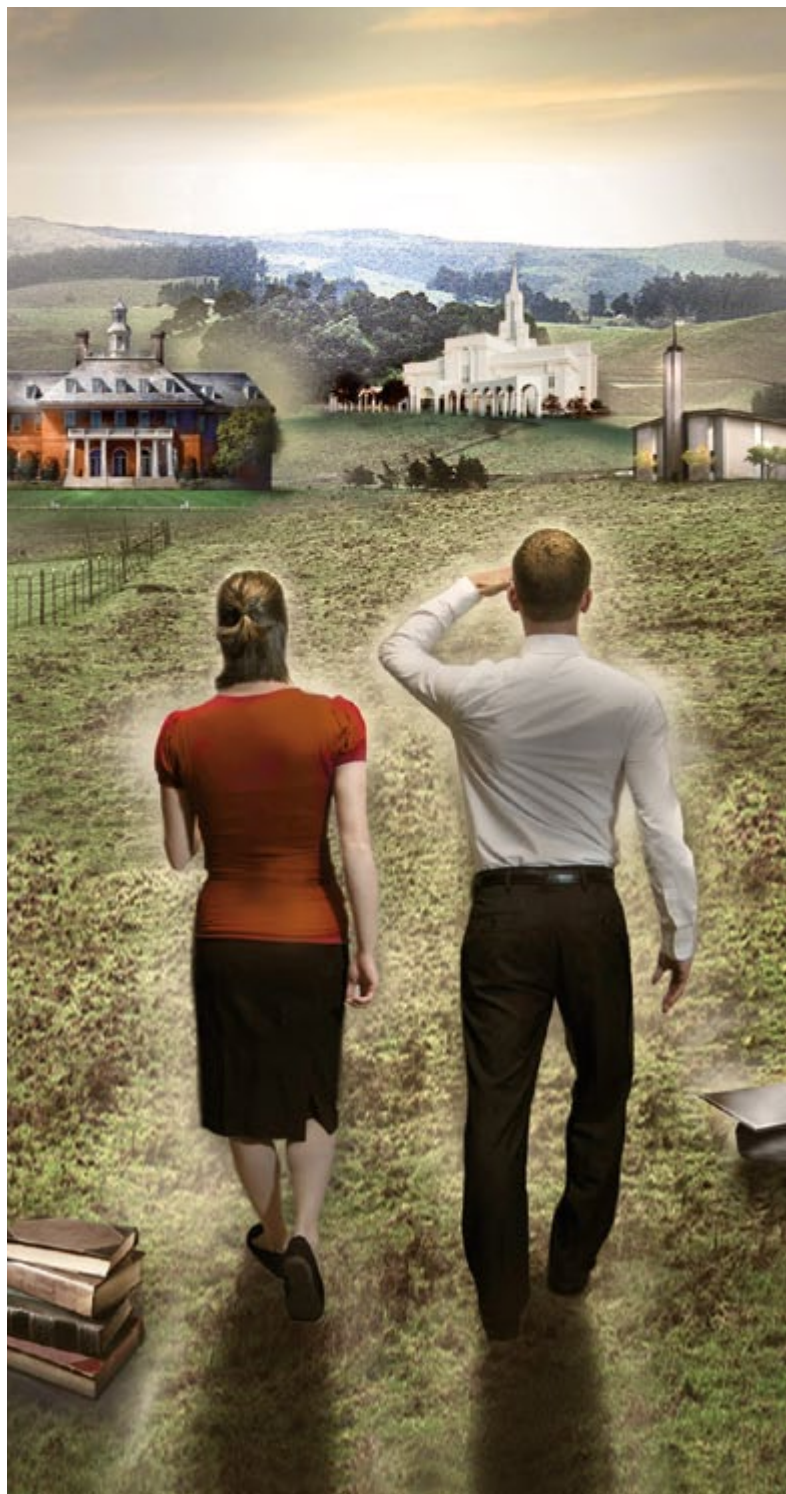
1. Tan-awa sa “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” *Liahona* Nob. 2010, 129; tan-awa usab sa Moises 3:5; Abraham 3:22–23.
2. Gordon B. Hinckley, “What Are People Asking about Us?” *Ensign*, Nob. 1998, 71.
3. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph Smith*, (2007), 253.

Tan-awa ang Kompletong Address

Tan-awa o paminawa ang tanang pakigpulong ni Presidente Packer sa seminary.lds.org/history/centennial.

Ayaw usik-usiki kining mga katuigan sa seminary. Pahimusli ang dagkong mga panalangin nga inyong makat-unan sa mga doktrina sa Simbahan ug sa mga pagtulun-an sa mga propeta. Kat-uni kanang bililhon kaayo.

NAG-AMPO KO ALANG SA KAISUG

Ang akong mga ginikanan nga Amiyembro sa Simbahan, apan dili sila kaayo aktibo. Kini usahay mahimong panagsumpaki tungod kay sila nagtuo nga ang panahon sa pamilya kinahanglang mag-una kaysa bisan unsa pang butang—sa dili pa mo-simba, mo-magnify sa mga calling sa Simbahan, ug mobuhat sa uban pang mga kalihokan.

Tungod kay lider ko sa Primary ug sakop sa ward choir, ang akong mga miting sa Simbahan usahay magkadungan sa mga buluhaton sa pamilya. Usa ka adlaw samtang nangandam ko nga motabong sa usa ka sibya sa kinatibuk-ang komperensya sa among meetinghouse sa Antananarivo, gipahinumduman ko sa akong mga ginikanan nga kami adunay mga bisita sa among balay.

“Kinahanglang kang mamili tali sa imong pamilya ug sa Simbahan,” miingon ang akong inahan. “Magpabilin ka ba dinhi uban namo ug dili motabong sa komperensya, o moadto ka sa komperensya ug atubangon ang silot.”

Mihukom ko nga dili makiglalis sa akong inahan. Hinoon, migahin ko og panahon sa pagpangamuyo sa Langitnong Amahan sa paghatag nako og kaisug ug kalig-on. Nangamuyo usab ko Niya sa pagtabang kanako sa pagkahibalo unsa ang angay buhaton. Magpabilin ko sa balay uban sa akong pamilya o mosimba ug maminaw sa tingog sa propeta?

Sa dihang nahuman nako sa

pag-ampo, mibati ko sa Espiritu Santo. Mibati ko sa Espiritu nga miawhag kanako sa pagsulti sa akong inahan kon unsa ka importante alang kanako nga moadto sa simbahan ug maminaw sa propeta. Mibati ko nga kinahanglang nako siyang sultihan nga makadawat ko og maalamong tambag nga dili lang magamit sa akong kinabuhi karon apan sa ako usab nga umaabut.

Ang Dios makahimo og milagro, ug Iyang humukon ang kasingkasing sa akong mga ginikanan aron ila kong tugutan sa pagtambong sa kinatibuk-ang komperensya nga dili silutan. Kini usa ka talagsaon nga kasinatian sa akong kinabuhi. Kini

Sa dihang nahuman nako sa pag-ampo, mibati ko sa Espiritu Santo nga nag-awhag kanako sa pagsulti sa akong inahan kon unsa ka importante alang kanako nga moadto sa simbahan ug maminaw sa propeta.

nagpamatuod sa kamatuoran nga mabasa diha sa kasulatan, “Pinaagi sa gahum sa Espiritu Santo kamo mahimo nga masayud sa kamatuoran sa tanan nga mga butang” (Moroni 10:5).

Nasayud ko nga kon atong basihan ang atong mga lihok sumala sa mga baruganan sa ebanghelyo ug maminaw sa Espiritu, kita sa kanunay magmalipayon sa atong mga pagpili. Kini nga kasinatian nakalig-on sa akong pagpamatuod nga ang Dios anaa kanunay para kanato ug ang Espiritu Santo motabang kanato. ■

Fy Tianarivelo,
Madagascar

ASA KO NAHISAKOP

Sa dihang dili pa ko miyembro sa Simbahan, ang akong kinabuhi masulub-on kaayo. Human magdiborsyo ang akong mga ginikanan sa dihang siyete anyos pa ko, napriso ang akong amahan. Ang akong inahan palahubog ug nawala ang tanang butang nga importante alang kaniya. Gipasagop ako sa usa ka pamilya.

Tungod niining mga butanga, nagtubo ko nga mas paspas kaysa akong mga kaedad. Ingon og dili gyud nako mabati nga ako nahisakop, ug sa kadugayan kanunay na akong nagrebelde. Sa dihang batan-on pa ko, nagsugod ko sa pagpanigarilyo ug sa pagbuhat sa ubang mga butang nga karon lang nako nasabtan nga supak sa Pulong sa Kaalam. Sigurado ko nga mapakyas gyud ko sa kinabuhi.

Usa ka butang ang makapalipay kanako mao ang pagtabang sa mga tawo—kon maglimpyo man sa kilid sa dalan o maminaw sa mga istorya sa ilang kinabuhi. Gusto gyud nako ipahibalo sa mga tawo nga sila makasalig kanako. Usa ka tuig, nagbakasyon ko ug nakaila-ila og usa ka tigulang nga babaye, mihukom ko sa pagserbisyo pinaagi sa pagpaminaw kaniya. Siya usa ka Kristiyano ug misugod sa paghisgut kanako kabahin sa relihiyon.

Wala gyud ko motuo sa Dios. Usahay, maghunahuna ko nga *tingali* anaa Siya, gibasol nako Siya sa mga samok nga mga panghitabo nga akong nasinati. Apan sa dihang kining babaye mihulagway kabahin sa hugot nga pagtuo sa Dios, nainteresado ko. Sa wala pa ko mobiya, siya misulti og usa ka butang nga nakapainteres kanako: “Ang mga Mormon nagsunod sa mga sugo sa Dios.”

Wala pa gayud ko kadungog kabahin sa mga Mormon, busa miuli ko, nag-internet, ug nagsiksik. Nakakita ko sa Mormon.org ug mi-order og

libreng kopya sa Basahon ni Mormon. Ang mga misyonaryo mideliver niini sulod lang sa pipila ka adlaw.

Dili pa ko sigurado kon magsugod na ba ko sa pagtuo sa Dios, apan ang mga misyonaryo mitabang kanako sa pagdiskobre nga dili lang ko mahimong motuo Kaniya apan mahimo usab kong masayud Kaniya. Sa dihang nagsugod ko sa pag-ampo ug pagtuon sa Basahon ni Mormon, nakaplagan nako ang akong kaugalingon diha sa maanindot nga panaw padulong sa kalipay. Mihunong ko sa pagpanigarilyo. Mihunong ko sa pagbasol sa Dios ug misugod sa pagpasalamat Kaniya sa maayong mga butang sa akong kinabuhi. Nasayran nako nga ang Iyang Anak miantus alang sa akong mga sala ug sa tanang kasakit nga akong nabati. Niadtong Oktubre 28, 2007, nabunyagan ko sa Iyang Simbahan.

Kon wala nako personal nga nasinati ang kausaban gikan sa pagkasagmuyo ngadto sa kalipay, dili

Siya misulti og usa ka butang nga nakapainteres kanako: “Ang mga Mormon nagsunod sa mga sugo sa Dios.”

ko makatuo nga kini posible. Karon ganahan kaayo ko sa calling sa Primary ug mapasalamaton sa oportunidad sa pagtabang sa pag-organisar og proyekto sa pagserbisyo sa usa ka young single adult conference sa Poland. Ang kanunay nga pagtabang sa uban pinaagi sa pagserbisyo sa Simbahan nakadugang sa kalipay nga akong nakaplagan sa ebanghelyo ni Jesukristo. Ang tanan nakong gibuhat karon, akong gibuhat nga may gugmang putli tungod ni Jesukristo. Nagtuo ko nga ang kinabuhi nindot kaayo ug bisan kon kita adunay mga hagit, kon kita magsunod sa Manluluwas, kita dili mawala.

Ang babaye nga akong naila-ila eksakto: ang pagbaton og hugot nga pagtuo sa Dios *mahinungdanon* kaayo. Kita dili makakaplag sa atong lugar dinhi sa kalibutan kon wala ta kaila Niya. Mapasalamaton ko nga sa katapusan ako adunay lugar kon asa ko nahisakop. ■
Dorota Musiał, Poland

SULTIHI KAMI KABAHIN SA INYONG SIMBAHAN

Sa usa ka biyahe aron sa pagbisita sa akong igsoong lalaki, naglingkod ko sa luyo nga bahin sa eroplano diin naglingkod ang mga flight attendant. Ang duha ka linya sa mga lingkuranan nag-atubang sa usag usa.

Gipaila-ila nako ang akong kaugalingon sa mga tawo nga nag-alirong kanako ug dayon mihisgut kanila nga ako moadto sa Brigham Young University. Usa ka lalaki sa akong atbang miingon nga ang iyang anak nga babaye adunay buotang higala nga bag-ohay lang nag-misyon. Ang iyang anak nga babaye nasayud og gamay kabahin sa Simbahan, apan siya walay nahibaloan. Ang flight attendant diha-diha dayon misulti nga dili siya ganahang magpamiyembro “niana nga simbahan” tungod kay gipakaubos niini ang mga babaye. Ang lalaki miingon nga nakadungog siya og susama niana—ang mga babaye nga Santos sa Ulahing mga Adlaw gikonsiderar nga mas ubos kaysa mga lalaki, nga sila dili makadawat og priesthood o makadumala og mga miting, ug mga lalaki ang nagdominar sa Simbahan.

Dayon, mitan-aw kanako, siya nangutana, “Unsa man ang *imong* gibati kabahin niana?” Silang pito nagtan-aw kanako ug nagpaabut.

Gikulbaan ko. Sa dihang bata pa ko nakasag-ulo ko sa mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo kausa, ug sa dihang tin-edyer ug young-adult nakapraktis ko sa pagpamatuod sa panan-awon ni Joseph Smith ug sa Basahon ni Mormon. Apan wala gyud koy ideya kon unsaon pagtubag ang pangutana sa lalaki. Nag-ampo ko sa hilum sa Langitnong Amahan sa paggiya kanako.

Dayon gisulti nako ang unang mga pulong nga akong nahunahunaan. “Wala lang gyud mo kahibalo sa Relief Society.” Ang ilang mga

dagway nagpakita nga wala sila masayud.

“Ang priesthood naglihok uban sa mga babaye, silang tanan mga miyembro sa Relief Society,” gipasa-but nako. “Kami adunay babaye nga presidente sa Relief Society kinsa nagdumala sa mga kalihokan sa mga babaye sa Simbahan sa tibuok kalibutan. Ang responsibilidad sa mga babaye mao ang pagdala og pagkamabination ug gugma nga putli ngadto sa kinabuhi sa mga miyembro ug ilabi na sa kinabuhi sa ilang mga pamilya.”

Sila naminaw pag-ayo kanako.

“Kita nagpuyo sa usa ka talagsaon nga panahon diin ang ubang mga babaye gusto nga sila molihok ug mohunahuna ug mahisama sa mga lalaki. Apan kami nagtuo nga

gibahin sa Dios ang mga buluhaton. Gipaabut namo nga ang mga babaye mahimong mga lider sa mga babaye ug kauban nga mga lider sa ilang panimalay. Ang mga lalaki nagsalig pag-ayo kanamo og tambag niining mga dapita. Kini usa ka matarung nga balanse. Kini nakahimo sa mga organisasyon sa among Simbahan ug sa among panimalay nga malampuson. Ug kami sa tinuoray nagtuo nga diha sa Ginoo ang babaye dili gawas sa lalaki, ni ang lalaki dili gawas sa babaye (tan-awa sa 1 Mga Taga-Corinto 11:11). Kami nagtuo nga kami dili mahingpit kon wala ang usag usa. Kami dili motuo nga kita gilalang aron makigkompetensya sa usag usa apan sa pagtinabangay sa usag usa.”

Mibati ko nga gipanalanginan sa

Gisulti nako ang unang mga pulong nga akong nahunahunaan: “Wala lang gyud mo kahibalo sa Relief Society.”

dihang nahuman ko. Nasayud ko nga ang mga pulong akong gisulti gikan sa Espiritu. Silang tanan ingon og na-tagbaw sa akong pagpasabut. Dayon ang lalaki miingon, “Sultih pa mi og dugang kabahin sa inyong simbahan.”

Dayon, sulod sa duha ka oras, malipayon kaayo kong naghisgut kabahin sa Pagpahiuli, pagtubag sa mga pangutana, ug pagpamatuod sa ebanghelyo nga akong gimahal. ■
Shauna Moore, Virginia, USA

KINAHANGLAN BA KONG MOPILI SA TRABAHO O SIMBAHAN?

Ang akong asawa ug ako na-aminyo niadtong 1981 sa Templo sa Tokyo Japan. Ang among kina-buhi sa sinugdanan sa kaminyoon dili sayon. Mapasalamaton ko nga adunay trabaho, apan naglisud mi sa pagbayad sa tanan namong galastuhan. Kami nangamuyo sa Langitnong

Amahan sa Iyang tabang ug gibuhat namo kutob sa among mahimo aron makabayad sa galastuhan ug sa ikapulo. Kami nasayud nga kon kami mosalig sa Ginoo, Siya mosangkap kanamo.

Usa ka semana ang akong asawa ug akong higala mipakita kanako sa samang gamayng clipping sa pamantalaan. Kini usa ka pahibalo alang sa full-time English teacher.

Gipadala nako ang akong résumé ngadto sa kompaniya ug gihangyo ko nga moadto para sa interbyu. Sa dayong pagtapos sa interbyu, ang tig-interbyu miingon, “Imong gisulat sa imong résumé nga ikaw nahilakip sa boluntaryong buhat isip misyonaryo sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Buot ipasabut nga mag-simbahan ka ma-Dominggo, dili ba? Kon ikaw pahukmon nga mosimba o motrabaho sa Dominggo, asa ang imong pilion?”

Lisud kadto nga pangutana tungod kay nagkinahanglan ko og mas maayo nga trabaho. Apan human sa paghunahuna og maayo, mitubag ko, “Mosimba ko.”

Uban sa dili kaayo klaro nga pahimum, ang tig-interbyu miingon, “Ah, mao ba.” Dayon iya kong gipapauli uban sa saad nga ang kompaniya magdesisyon niadtong gabhiona ug manawag ko aron mahibaloan ang resulta. Sa akong pagbiya sa kwarto, nagtuo ko nga mahagbong ko.

Nianang gabhiona sa dihang oras na para itawag, gidayal nako ang numero sa kompaniya nga gikulbaan pag-ayo.

“Unsa man ang resulta sa interbyu?” Nangutana ko sa sekretarya. “Nahagbong ko, dili ba?”

Nakuratan ko apan malipayon sa iyang tubag.

“Ganahan mi nga motrabaho ka uban kanamo,” siya miingon.

Mga usa ka bulan ang milabay nasayran nako nganong nadawat ko sa trabaho. Ang sekretarya mipasabut nga ang tig-interbyu nagpuyo tapad sa full-time nga mga misyonaryo sa Santos sa Ulahing mga Adlaw. Kanunay niyang gibantayan ang mga misyonaryo nga makugihong nag-drayb sa ilang mga bisikleta alang sa ilang buluhaton kada buntag.

“Siya nagtuo nga ikaw, miyembro

Ang tig-interbyu nangutana nako, “Kon ikaw pahukmon nga mosimba o motrabaho sa Dominggo, asa ang imong pilion?”

sa sama nga simbahan, kugihan nga magtrabaho sama sa mga misyonaryo nga nagtrabaho alang sa ilang simbahan,” siya miingon. “Swerte ka!”

Sukad niadto ang among pamilya makapalit na unsa ang among gikinahanglan.

Kon maghunahuna ko niining kasinatian sa pagpili, madasig ug mahupay ko. Nasayud ko nga ang Dios mogamit sa ubang mga tawo sa pagpanalangin sa Iyang mga Anak. Dili nako mapahayag ang dako nakong pasalamat alang sa akong asawa ug higala alang sa ilang inspirasyon sa pagdala sa pahibalo sa mantalaan ngari kanako, alang niadtong makugihon nga mga misyonaryo ug sa ilang talagsaong mga ehemplo ug sa atong manggiloy-on, mahigugmaon, ug maamumahong Langitnong Amahan, kinsa adunay milagrosong mga gahum sa paghimo sa atong mga kasinatian alang sa atong kaayohan. ■

Kenya Ishii, Japan

Kaputli

SA MAHUGAW NGA KALIBUTAN

Ang mga tigsulat sa mga magasin sa Simbahan nakig-himamat og grupo sa mga young adult sa lain-laing bahin sa kalibutan aron paghisgut sa mga hagit ug mga panalangin kon magpabiling putli sa usa ka kalibutan nga wala maghatag og bili—ug gani nagbiay-biay—sa kaputli. Among nasayran nga ang ilang prangka, matinuoron, ug kinasingkasing nga diskusyon makapabayaw ug makadasig ug naglaum kami nga inyo usab nga madiskobrehan nga ang ilang mga komentaryo usa ka butang nga makatabang kaninyo sa paghatag og bili sa kasagrado sa kaminyoon ug pisikal nga kasuod.

Uban sa daghang mga tawo nga nangatarungan sa imoral nga batasan, unsa nga kamatuoran sa ebanghelyo ang nakatabang kaninyo nga magpabiling putli sa sekswalidad?

Martin Isaksen, Norway: Giingon diha sa mga kasulatan nga magmaputli. Kana igo na alang kanako.

Lizzie Jenkins, California, USA: Ang pagkaputli usa ka pasalig. Tumanon kini ninyo. Kini usa ka paagi sa kinabuhi.

Liz West, England: Ang pagsabut kon si kinsa ko, ang pagsabut nga adunay mas nindot pa nga kinabuhi kaysa karon ug kining usa ka gabii nakatabang pag-ayo kanako. Ang plano sa kaluwasan—bisan sa dihang tin-edyer pa ko dili pa ko makaesplikar niini pag-ayo—dako og maitabang. Ang konsepto sa mahangturong kaminyoon talagsaon kaayo! Kon ang mga tawo makasabut niining pasalig, ilang maamguhan kon unsa ka talagsaon nga gibutang sa Dios ang mga pamilya

dinhi ug naghatag kanato og mga sugo aron dili lang kita luwas apan kita usab magmalipayon. Samtang nagsunod ko niining mga baruganan ug mipakigbahin niini sa akong mga higala, nag-ingon, “Dili ko moinom” o “Dili ko moadto niini nga party” o “Dili ni nako buhaton,” sila nagtahud kanako. Sa katapusan wala sila mobiya kanako. Ang pagsabut nga ako adunay bili isip anak sa Dios ug ang Langitnong Amahan nasayud kon si kinsa ko ug sa tinuoray nag-amuma kanako usa ka talagsaon kalig-on.

Anna (Any) Vlasova, Russia: Kini nakatabang pag-ayo nako kon maghunahuna ko nga nahilakip ko sa usa ka langitnong pamilya. Nahigugma ug nagtahud ko sa Dios ug dili ko gustong mobati nga maulaw ngadto Kaniya tungod sa mga pagpili nga akong gihimo.

Kaylie Whittemore, Florida, USA: Sigurado ko nga ang pagsabut sa kabalaan sa mga pamilya naghatag kanako og lig-on nga desisyon nga mosunod sa balaod sa kaputli.

Dugang pa ang pagkaamgo nga kon kita makasupak sa mga sugo, adunay negatibong mga sangputanan nga dili nako gustong masinati.

Falande (Fae) Thomas, Haiti: Naghunahuna gyud ko pag-ayo kon unsa ang isulti sa mga tawo, “Nganong unya-unyaon pa man kon maangkon na nimo ang tanang butang karon?” Apan naghunahuna ko kon unsa ka dugay kana nga kalipay molungtad. Mas ganahan kong mosunod sa balaod sa kaputli ug, sa pagtapos sa adlaw, mobati og kalinaw.

Hippolyte (Hip) Kouadio, Ivory Coast: Usa sa mga butang nga nakatabang pag-ayo kanako mao ang pamahayag sa pamilya: “Kami . . . mopahayag nga ang Dios misugo nga ang sagrado nga mga gahum sa paglalang pagagamiton lamang tali sa lalaki ug babaye, kinsa legal nga naminyo isip bana ug asawa.”¹

Lain nga butang nga nakatabang mao ang paagi giunsa sa mga Kaigsoonan pagpasabut sa kaputli ngari kanato. Sila mipasidaan kanato kon sa unsang paagi magsugod ang imoralidad ug nagtudlo nga kon atong giabusaran ang atong lawas, atong giabusaran ang atong kalag. Si Elder Jeffrey R. Holland mitudlo nga ang Manluluwas misakripisyo alang kanato aron kita inig-abut sa adlaw makabaton og nabanhaw nga lawas. Ang paagi nga kita magmapasalama-ton sa sakripisyo nga Iyang gibuhat mao ang paghimo sa atong lawas nga limpyo.²

***“Ang Manluluwas
misakripisyo alang
kanato aron kita inig-
abut sa adlaw makaba-
ton og nabanhaw nga
lawas. Ang paagi nga
kita magmapasalama-
ton sa sakripisyo nga
lyang gibuhat
mao ang paghimo
sa atong lawas nga
limpyo.”***

Liz: Nakahinumdom ko sa usa ka partikular nga panag-istoryahanay sa dihang mga 15 anyos pa ko. Kami naghisgut nganong dili ko motuo sa hilabihang kasuod sa dili pa mag-minyo, ug nakahinumdom ko nga siya misulti, “Sige, apan unsaon nimo kon kini mahitabo gayud? Unsa na lang kon usa ka gabii, imo lang . . . ?” Apan nasayud ko nga aduna koy kapilian. Wala ray “mahitabo.”

Talagsaon alang kanako nga ang Langitnong Amahan naghatag kanato og kabubut-on ug mga sugo aron libre kita ug si Satanas naningkamot pag-ayo sa pagpriso o pagpugong kanato. May mga higayon nga ang akong mga higala maghisgut sa usa ka butang nga posibleng may “mahitabo” sa mga party diin ang mga tawo nag-inom ug nagparis-paris. Dili nako ibutang ang akong kaugalingon niana nga mga sitwasyon. Ang pagpili dili himoon kon kamo anaa na nga mosulti og oo o dili. Ang pagpili himoon sa wala pa mahitabo, sa dihang inyong gipangutana ang inyong kaugalingon, “Moadto ba ko sa party?”

Daghang mga tawo, nga dili sila maghunahuna daan ug dili maghunahuna sa mga sangputanan, buhaton nila ang ilang gusto nianang higayona. Apan kon kamo mosulti, “Gusto ko nga kini ang resulta; busa himoon ko kining mga pagpili,” dayon makalikay ka og daghang kasamok.

Kamo naghisgot og kabubut-on ug mga kasugoan. Apan ang mga pakigsaad—mga pakigsaad sa bunyag o sa templo—makatabang ba kaninyo nga masunod ang inyong mga sumbanan?

Fae: Maghunahuna ko sa akong kinabuhi sa dihang wala pa ko mabunyagi ug sa kamakahuluganon sa kinabuhi karon nga nakahimo ko og mga pakigsaad. Makapatingala kaayo kon unsang paagi kita mapasaylo tungod sa Pag-ula. Kon naghinumdom ko sa akong mga pakigsaad,

naghunahuna ko sa unsang paagi makahinulsol ko, mahimong mas maayo, ug magpadayon.

Anya: Ilabi na kon anaa sa templo kamo makakita sa mahangturong panglantaw. Ang templo makatabang kaninyo sa paghunahuna sa inyong kahangturan ug dili lang sa karon, mao nga makahimo mo og mas maa-lamong pagpili.

Lizzie: Kasagaran kita nagtuo nga ang kasuod sa sekswal dautan, apan dili. Kini lang pagahimoon sa may hustong katungod, sa husto nga panahon, ug sa husto nga tawo. Kana mao ang pakigsaad. Kamo naghimo og mga pasalig. Kamo moingon, “Andam na gyud ko alang niining lakang sa akong kinabuhi.” Ang mga pakigsaad makatabang kanako tungod kay nasayud ko nga nagbuhat ko sa mga butang sumala sa han-ay nga angay kini nakong buhaton. Ug nasayud ko nga kon buhaton nako ang kabubut-on sa Amahan, mas malipay ko.

Jonathan Tomasini, France: Dili nako matinuoron sa akong kaugalingon ug sa Dios kon wala nako matuman ang akong mga pakigsaad. Ang mga pakigsaad sa kaminyoon nakatabang kanako sa paglantaw nga gusto nakong ihalad sa akong asawa kanang usa ka tawo nga may pagpugong sa kaugalingon, nag-andam nga mahimong buotan nga bana, ug nagpabiling putli.

Adunay daghang mga argumento sa kalibutan—kadaghanan niini makapadani ug makalibug—nganong ang balaod sa kaputli wala na sa uso. Unsa nga mga argumento ang inyong nadungog ug giunsa ninyo pagtubag niadtong mihagit sa inyong mga sumbanan?

Lizzie: Sa akong senior year sa high school, nakahinumdom ko og usa ka magtutudlo nga mihatag og “tambag.” Siya naminyo paggradwar gyud sa high school, ug kini natapos nga bati gyud kaayo, mao nga siya

ANG BARUGANAN UG ANG YAWE

“Ang sumbanan magpabilin sa dili pagbuhat sa wala pa maminyo ug hingpit nga maunungon sulod sa kaminyoon. Bisan pa kita lahi og sumbanan sa katilingban, bisan pa kon ang atong mga sumbanan gitamay, bisan pa kon ang kadaghanan mosunod, kita dili gayud mosunod, dili gayud kita pwedeng mosunod. . . .

“Kamo gitugyanan sa gasa sa Espiritu Santo. Adunay mga hung-hong sa pag-uyon o pasidaan kon kamo adunay desisyon nga himoon. Ang Espiritu Santo makagiya kaninyo palayo sa dautan ug modala kaninyo pagbalik kon kamo nawala ug nahisalaag sa inyong dalan. Ayaw gayud pagkalimot nga kamo mga anak sa Dios. Si Satanas dili makapriso ninyo hangtud sa hangtud. Kamo sa kanunay naghupot og yawe sa paghinulsol aron sa pag-abli sa pultahan sa prisohan.”

Presidente Boyd K. Packer, Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Ang Sumbanan sa Kamatuoran Gipatindog,” *Liahona*, Nob. 2003, 26.

misulti kanamo nga “adunay daghang isda sa dagat.” Iyang gipasabut nga adunay daghang mga butang nga among sulayan, daghang mga tawo nga mahimong sulayan. Nakahinumdom ko nga natingala sa akong magtutudlo nga misulti niana. Sukad niadtong higayona naghunahuna ko nga, tinuod, adunay daghang mga tawo, apan dili ko ganahan og daghang mga tawo.

Jonathan: Usa nako ka kaila mii-ngon nga kon siya anaa sa usa ka relasyon, gusto niyang mahibaloan kon siya ba parison [compatible] niana nga tawo sa sekswal nga paagi. Siya mihatag og ehemplo sa pagpakig-date sa lalaki nga iyang ganahan, ug human nga sila nagkasuod, siya mibati nga sila dili parison ug ang relasyon wala molambo. Iyang gigamit kana nga kasinatian sa paghimo sa iyang argumento, ug ingon og kini makapadani. Sa katapusan, akong gipasabut kaniya nga nagtuo ko nga mailhan nako pag-ayo ang tawo sa laing pamaagi, ug kon inyo kining buhaton ug magsalig samtang magsunod sa balaod sa kaputli, adunay mas maayong pagkaparis kon kamo magminyo.

Any: Ang pinaka-komon nga argumento nga kanunay nakong madunggan mao nga kon ang duha ka tawo nagkahigugmaay, ok lang; ang kasuod sa sekswal usa lamang ka ekspresyon sa gugma.

Martin: Usa ka butang ang akong mahunahunaan kon makadungog sa pagpangatarungan nga “Naghigugmaay mi sa usag usa” mao ang kinutlo ni Presidente Spencer W. Kimball. Siya miingon nga kanunay ang kahigal mosulod kon ang tawo maghunahuna nga sila naghigugmaay.³ Mao kana ang mahitabo sa daghang mga tawo kon sila nagkasuod na kaayo sa dili pa maminyo: kini usa ka hihal bisan tuod sila naghunahuna nga sila naghigugmaay sa usag usa. Kon sila naghigugmaay sa usag usa, sila motahud sa usag usa,

mosuporta sa usag usa, ug mosabut nga adunay eksaktong panahon para sa pakigsuod. Ug, para nako, ang pakigsuod sa wala pa ang kaminyoon nagpakita nga dili gyud ninyo suportahan ang usag usa sama sa inyong gihunahuna. Tungod kay kon kamo wala magtinabangay sa pagsunod sa inyong mga sumbanan karon, dayon unsaon man ninyo unya pagsuporta sa usag usa?

Kaylie: Pipila sa mga tawo nga dili motuo sa Dios mibati nga ang Biblia ug ang balaod sa kaputli wala sa uso. Aduna koy mga higala sa high school kinsa dili gayud motuo nga adunay dios—ug aduna koy higala nga dili gayud motuo sa mga pagtulunan sa iyang relihiyon. Siya nagtuo sumala sa iyang gusto, unsa ang iyang gituohan nga eksakto alang kaniya. Ang piskal nga kasuod sa sekswal, sa iyang panglantaw, usa ka pagpalipay sa kaugalingon, ug bisan unsang butang nga mopugong nianang pagpalipay dili maayo.

Sa akong hunahuna ang akong higala natingala nga nagtuo ko sa Biblia ug sa mga sugo sa Dios, apan naningkamot ko sa pagtabang kaniya aron siya makasabut nga wala nako lantawa ang mga kasuguan isip restriksyon; ako kining gisunod tungod kay kini mas makapalipay kanako. Bisan tuod wala mi magkauyon, iya kong gitahud, ug nagpabilin ming suod kaayo nga managhigala.

Liz: Kining tanan nga mga argumento adunay tubag sa nag-unang mga baruganan sa ebanghelyo. Kon kamo nagtuo nga adunay Dios, kon kamo nagtuo nga adunay mas dakong plano, kon kamo nagtuo nga adunay pagkamay-tulubagon, kon kamo nagtuo nga dunay usa ka tawo nga nahigugma kaninyo ug nabalaka kaninyo, ug kon kamo nagtuo nga kamo aduna nay bili daan tungod kay kamo anak sa Dios—dayon mas ikonsiderar ninyo ang inyong kaugalingon nga may bili ug motahud sa inyong lawas. Kon ang mga tawo

wala masayud o dili motuo niining mga baruganan, sila molantaw sa ubang mga tawo ug lugar aron makita ang ilang bili.

Unsa nga mga impluwensya o mga ehemplo ang nakatabang kaninyo sa pagpasalig sa pagsunod sa balaod sa kaputli?

Hip: Ako adunay kauban sa kwarto nga minyounon na. Usa ka adlaw kami nag-istorya kabahin sa iyang umaabot nga kasal, ug may usa ka tawo nga nangutana, “Unsa nga mga pasalig gihunahuna ninyong duha aron nakatabang kaninyo nga magmalig-on? Ang iyang tubag mao, “Ang dili pagsunod sa balaod sa kaputli makadaut sa among relasyon. Busa mihukom mi nga dili mi mobuhat og bisan unsang butang nga dili mi komportableng mobuhat sa atubangan sa bishop o sa among mga ginikanan.” Kana adunay impluwensya gihapon ngari kanako.

“Wala nako lantawa ang mga kasugaoan isip restriksyon; ako kining gisunod tungod kay kini mas makapalipay kanako.”

Jonathan: Karon nga ako young adult na, mas sayon sa pagpaminaw sa mga propeta ug sa pagpamalandong sa mga butang nga gisulti sa mga lider sa Simbahan. Sa wala pa kini, sa akong hunahuna ang dako nga responsibilidad anaa sa atong mga ginikanan ug pamilya. Ang Simbahan makahatag og impormasyon og daghang talagsaong mga butang, apan ang ehemplo sa akong pamilya nakatabang kanako sa pagkaamgo nga ang ebanghelyo usa ka maa-nindot nga butang ug makapalipay kanato.

Liz: Sa dihang nagdako ko, ang pinakaduol nako og edad nga miyembro sa Simbahan nagpuyo og usa ug tunga ka oras gikan sa among balay, mao nga walay laing miyembro sa eskwelahan. Apan usa ka butang ang nakapadayeg kanako pag-ayo nga bisan tuod nag-inusara ko, ang mga lider kanunay motambong sa Mutual; sila kanunay anaa sa seminary; sila kanunay motungha sa pagtudlo sa leksyon alang kanako—sa tanang higayon. Sila dili gyud mosulti, “Nan, usa lang akong estudyante mao nga dili na lang ta magklase karon.” Sigurado ko nga daghan ko og nakat-unan, apan ang dili gayud nako makalimtan mao nga ang akong mga lider makanunayon. Ug tungod kanila, ako adunay mga oportunidad nga mabati ang Espiritu.

Sa akong hunahuna dili gayud nato hingpit matugkad ang gasa sa Espiritu Santo. Bisan tuod anaa ang akong mga ginikanan ug akong pamilya ug akong mga lider, kon anaa nako sa eskwelahan nag-inusara ko. Apan ang Espiritu nag-uban kanako. Mao nga bisan unsang makapaanaa sa Espiritu sa kinabuhi sa usa ka tawo mahimong dako nga impluwensya sa pagtabang niana nga tawo sa pagsunod sa balaod sa kaputli.

Lizzie: Usa sa pinaka-dakong impluwensya mao ang pagbaton og pagpamatuod sa akong kaugalingon. Kon kamo wala gayud makagamot sa

ebanghelyo, sayon lang sa pagbalhin og laing dalan. Apan kon kamo mag-sugod nga adunay siguradong lig-ong pundasyon sa ebanghelyo, ang tanan mosunod.

Hip: Kon kamo gustong malig-on sa pisikal nga paagi, kamo mag-work out, ug kon kamo mag-work out, inyong makita ang mga resulta. Kon ato kining gamiton sa espiritwal nga paagi, kita kinahanglang mag-work out sa espirituhang paagi. Adunay daghang mga butang nga atong mahimo para sa espirituhang pag-work out, sama sa pag-basa sa mga kasulatan ug pagbuhat kutob sa atong mahimo nga makabaton sa Espiritu. Kita usab maghimo og matarung nga mga tumong ug magbuhat sa pagkab-ut niadtong mga tumong. Apan sa pagkab-ut niadtong mga tumong, dili ni nato mahimo nga mag-inusara. Kinahanglan nga kauban nato ang Ginoo. Gikan Kaniya atong makuha ang kalig-on ug ang Espiritu sa pagbuntog niadtong mga hagit. Dayon kita makasunod sa hangyo ni Presidente Thomas S. Monson:

“Ayaw itugot nga ang kainit sa inyong pagbati moguba sa inyong mga damgo. Pakigbatok sa tintasyon.

“Hinumdumi ang mga pulong gikan sa Basahon ni Mormon: ‘Ang pagkadautan dili mahitabo nga mahimo nga kalipay.’”⁴ ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” *Liahona*, Nob. 2010, 129.
2. Tan-awa sa Jeffrey R. Holland, “Of Souls, Symbols, and Sacraments,” sa *Brigham Young University 1987–88 Devotional and Fireside Speeches* (1988), 77–79.
3. “Sa panahon sa pagkasala, ang putli nga gugma mawala ug mobanos ang kahigal. Ang pagbati napulihan og lawasong tinguha ug dili mapunggang kainit sa lawas. Ang pagdawat niini mao ang doktrina sa yawa nga naghinam-hinam sa pag-establisar niini, ang sekswal nga relasyon gawas sa kaminyoon madawat ra” (*Teachings of Spencer W. Kimball*, ed. Edward L. Kimball [1982], 279).
4. Thomas S. Monson, “Pagpuyo Ingon nga Panig-ingnan,” *Liahona*, Mayo 2005, 113.

“Unsay ipasabut sa pagtahud sa priesthood sa Dios?”

Ang priesthood mao ang gahum diin ang Langitnong Amahan ug si Jesukristo mohimo sa ilang buhat. Kini ang pinakamahinungdanon nga gahum dinhi sa yuta. Pinaagi sa priesthood, gihimo ang mga ordinansa, mga panalangin gihatag, ang buhat sa templo gituman, ang ebanghelyo gisangyaw, ug mga milagro gihimo.

Ang mga naghupot sa priesthood nagrepresentar sa Manluluwas, busa gitahud nila ang priesthood pinaagi sa paghimo sa buhat sa Manluluwas kon Siya nia pa unta dinhi. Gitahud nila ang priesthood pinaagi sa pagpakabuhi nga takus niini. Gitahud nila ang priesthood pinaagi sa ilang sininaan, mga buhat, pulong, serbisyo, ug bisan sa mga hunahuna.

Ang mga batan-ong babaye makatahud usab sa priesthood pinaagi sa paghupot sa ilang mga pakigsaad sa bunyag ug sa pag-apil sa mga ordinansa sa priesthood sa balaang paagi sama sa sakrament ug buhat sa templo. Makasuporta sila sa ilang mga amahan, igsoong lalaki, ug ubang mga naghupot sa priesthood pinaagi sa pagsunod sa mga sugo ug magpakabuhi nga takus sa paghimo sa ilang mga katungdanan sa priesthood.

Tanan kita makapasidungog sa priesthood pinaagi sa matinud-anong pagserbisyo sa atong mga calling, pinaagi sa pagtahud niadtong nanaghupot sa priesthood, pinaagi sa pagtahud sa buhat nga ilang gituman, ug sa pagtahud sa mga ordinansa ug pakigsaad diin nakatabang kini nga atong madawat.

Paglihok Ingon nga usa ka Representante sa Dios

Kon masugdan nato ang pagsabut kon unsa kanindot nga gihatagan kita sa Dios niini nga gasa, sa ingon ang pagtahud sa priesthood sayon ra: molihok uban sa pasalamat ug pagtahud sa gahum nga gisalig diha kanimo. Pangutan-a ang imong kaugali-ngon, kon ang tanan sa akong palibut nahibalo nga naghupot ko sa gahum sa Dios, mas taas ba ang ilang paghunahuna Kaniya o mas ubos? Mao kana ang pagtahud sa priesthood—pagkahibalo kana nga kamo

representante sa Dios ug paghimo sa imong pinakamaayo sa pagpakita og pagtahud sa pagsalig nga Iyang gihatag kanimo.

Mason R., edad 19, Colorado, USA

Pagmahiyason

Isip usa ka batan-ong babaye makaingon ko nga wala ko magkinahanglan sa priesthood. Apan ang tanang batan-ong mga babaye nagkinahanglan niini. Atong gitahud ang priesthood pinaagi sa pagkamahiyason. Atong gitahud ang priesthood pinaagi sa pagtabang sa batan-ong mga lalaki nga makabaton og limpyong mga hunahuna. Tarung ang among mga sininaan ug limpyo ang pinulongan. Pinaagi sa paghimo niini, gitabangan namo ang batan-ong mga lalaki sa pagtahud sa priesthood, busa kami nagtahud usab sa priesthood.

Mason R., edad 14, Arizona, USA

Pagbuhat sa Imong Katungdanan ngadto sa Dios

Ang mahinungdanong paagi sa pagtahud sa priesthood mao, sa akong opinyon, ang pagbuhat sa mga butang nga buhaton sa Ginoo Mismo kon Siya nia pa dinhi sa yuta, tungod kay nagrepresentar kita kang Jesukristo. Buot ipasabut nagtuman kita sa mga pasalig, katungdanan, ug mga saad nga atong gihimo sa Dios dihang giordinahan kita sa priesthood. Pinaagi sa pagtahud sa Iyang priesthood, atong gisunod ang Iyang sugo sa “pagtindog ug pakita, aron ang [atong] kahayag mao ang usa ka sukaranan alang sa tanan nga mga nasud” (D&P 115:5). Atong gitabangan ang uban nga mahibalo nga daghan sa awtorisadong mga sinugo sa Dios nia sa yuta.

Bismarck B., edad 18, Santo Domingo, Dominican Republic

Pagpakita og Pagtahud sa Priesthood

Sa akong hunahuna kana nga pagtahud sa priesthood mao ang pagbaton og pagtahud ug kamasaligon sa paggamit sa priesthood. Kon ikaw dunay mga sakop sa Aaronic Priesthood kinsa mitahud sa priesthood ug sa sakrament sama sa among gihimo sa among ward, niana makabaton ka og talagsa-ong kasinatian sa pag-apud-apod ug pag-andam sa sakrament. Tanan kita magsul-ob og puti nga polo ug mag-necktie. Nahibalo kita nga dako kini og epekto sa ward, ug miepekto kini kanako. Nahibalo ko nga ang paghupot sa priesthood mao ang kinamaayohang butang nga nahitabo kanako.

Hansen B., edad 15, Texas, USA

Paghinumdom sa Manluluwas

Ang priesthood mao lamang ang tinuod nga gahum sa Dios dinhi sa yuta ug magpakita kanato sa dalan aron makabalik Kaniya. Kon maghunahuna kita sa pagtahud sa priesthood, naghunahuna kita sa pagsunod sa mga pagtulun-an gikan ni Presidente Thomas S. Monson ug sa ubang mga Apostoles. Ang pina-kamaayong paagi sa pagtahud sa priesthood mao ang pagbuhat sa mga butang nga gitudlo kanato, nga makapahinumdom kanato sa Manluluwas. Kon kita mahinumdom Kaniya, magauban kanato ang Iyang Espiritu. Ang pagbaton sa Espiritu magtugot kanato nga magpabilin sa tumong ug mamahimong ehemplo sa mga sumbanan sa ebanghelyo.

Klase sa Sunday School: Kylie E., Jaiten B., Joseph E., Alexandra R., Kaylie V., Alisha F., ug Haylee W. (wala malitratohi); Idaho, USA

Pagdili pag-among sa Imong mga Sumbanan

Ang pagtahud sa priesthood nagpasabut sa pagpalayo sa mga sitwasyon diin nahibalo ka nga maamong ang imong mga sumbanan. Dihang nagtuon kami sa Daang Tugon sa seminary, among nahibaloan sa Genesis 39 ang ehemplo ni Jose sa Ehipto nga nagtahud sa iyang priesthood pinaagi sa pagpalayo gikan sa pagpangdani sa asawa ni Potiphar.

Usa ka paagi nga ang mga batan-ong babaye makatabang nato sa pagtahud sa priesthood mao ang pagsunod sa *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan* nga mga sumbanan ug tarung nga sininaan.

Joseph B., edad 16, Texas, USA

Pagsuporta sa Priesthood

Ang pagtahud sa priesthood nagpasabut alang kanako nga ang mga batan-ong lalaki motahud ug mosuporta sa gasa nga gihatag sa Ginoo kanila. Kon akong makita ang batan-ong lalaki nga nagtahud sa priesthood, mobati ko og dako kaayong kalinaw ug mas modugang ang akong pagtahud niana nga batan-on. Gisalig kaniya sa

Langitnong Amahan ang priesthood, mao nga nagtuo ko nga katungdanan sa batan-ong lalaki dili lamang ang paghupot sa priesthood apan sa pagsuporta usab niini.

Melinda B., edad 16, Washington, USA

SAGRADO KINI

“Ang batan-ong mga lalaki ug mga babaye . . . kinahanglang motahud [sa priesthood] ug moila niini isip butang nga sagrado, . . . kay pinaagi kini sa hiyas niini nga awtoridad nga ang mga ordinansa sa ebanghelyo gipahigayon sa tibuok kalibutan ug sa matag sagrado nga dapit ug kon wala kini dili sila mapahigayon. Kadto usab nga naghupot niini nga awtoridad kinahanglan nga motahud niini sa ilang kaugalingon. Kinahanglan silang magpakabuhi sa ingon aron mahimong takus sa awtoridad nga gitugyan ngadto kanila.”

Presidente Joseph F. Smith (1838–1918), *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph F. Smith (1998), 175.*

SUNOD NGA PANGUTANA

“Unsay akong isulti ngadto sa dili mga miyembro nga manggutana nganong ang ubang mga miyembro sa Simbahan wala magsunod sa atong mga sumbanan?”

Ipadala ang inyong tubag sa dili pa ang Nobyembre 15 ngadto sa liahona@ldschurch.org o sa:

Liahona, Questions & Answers 11/12
50 E. North Temple St., Rm. 2420
Salt Lake City, UT 84150-0024, USA

Ang mga tubag tingali i-edit alang sa gitason o sa pagklaro.

Ang mosunod nga impormasyon ug pagtugot kinahanglan gayud nga ilakip sa inyong e-mail o sulat: (1) kompleto nga pangalan, (2) petsa sa pagkatawo, (3) ward o branch, (4) stake o district, (5) ang inyong sulat sa pagtugot, ug, kon kamo ubos sa 18 anyos, ang sulat sa pagtugot sa inyong ginikanan (ang e-mail dawaton) aron sa pagmantala sa inyong tubag ug litrato.

PAGMAALAMON UG PAGMAHIMONG USA KA **HIGALA**

**Ni Elder
Robert D. Hales**

Sa Korum sa
Napulog Duha ka
mga Apostoles

*Pagkat-on ug angkuna
ang kahibalo ug kaalam
sa inyong kabatan-on.*

*Ug ibayaw ug lig-ona ang
anaa sa inyong palibut.*

Kon kamo gusto gayud nga makabaton og maayong kinabuhi, inyong sundon ang tambag nga naa sa mga kasulatan: “Pagkat-on diha sa imong kabatan-on sa paghupot sa mga sugo sa Dios” (Alma 37:35). Ang proseso sa pagkat-on ma-summarize sa mosunod nga paagi:

Tanan kita nagsugod sa sukaranan nga kahibalo. Gidugangan nato kana nga kahibalo pinaagi sa pagkat-on nga naangkon gikan sa klasrom ug sa pagbasa. Gidugangan nato og mga kasinatian sa kinabuhi. Ug dayon miabut kita sa ikaupat nga lakang: kaalam. Diha ra kutob ang kalibutan. Apan kita adunay butang nga wala sa kalibutan. Atol sa pagbunyag ug pagkumpirma, gihtagagan kita sa gasa sa Espiritu Santo. Pinasikad sa atong kamatinud-anon sa mga balaod, ordinansa, ug pakigsaad nga atong gihimo atol sa bunyag, sa kanunay nga mga pagpasalig sa sakrament miting, ug sa mga pakigsaad sa priesthood ug sa templo, kanunay kitang makabaton

sa gasa sa Espiritu Santo sa pagtudlo ug paggiya kanato. Ang Espiritu naggiya sa atong lihok ug buhaton. Tanan kita dunay espirituhanong mga gasa ug mga talento (tan-awa sa D&P 46).

Ang kaalam dugangan sa espirituhanong mga gasa mohatag og panabut diha sa kasingkasing. “Ang kaalam maoy labaw nga butang; busa batuni ang kaalam: uban sa tanan mo nga pagatinguhaon batuni ang pagsabut” (Mga Proverbio 4:7). Importante ang pag-ugmad og kaalam ug panabut sa inyong kabatan-on.

Ang usa ka kasinatian sa akong kabatan-on nagtudlo kanako mahitungod sa kaalam. Usa ako ka batang nagtubo sa siyudad, mao nga gipatrabaho ko sa akong papa sa ranso sa akong tiyo sa western Utah. Didto, wala gyud ko kasabut nganong ang baka, uban sa liboan ka ektarya nga kapilian, mopasok gyud sa ilang ulo sa barbed wire (gikoral nga mahait nga alambre) aron mosibsib sa sagbut sa pikas nga koral. Nakahunahuna na ba kamo kon unsa kita ka sama ni-ana? Kanunay kitang dalhon sa paglili sa gihimo nga mga limit, ilabi na sa atong kabatan-on. Isip mga tawhanong binuhat—nga kinaiyanhon nga tawo—lagmit mopasok kita sa barbed wire (koral nga mahait nga alambre) ug ipiit ang atong mga ulo niini. Nganong himoon man nato kana?

Makabaton kita og tumang kalipay sa kinabuhi nga walay paglapas sa mga limit. Hinumdumi, “Ang kaalam mao ang labaw nga butang,” ug niana nga kaalam, “Ayaw pagsulod sa alagianan sa dautan, ug ayaw paglakat sa dalan sa mga tawong dautan. Likayi kini, ayaw pag-agi haduol niini, Tumipas ka gikan niini, ug padayon” (Mga Proverbio 4:14–15). Ayaw pagpaduol. Ayaw ipasok ang inyong ulo sa barbed wire nga koral.

Kamo Ba Adunay Maayong mga Higala?

Mamatikdan ninyo nga, subay niini nga mga pagtulun-an sa kaalam, ang basahon sa Mga Proverbio nagtudlo usab mahitungod sa pagpili og maayong mga higala: “Ayaw pagsulod sa alagianan sa dautan, ug ayaw paglakat sa dalan sa mga tawong dautan” (Mga Proverbio 4:14). “Anak ko, ayaw paglakat sa dalan uban kanila; ilikay ang imong mga tiil gikan sa ilang mga alagianan: kay ang ilang mga tiil nanagdalagan ngadto sa kadautan” (Mga Proverbio 1:15–16).

Unsaon ninyo sa pagkahibalo nga duna kamoy maayong mga higala? Hatagan ko kamo og duha ka timailhan. Kon gamiton ninyo kini nga mga timailhan, dili gayud kamo masubay sa lahi nga agianan ug mawala sa “higpit ug pig-ot nga dalan nga mopadulong sa kinabuhi nga dayon” (2 Nephi 31:18).

1. **Ang maayong mga higala dali ra nga makasunod sa mga sugo kon kauban ninyo sila.** Ang tinuod nga higala molig-on kaninyo ug motabang kaninyo sa pagsunod sa mga baruganan sa ebanghelyo nga makatabang kaninyo sa paglahutay.
2. **Ang tinuod nga higala dili mopapili kaninyo tali sa iyang mga paagi ug sa pamaagi sa Ginoo,** aron kamo malayo sa higpit og pig-ot nga dalan. Ang kaaway naglibut niini nga kalibutan ug gusto gayud nga kitang tanan malaglag. Kon gidala kamo sa inyong mga higala sa mga dalan sa kadautan, palayo kanila karon. Pilia sa maalamong paagi ang inyong ikahigala.

Unsang Klase Kamo nga Higala?

Karon mangutana ko og lisud nga pangutana: unsang klase *kamo* nga higala?

Anaay daghan sa kinabuhi kay sa pagluwas sa atong kaugalingon. Gisangunan kita sa pagbayaw ug paglig-on sa tanang naglibut kanato. Gusto sa Ginoo nga makabalik kitang tanan Kaniya.

Kamo ang parola [lighthouse], ug walay laing mas peligro kay sa nalaglag nga parola. Hinumdumi kon si kinsa kamo: Kamo ang kahayag sa kalibutan, sa inyong mga higala, sa inyong mga kaigsoonan. Kamo ang gihimo nilang sumbanan.

Ang Mga Proverbio 4 nagpadayon: “Apan ang alagianan sa matarung ingon sa banagbanag sa kahayag, nga makasanag sa kahayag ngadto sa pagkahingpit sa adlaw.

“Ang dalan sa tawong dautan

Pagmahimo nga usa ka kahayag sa kalibutan ug pangulohi ug giyahi ang nanaglibut kaninyo sa mga dalan sa katarung. Nag-agad sila kaninyo isip matinud-anon nga parola.

ingon sa kangitngit: sila dili manghibalo kon unsa ang ilang napangdulan” (mga bersikulo 18–19).

Wala gayud sila masayud nganong nagkapangdol-pangdol sila. Wala silay kahayag, walay direksyon.

Nahibalo ba kamo kon unsay mahitabo kon magsalig kamo sa parola kon kini walay suga? Kangitngit ang mahitabo, ug kita mawala.

Kon ang piloto mawad-an sa elektrisidad, wala siyay mga timailhan gawas sa mga butang nga molihok bisan walay elektrisidad. Hingpit siyang walay mahimo kon naa siya sa usa ray masakay (single-seater) nga fighter nga eroplano nga naa sa 40,000 ka pye (12,200 m) ibabaw

sa kahanginan nga gilibutan sa mga panganod. Wala na siyay direksyon. Nakasinati na ko og ingon niana, ug nalipay ko nga nia pa ko. Kasinatian kadto nga dili gayud nako hikalimtan. Kamo sab ugma damlag maka-sugat og ingon niana. Walay laing mas peligro kay sa nalaglag nga parola, ilabi na kon nagsalig kamo niana nga kahayag.

Duna bay nagsalig sa inyong kahayag nga mogiya kaniya? Pagmahimong maayo nga ehemplo. Pagmahimong kahayag sa kalibutan ug pangulohi ug giyahi ang naglibut kaninyo sa mga dalan sa katarung. Nag-agad sila kaninyo isip matinud-anon nga parola. Tua kamo kon sila nagkinahanglan kaninyo.

Ang Espiritu mao ang giya nga kahayag nga magdala og kamaya ug kalipay. Unta dili kita mahikawan sa Espiritu nga makig-uban kanato tungod sa atong kinaiya. Nag-ampo gayud ako nga dili kita mag-inusara ug magsubo niining “mangitngit ug awaaw” nga kalibutan (1 Nephi 8:4).

Unta ang mga panalangin sa Ginoo maanaa kaninyo samtang naningkamot kamo sa pagkat-on ug pag-angkon og kahibalo ug kaalam sa inyong kabatan-on. Unta maka-angkon kamo og kaalam ug panabut sa inyong mga kasingkasing sa mga kamatuoran sa ebanghelyo pinaagi sa pagkamasulundon ug usab pinaagi sa kahayag sa Espiritu, ang Espiritu Santo. Pagmahimo nga maayong higala. Ibayaw ug lig-ona ang nagpalibut kaninyo. Himoa nga mas maayong dapit ang kalibutan tungod kay nia kamo dinhi. Tabangi ang inyong mga higala nga magpabilin sa higpit ug pig-ot nga dalan, lahutay hangtud sa katapusan, ug mobalik Kaniya uban sa dungog. ■

NAGSININA

alang sa usa ka Sayaw

Ni Crystal Martin

Natintal ko sa pagsunod sa kadaghanan, apan akong naamguhan nga kinahanglan diay kong mahimo nga ehemplo.

Sa tin-edyer pa ko, lisud usahay ang pagsunod sa ebanghelyo. Ang dapit nga akong gipuy-an diyutay ra ang miyembro sa Simbahan, ug ang akong mga higala nga dili mga miyembro sa Simbahan usahay maoy nagpalisud-lisud kanako sa pagpabilin sa husto nga dalan.

“Kinahanglan nga ingon niini ang imong isul-ob; mosamot kanindot ang imong mga mata,” usa sa akong higala miingon nako sa wala pa ang sayaw. Mitunol siya og sinina nga ipahulam niya nako, apan kini walay mga manggas. Mihukom ko nga isul-ob ko kini nga sapawan ra og jacket.

Sa pag-abut nako sa sayaw, walay bisan usa nga nagsul-ob og sinina nga dunay manggas, ug ingon og naulaw ko. Dihang giinitan na ko og maayo, giingnan ko sa akong mga higala nga kinahanglan nakong huboon ang

akong jacket ug mas maayo pa kong tan-awon.

Diha nga hapit na ko mouyon tungod sa katarungan, akong nahinumduman ang akong patriarchal nga panalangin. Ako nahatagan og panalangin nga duna koy daghang tintasyon ug kon mabuntog nako, daghang tawo ang mosunod kanako. Didto ko nakaamgo nga gikinahanglan nakong magpabilin sa husto nga dalan—dili lamang alang sa akong kaugalingon apan sa uban nga taas og tan-aw kanako. Mihukom ko nga dili huboon ang jacket.

Usahay himoon kong kataw-anan nga wala mohimo sama sa gibuhay sa uban, apan nagpabilin kong nagmalig-on ug napanalanginan tungod niini. Nakat-unan nako sa wala madugay nga daghang tawo ang taas og pagtan-aw kanako. Pipila sa akong mga higala gani miingon kanako

nga ila kong gitahud sa pagsunod sa akong mga sumbanan. Nangayo sila’g pasaylo nako sa paglisud-lisod kanako sa wala pagsunod sa gipanghimo sa tanan sa high school.

Tungod kay akong gisunod ang mga sumbanan sa Simbahan ug nangingkamot nga mahimong ehemplo, nakabaton ko og misyonaryo nga kasinatian ug nakatudlo sa ebanghelyo ngadto sa uban. Dili unta ko makaimpluwensya sa uban kon wala pa ko magpadayon sa husto nga dalan. ■

MGA SUMBANAN SA SININAAN

“Ayaw gayud ipaubos ang inyong mga sumbanan sa sininaan. Ayaw gamita ang espesyal nga okasyon isip rason nga dili magsinina og tarung. . . . Ang batan-ong mga babaye kinahanglang molikay . . . sa sininaan nga walay buktion.”

Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan (booklet, 2001), 6, 8.

Sinina ug Panagway: “PAGIYAHA ANG ESPIRITU”

Ni Mary N. Cook

Unang Magtatambag sa Kinatibuk-ang Kapangulohan sa Young Women

Isip mga representante ni Kristo, atong gipakita ang pagtahud sa atong mga lawas “sa tanan nga mga panahon, ug sa tanan nga mga butang, ug sa tanan nga mga dapit” pinaagi sa pagsunod sa piho nga mga sumbanan.

Si Kim kanunay magsul-ob og tarung nga sinina. Sa miaging adlaw nangayo ko og opinyon sa unsay iyang gikonsiderar nga tarung nga sinina, tarung nga blouse, ug tarung nga swimsuit. Imbis maghisgot sa eksaktong mga sukod sa mga kilid ug sa liog, among gihisgutan ang mga baruganan nga naglangkob sa tarung nga sininaan ug sa hagit sa pagpangita og tarung nga sinina nga madanihon tan-awon. Nalingaw mi sa paghunahuna og mga paagi unsaon pagpandinod ug pagpataas og usa ka skirt. Sa katapusan miingon si Kim, “Kon sa una nakong pagsul-ob dili ko komportabe, kasagaran nagpasabut kini nga kini dili tarung ug dili ko komportable nga magsul-ob niini. Nakakat-on ko sa dili gayud pagpalit niini. Ibalik ko kini sa sab-itanan.”

Samtang naningkamot si Kim sa pagpakabuhi nga takus, ang Espiritu Santo makagiya kaniya sa iyang mga pagpili og sinina. Gisunod gayud niya ang sumbanan sa tarung nga sininaan ug walay tinguha sa pag-usab sa balaod sa sinina ug panagway. Nakasabut siya nga ang iyang lawas usa ka templo (tan-awa sa 1 Mga Taga-Corinto 3:16) ug siya dunay responsibilidad sa pag-atiman,

pagpanalipod, ug pagsinina og tarung niini.

Sama sa pagtukod og templo, labihan nga pag-amping ang gihimo sa pagsiguro nga mapanalipdan kini ug matahum ang pagka-adorno, sa sulod ug sa gawas. Ang importanting paagi sa pagplano sa mga templo mao ang pagsabut nga ang templo *nagrepresentar* sa Ginoo—Iya kini nga balay. Kita *mitahud* sa mga templo isip sagradong mga estruktura diin ang mga takus lamang ang makasulod. Kita *may balaang pagtahud* sa mga templo tungod kay ang sagradong mga ordinansa ug pakigsaad nga atong giapilan naghimong posible nga kita makabalik sa atong Langit-nong Amahan.

Ang inyong lawas mas bililhon kay sa kinanindutang templo sa yuta. Hinigugma kamo nga mga anak sa Dios! Kining sama nga mga baruganan—representasyon, pagtahud, ug balaang pagtahud—magamit labaw pa kay sa pag-atiman ug pagpanalipod nga inyong gihimo sa inyong lawas.

Representasyon

Matag semana samtang moambit kita sa sakrament, atong gidala sa atong kaugalingon ang pangalan sa Manluluwas. Kita Iyang mga representante sa yuta. Usa sa mga sumbanan diha sa *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan* nag-ingon: “Pinaagi sa inyong sinina og panagway, kamo makapakita [sa Ginoo] nga kamo nakahibalo unsa ka bililhon ang inyong lawas. Kamo makapakita nga kamo tinun-an ni Jesukristo ug nga kamo nahigugma Kaniya.”¹

Dihang ang usa ka batan-ong babaye nakabasa niini nga pahayag, nakahukom siya nga dili siya magpaduol sa pagkadili tarung nga sininaan. Diha-diha dayon iyang

gipanangtang ang tanan nga diha sa iyang wardrobe nga dili haum sa pagkarepresentante sa Manluluwas. Miingon siya, “Magma-alamon ako; dili gani ko mosulay bisan unsa diha sa mga tindahan nga akong nahibaloan nga dili nako angayang isul-ob. Nganong magpatintal man?” Ang baruganan sa representasyon nakatabang niya sa paghimo og lig-on nga desisyon.

Pagtahud

Isip mga representante ni Kristo, atong gipakita ang pagtahud sa atong mga lawas “sa tanan nga mga panahon ug diha sa tanan nga mga butang, ug diha sa tanan nga mga dapit” (Mosiah 18:9) pinaagi sa pagsunod sa piho nga mga sumbanan. Gikinahanglan sa Ginoo nga kadtong mga limpyo lamang ang makasulod sa iyang templo. Ang inyong pagpili sa pagkamahiyason makita sa inyong pagtahud sa Ginoo ug sa inyong pisikal nga lawas.

Kinahanglan nga atong ipakita ang pagtahud sa lawas sa uban ug tabangan silang magpuyo og mahiyason nga kinabuhi. Si Elder M. Russell Ballard sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles miingon: “[Ang batan-ong mga babaye] kinahanglan nga makasabut nga kon sila magsul-ob og sinina nga hugot ra kaayo, mubo ra kaayo, o mubo ra kaayo og tabas dili lamang makapadala sila og sayop nga mensahe ngadto sa batan-ong mga lalaki nga ilang ikauban, apan makasilsil sa ilang kaugalingong hunahuna sa sayop nga pagtuo nga ang bili sa usa ka babaye magdepende lamang sa iyang pisikal nga panagway. Wala gayud kini sukad malakip sa matarung nga paghulagway sa usa ka matinud-anon nga anak nga babaye sa Dios.”²

Batan-ong mga babaye, tahura ang inyong lawas ug tabangi ang uban, ilabi na ang mga batan-ong lalaki, pagmentinar og mahiyasong mga hunahuna ug mga lihok. Tahura ang inyong lawas, sa kahibalo nga ang *inadlaw-adlawng* matarung nga pagpakabuhing maghatag kaninyo og *mahangturon nga* bili.

Balaan nga Pagtahud

Si Elder Robert D. Hales sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mitudlo kanato: “Ingon nga ang mga nataran sa templo

naghulagway sa kasagrado ug balaang pagtahud alang sa unsay nahitabo sulod sa templo, ang atong sinina naghulagway sa katahum ug kaputli sa sulod sa atong mga kaugalingon. Unsay atong sininaan naghulagway kon kita ba adunay hustong pagtahud . . . sa mga ordinansa sa templo ug sa mahangturon nga pakigsaad ug kon kita ba nangandam sa atong mga kaugalingon sa pagdawat niini.”³

Ipakita ang inyong balaang pagtahud sa maulaong sakripisyo sa atong Manluluwas pinaagi sa pagsul-ob sa inyong “Pangsimba nga sinina” sa pagtambong sa ordinansa sa sakrament. “Ang batan-ong mga lalaki kinahanglang ligdong nga magsinina kon mopahigayon sa ordinansa sa sakrament.”⁴ Ang mga batan-ong babaye magsinina og tarung.

Barug! Pagmahimo nga ehemplo sa tarung nga sininaan diha sa panimalay, sa eskwela, sa dagat, sa mga sayaw, kon magdula og sports. Sunda ang ehemplo ni Kim kon magpili sa inyong isul-ob, tuguti ang Espiritu Santo nga mogiya sa inyong mga desisyon. “Pangutan-a ang inyong kaugalingon, ‘Mobati ba ako nga komportable sa akong panagway kon ako anaa sa atubangan sa Ginoo?’”⁵

Kon sundon ninyo kining tulo ka baruganan—pagrepresentar, pagrespeto, ug pagtahud—kon magpili sa inyong isul-ob, kamo *“mopakita”* (Doktrina ug mga Pakigsaad 115:5) isip hinigugma nga mga representante sa Manluluwas. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan* (booklet, 2001), 6.
2. M. Russell Ballard, “Mga Inahan ug mga Anak nga mga babaye,” *Liahona*, Mayo 2010, 20.
3. Robert D. Hales, “Tarung nga Sininaan: Balaang Pagtahud alang sa Ginoo,” *Liahona*, Ago. 2008, 20.
4. *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan*, 8.
5. *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan*, 8.

NALIG-ON

PINAAGI SA PULONG

Ang mga batan-on nagpamatuod sa mga panahon dihang natudloan sila sa mga kasulatan, nahupay tungod niini, ug nagiyahan niini.

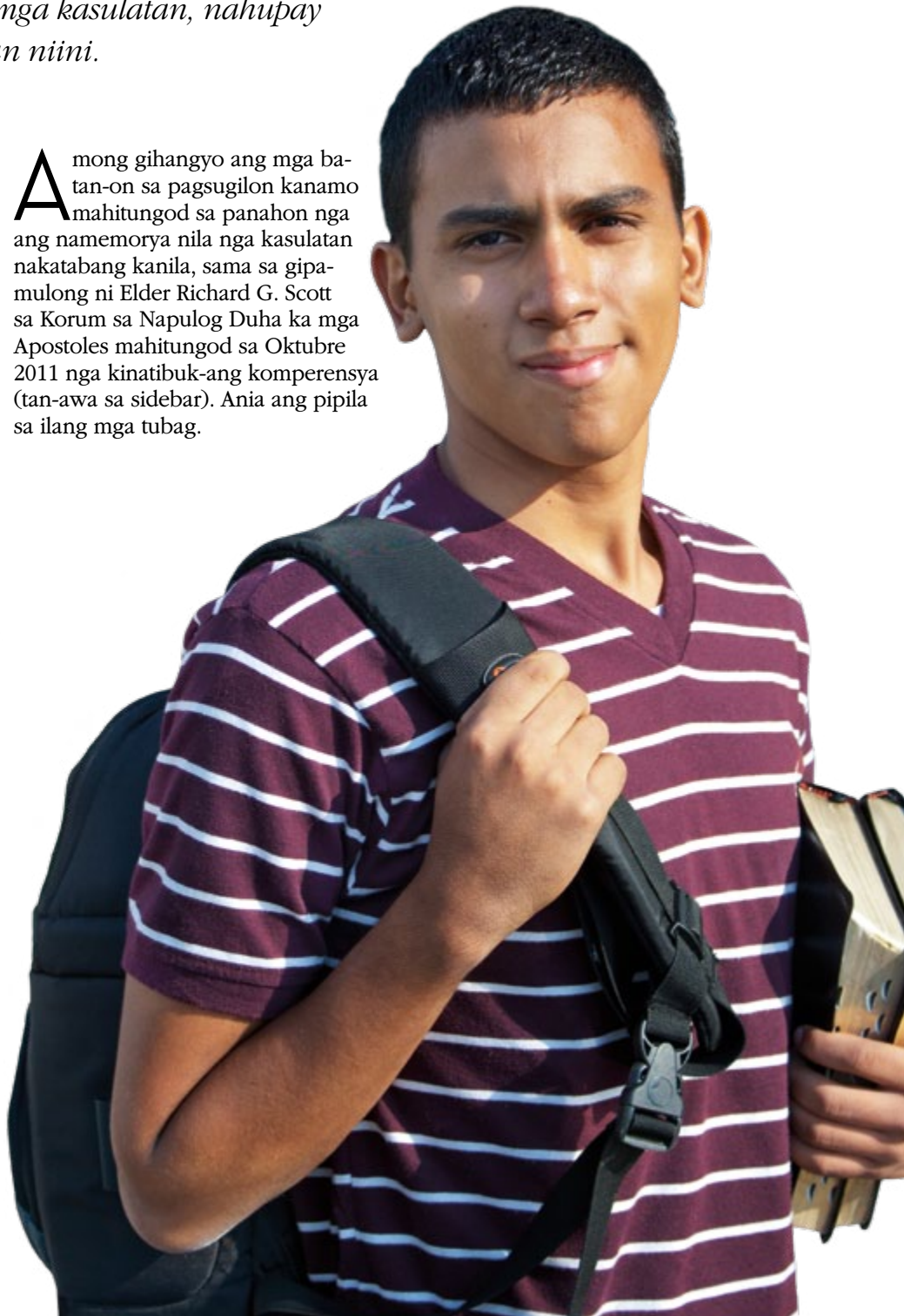

ANG MGA KASULATAN MAKATABANG SA PANAHON SA PANGINAHANGLAN

"Ang mga kasulatan susama sa gagmayng kahayag nga modan-ag sa atong hunahuna ug mohatag og giya ug inspirasyon gikan sa kahitas-an. . . . Talagsaong gahum moabut gikan sa pagmemorya og mga kasulatan. Ang pagmemorya og kasulatan mao ang paghulma og bag-ong pakighigala. Sama sa pagdiskobre og bag-ong tawo nga makatabang panahon sa panginahanglan, makahatag og inspirasyon ug kahupayan, ug mahimong tinubdan sa kadasig sa gikinahanglan nga kausaban."

Elder Richard G. Scott sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, "Ang Gahum sa Kasulatan," Liahona, Nob. 2011, 6.

Among gihangyo ang mga batan-on sa pagsugilon kanamo mahitungod sa panahon nga ang namemorya nila nga kasulatan nakatabang kanila, sama sa gipamulong ni Elder Richard G. Scott sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mahitungod sa Oktubre 2011 nga kinatibuk-ang komperensya (tan-awa sa sidebar). Ania ang pipila sa ilang mga tubag.

Kalinaw sa Akong Kalag

“Akong anak, kalinaw nganha sa imong kalag; ug ang imong kalisdanan ug ang imong mga kasakitan sulod lamang sa mubo nga higayon” (D&P 121:7).

Ang kasulatan nga naghatag kanako og mas dakong kahupayan sulod sa katuigan mao ang Doktrina ug mga Pakigsaad 121:7, dihang si Propeta Joseph Smith didto sa Liberty Jail nangayo og panabang sa Langitnong Amahan. Akong namemoria kini nga bersikulo diha sa seminary ug mahinumdom niini kon nagkinahanglan ko og kahupayan. Nagpahinumdom kini kanako nga ang akong Amahan sa Langit nahigugma kanako ug nahibalo sa akong mga pagsulay. Gigamit ko kini nga bersikulo aron mahatagan ako sa kalinaw panahon sa kasagmuyo ug kahuyang.

Kini nga mga bersikulo nakatabang kanako samtang naa ko sa party nga usa ka dapit diin dili unta angay nga maanaa ko. Mabination nakong gibalibaran ang akong mga higala dihang gihangyo ko nila sa pag-inom o pagsigarilyo. Kini nga bersikulo naghatag kanako og kalig-on nga akong gikinahanglan sa pagbarug sa akong mga gituohan.

Kini nga bersikulo nakatabang sab nako sa paghimo og lisud nga paghukom. Ang akong higala ug ako wala gayud

magkalagyo sulod sa lima ka tuig. Magdula kami og sport, magbiyahe, ug maglulinghayaw sa katapusan sa semana. Apan nagsugod siya sa pakigbarkada sa mas magulang nga mga higala kinsa dili nako ganahang ikauban. Sa katapusan iya kong gipapili kon magpabilin ba ming higala o magpadayon ko sa akong mga gituohan kabahin sa Pulong sa Kaalam ug sa balaod sa kaputli. Nakalitan kaayo ko. Wala gayud ko masayud nga ang pagbarug alang sa akong gituohan ingon ana kalisud. Apan akong gipili ang paghimo og bag-ong mga higala, naghunahuna kanunay sa saad sa Langitnong Amahan ngadto kang Joseph Smith nga ang tanan mamaayo ra.

Walay butang nga ikahulip sa pagkaamong sa akong mga gituohan, ug akong nasinati ang tinuod ug malungtarong kalipay kon mopili ko sa matarung. Kini nga kasulatan milig-on sa akong pagpamatuod ug nakahatag og tabang dihang kini akong gikinahanglan.

Lauren J.

edad 16, Arkansas, USA

Ang Huyang nga mga Butang Nahimo nga Lig-on

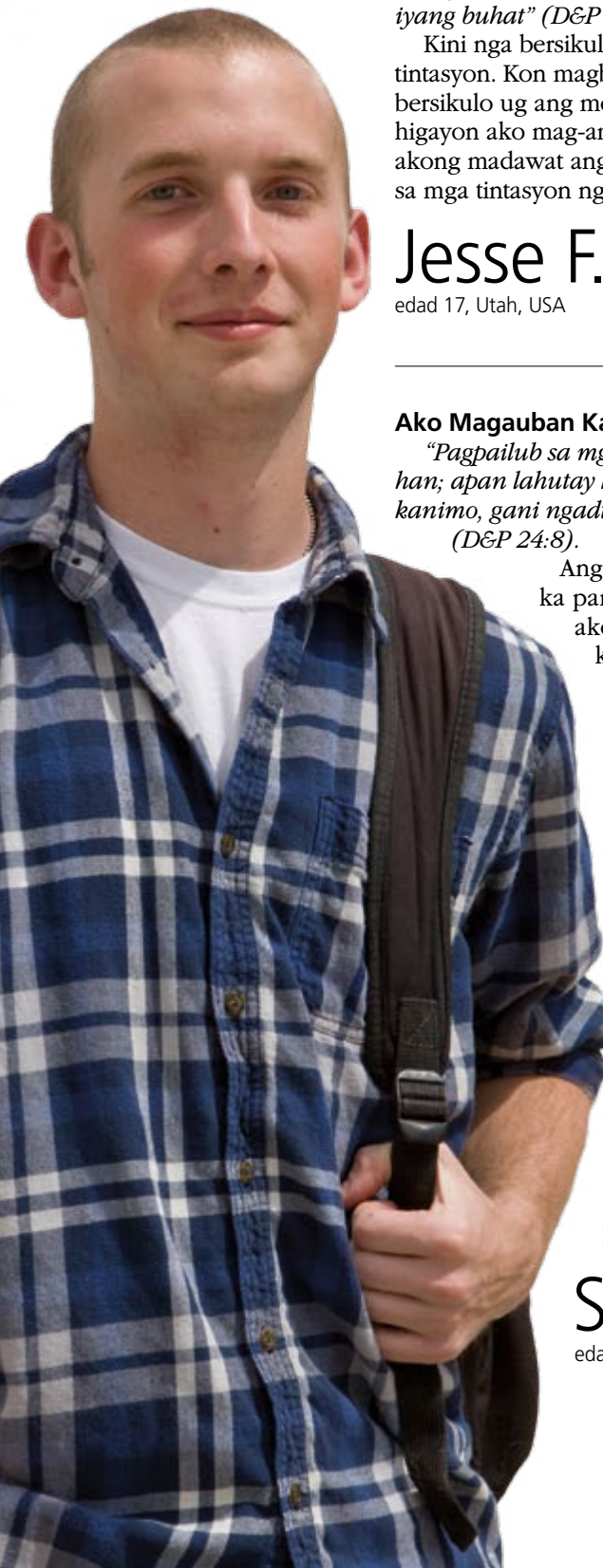
Mga bulan sa wala pa ang entrance exam alang sa high school, wala ko mobati nga andam. Nakasiguro ko nga imposible nga makahimo ko og maayo niini. Mao nga nag-ampo ko sa Langitnong Amahan. Samtang nag-ampo ko, kini nga mga pulong misantop sa akong hunahuna: “Ako mohatag ngadto sa mga tawo og kahuyang nga sila mahimo nga magpaubos; ug ang akong grasya igo alang sa tanan nga mga tawo nga magpaubos sa ilang mga kaugalingon sa akong atubangan, kay kon sila magpaubos sa ilang mga kaugalingon sa akong atubangan, ug magbaton og hugot nga pagtuo ngari kanako, niana Ako mohimo sa mahuyang nga mga butang nga mahimo nga malig-on ngadto kanila.” (Ether 12:27).

Akong naamguhan nga kon mag-ampo ko sa Langitnong Amahan og kalig-on sa pag-atubang sa mga hagit ug pagsulay, mopanalangin Siya kanako ug motabang sa pagbuntog sa akong mga kahuyang. Ang pagpresentar ngadto sa Ginoo sa akong kabalaka mao ang pinakamaayong desisyon nga akong mahimo. Siya ang pinakamaayo nga magtutudlo, ug nahibalo ko nga Siya mitabang kanako.

Irvin O.

edad 16, El Salvador

Mag-ampo Kanunay

“Pag-ampo kanunay, aron ikaw mahimo nga magmadaugon; oo, nga ikaw makabuntog ni Satanas ug nga ikaw makalingkawas sa mga kamot sa mga sulugoon ni Satanas nga nagpatunhay sa iyang buhat” (D&P 10:5).

Kini nga bersikulo nakatabang nga akong masagubang ang mga tintasyon. Kon magbuhat na unta ko og butang nga sayop, kini nga bersikulo ug ang mensahe niini mosantop sa akong hunahuna. Matag higayon ako mag-ampo human nako madawat kana nga pag-aghat, akong madawat ang tabang nga akong gikinahanglan sa pagbuntog sa mga tintasyon nga akong giatubang.

Jesse F.

edad 17, Utah, USA

Ako Magauban Kanimo

“Pagpailub sa mga kasakit, kay ikaw makabaton og daghan; apan lahutay kanila, kay, tan-awa, Ako anaa uban kanimo, gani ngadto sa katapusan sa imong mga adlaw” (D&P 24:8).

Ang pagmemorya niini nga kasulatan usa ka panalangin, ilabi na dihang nahadlok ko sa akong pag-inusara. Sa matag higayon nga kini akong mahinumduman, makaangkon ko og kaisug ug mas maayong pagbati. Isip batan-ong mga lalaki ug mga babaye, nagkinahanglan kita og giya ug suporta, ilabi na sa pagsagubang sa malisud nga mga pagsulay ug mga hagit. Bisan og usahay ang umaabut ingon og walay siguro o makawala sa paglaum, nahibalo ko nga makasalig ako sa Ginoo ug makadawat sa Iyang mainit nga paggakos.

Sa gamay pa ko, natudloan ko diha sa panimalay ug sa Primary nga ang Ginoo kanunay nakong kauban kon mobuhat ko sa akong bahin. Tungod niana nga mga pagtulun-an ug niini sab nga kasulatan, nahibalo ko nga kanunay kong makasalig Kaniya.

Sofia I.

edad 15, Uruguay

PAGHIMO OG TUMONG

Ikonsiderar ang paghimo og tumong sa pagmemorya og pipila ka mga kasulatan. Makamemorya kamo og mga bersikulo sa scripture mastery sa seminary o isip kabahin sa Katungdanan ngadto sa Dios o sa Personal nga Kauswagan.

HIGPIT UG PIG-OT ANG AGIANAN

Dunay daghang dalan nga kapilian,
apan usa lamang ang padulong sa kinabuhiing dayon.

(Tan-awa sa 2 Nephi 9:41; 31:17-21; Alma 7:9.)

Pagbalhin Gikan

Kon panahon na nga mobalhin ngadto sa Young Men o Young Women, aniay pipila ka mga kasinatian nga angay ninyong tan-awon!

UNSAY IPASABUT SA YOUNG MEN?

Aaronic Priesthood—Pag-alagad sa Uban alang sa Manluluwas

Pag-apud-apod sa Sakrament
Pagpangolekta og mga halad sa puasa
Paglig-on sa inyong pamilya

Katungdanan ngadto sa Dios

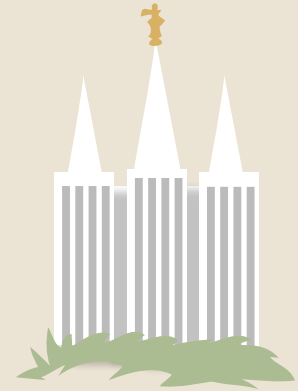
Pagkat-on ug pagbuhat og bag-ong mga butang
Pagpakigbahin sa uban
Pagpalambo og mas suod nga relasyon ngadto sa Langitnong Amahan

Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan

Mga sumbanan nga makapalig-on kaninyo

Pag-andam sa Inyong Kaugalingon

Alang sa Pagmisyon
Alang sa kaminyoon ug pagkaamahan

Pag-adto sa Templo

Pagpabunyag alang sa mga patay
Pagpangandam sa paghimo og mga pakigsaad
Pagbatyag sa Espiritu Santo

Mga kalihokan

Pag-alagad uban sa inyong korum
Kalingawan sa Mutual!

Minahal nga batan-ong mga lalaki sa Primary,

Kon mag-edad na mo og 12, mahimo na kamong makadawat sa Aaronic Priesthood. Importante kaayo kini. Kon ihatag na sa Dios kaninyo ang Iyang priesthood, Siya moingon nga Siya misalig kaninyo. Inyo kining sagrado nga katungdanan sa pag-alagad sa uban sama sa gibuhad sa Manluluwas.

Karon ang panahon sa pagsugod og pangandam. Tan-awa ug paminawa ang mga priesthood nga naa sa inyong palibut samtang sila nanalangin ug moapud-apod sa sakrament, mobunyag, mohatag og mga panalangin, pagmisyon, ug mangulo sa mga pamilya. Buhata kanunay ang pinakamaayo sa pagsunod sa mga sumbanan sa ebanghelyo. Dayon maandam kamo alang nianang talagsaong adlaw kon madawat na ninyo ang Aaronic Priesthood.

Matinuoron,
David L. Beck
Kinatibuk-ang Presidente sa Young Men

sa Primary

UNSAY IPASABUT SA YOUNG WOMEN?

Bag-ong mga Higala

Pagkat-on ug magkauban sa paglingaw-lingaw
Pagsinuportahay

Pagpalambo sa Inyong Hugot nga Pagtuo kang Jesukristo

Pagbarug alang sa kamatuoran ug
pagkamatarung
Pagpakigbahin sa inyong pagpamatuod

Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan

Mga sumbanan nga makapalig-on kaninyo

Personal nga Kauswagan

Bag-ong mga butang nga angay kat-unan
Paghimo ug mga tumong ug pagpalambo og
hiyas

Pag-adto sa Templo

Pagpabunyag alang sa mga patay
Pagbatyag sa Espiritu Santo
Pag-andam alang sa paghimo og mga pakigsaad

Mga kalihokan

Pag-inalagaray
Kalingawan sa Mutual!

Pag-andam sa Inyong Kaugalingon isip Anak sa Dios

Aron mahimong lider
ug maayong ehemplo
Aron mahimong matinud-
anong asawa ug inahan

Minahal nga batan-ong mga babaye sa Primary,

Mahinamon kaayo mi sa adlaw nga moapil na mo sa Young Women! Kamo bililhon nga anak sa Langitnong Amahan. Sa Young Women makakat-on kamo nga mobarug ingon nga liyang saksi sa tanan nga mga panahon ug diha sa tanan nga mga butang ug diha sa tanan nga mga dapit. Makadawat kamo og kwentas aron mapahinumduman kamo sa pagbarug alang sa kamatuoran ug pagkamatarung ug mapadan-ag ang kahayag sa Manluluwas sa tibuok kalibutan. Ang inyong libro sa Personal nga Kauswagan makatabang sa inyong pagtuon sa mga kasulatan, pag-set sa personal nga mga tumong, ug kalamboan alang sa dalan padulong sa templo. Kining tanan makatabang kaninyo aron maandam nga mahimong asawa ug inahan ug talagsaong lider sa kalibutan.

Matinuoron,
Elaine S. Dalton

Kinatibuk-ang Presidente sa Young Women

LITRATO © BUSATH PHOTOGRAPHY

Dear Amiga

Hello gikan sa taga-Mexico! Nalipay kong nakadawat sa imong sulat ug nahibalo sa umaabut nimong birthday. Ingon og nahadlok ka og gamay mahitungod sa pagbiya sa Primary. Mahimo bang makasugilon ko nimo mahitungod sa pagkasakop nako sa Young Women? Nahadlok sab kong mobiya sa Primary. Nabalaka ko og basin dili ko maka-kita og mga higala. Nahadlok kong mahimo nga pinakabata imbis mao ang usa sa pinakamagulang.

Apan ang tanan namaayo ra. Giinterbyu ko sa bishop sa wala pa ang akong birthday ug gisultihan ko nga ang kausaban usa ka maayo nga butang. Sa pagka-Dominggo, naulaw gihapon ko ug nagpabilin sa kwarto sa Primary. Maayo gani kay nakit-an ko sa usa ka lider sa Young Women. “nahibalo kong makit-an ta ka dinhi! Dali, oras na sa klase.”

Gi-welcome ko ni Sister Diaz sa opening exercise, ug gihatagan ko niya og tulo ka basahon nga akong nagustohan: Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan, *Personal nga Kauswagan sa Young Women*, ug usa ka journal. Samtang akong gianinaw ang palibut sa kwarto, akong nakita nga nakaila ko sa ubang mga babaye nga gikan sa Primary. Ang ubang mga babaye wala nako mailhi apan mitimbaya kanako. Wala madugay akong gibati ang kalinaw imbis kahadlok.

Nagkamaayo ang mga butang pagkahuman niadto. Ang mga kalihokan sa mutual nahimong espesyal ngari kanako tungod kay nakatudlo kini kanako un-saon sa pagsunod sa ebanghelyo ug un-saon sa pagtabang sa akong pamilya ug mga higala. Ug ang pag-adto sa camp sa matag tuig makalingaw kaayo! Karon nga Laurel na ko, nanghinaot ko nga makahuman sa *Personal nga Kauswagan*. Mahinamon kaayo kong makasul-ob sa Young Women medallion aron mapahinumduman ko niini kon un-sa ang akong paglambo nga mas maduol sa Langitnong Amahan sulod sa mga katuigan.

Busa ayaw kahadlok akong amiga. Bukhara ang imong mga pako ug lupad ngadto sa Young Women. Mosaad ko nga dili ka magmahay.

Naghigugma,
Maribel

Pagsugat sa Bag-ong Panahon sa Kinabuhi

Ni Marissa Widdison

Mga Magasin sa Simbahan

Nagpuyo ba kamo sa dapit diin ang kolor sa mga kahoy mausab agi og pangan-dam sa tingtugnaw? Kining upat ka managhigala nagpuyo niana. Si Noah B., Dylan L., Patrick M., ug Ben M. tanan nagpuyo sa Prince Edward Island sa layo nga bayba-yon sa sidlakan sa Canada. Sama sa mga kahoy, kining mga bataa nangandam alang sa bag-ong pana-hon sa kinabuhi. Sila mag-12 anyos na sa sunod nga tuig, ug nagpasa-but kana sa pagpanamilit sa Primary ug hello sa Young Men. Kini ang ilang ikasulti mahitungod sa pag-tubo ug pagbalhin.

Pabilin kon Unsa Kamo

Dihang mibalhin si Noah dinhi, gitabangan siya sa bag-o niyang mga higala nga maanad sa kinabuhi dinhi sa isla. Karon isip kinamagu-langan sa grupo, nagtabang siya kanila nga maanad sa kinabuhi sa Young Men. “Nabalaka ko kon maayo ba ang pagdawat kanako

ug sa pakig-ilaila sa uban,” miingon si Noah sa pagsugod niya sa Young Men. “Ang pagkuyog sa mga kalihokan nakatabang gayud.” Ang paboritong kanta ni Noah sa Primary mao ang mahitungod sa sundalo ni Helaman, ug mao kana ang iyang pagtan-aw sa korum sa priesthood—nga nagkahiusa.

Ang iyang tambag? “Pabilin kon unsa kamo.”

Tahura ang Priesthood

Alang kang Patrick, ang pagkada-wat sa priesthood dili mahitungod sa pagtubo sa edad. Mahitungod kini sa katakus ug kaandam. “Dili nimo madawat ang priesthood tungod lang 12 anyos ka na,” miingon si Patrick. “Kinahanglan nga andam ka.”

Nasabtan ni Dylan kon unsa ka importante ang pagpangandam. Nangingkamot siyang makaadto sa simbahan og sayo aron espirituhanong maandam sa pag-apud-apod sa sakrament. “Nakaapud-apod ko sa sakrament tulo o upat ka higayon, ug sa matag higayon ang Espiritu motandog sa akong kasingkasing. Wala ko magtuo nga maanad ba

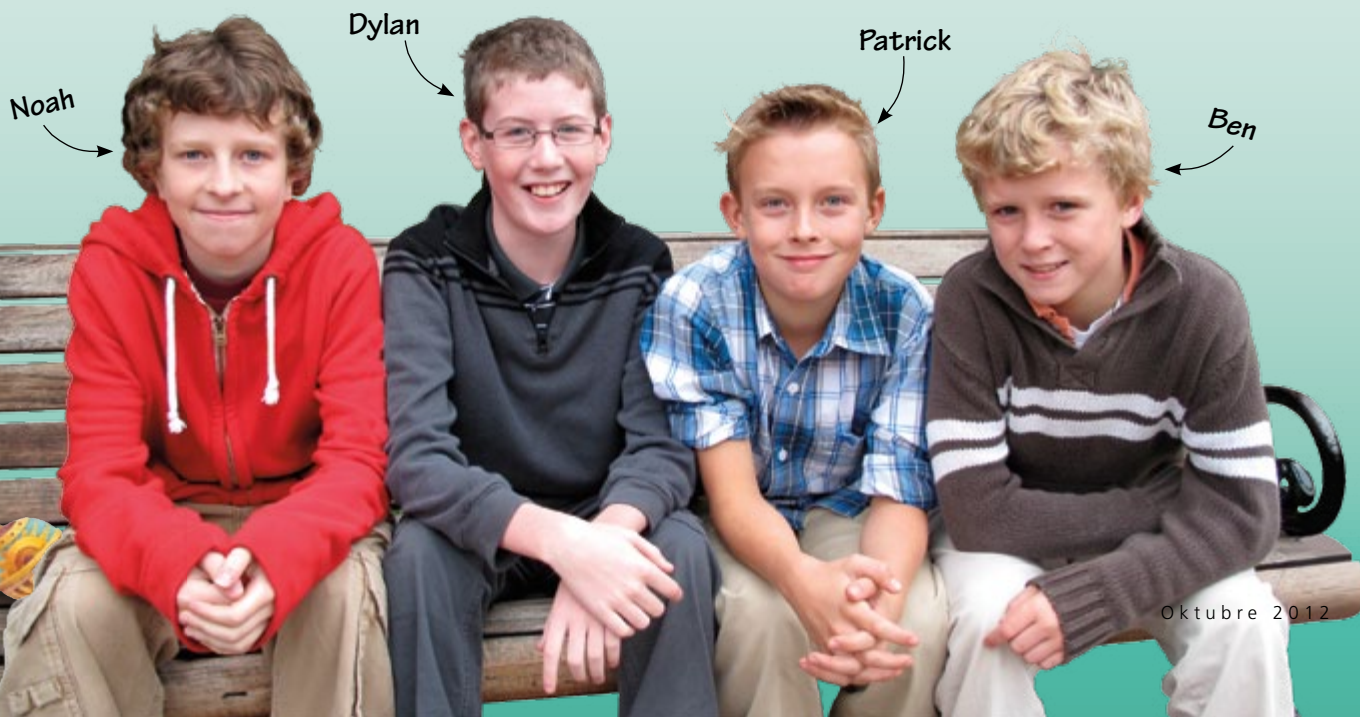
diay ko niini,” miingon siya.

Miingon si Ben nga ang pag-apud-apod sa sakrament nag-pahinumdom kaniya sa Katapusang Panihapon: “Si Jesus nagbarug dinhi. Nagbarug kita sa dapit nga gibarugan ni Jesus, ug gusto Siya nga tua sab kita.”

Tan-aw ngadto sa Templo

Nangingkamot si Ben nga maka-angkon sa iyang Ganti sa Hugot nga Pagtuo ug nagpaabut nga siya makahimo na sa pagpabunyag alang sa mga patay sa unang higayon. “Wala pa ko kasulod sa templo, apan ang ubang tawo kanunay nga naghatag og mga pagpamatuod kabahin sa mainiton ug sa nindot nilang pag-bati human sila nangadto,” miingon si Ben.

Nahimo ni Noah ang una niyang pagbisita sa templo bag-o lang. Miingon siya nga ang batan-ong mga lalaki sa iyang korum mitagad kaniya sama sa pamilya. “Tingali kuyawan ka, apan dunay mga tawo didto nga motabang kanimo,” miingon siya. “Mobati ka nga gi-welcome.” ■

Dali, Ginoong Jesus

Sa yano ♩ = 72-84

Gikan sa Pasundayag sa Simbahan sa
Manluluwas sa Kalibutan: Iyang Pagkatawo ug Pagkabanhaw

1. Gi - no - ong Je - sus, da - li na; Ma - hi - mo Kang ma - ki - ta?
2. Gi - no - ong Je - sus, a - yo - ha; Sa - ma - rang ka - sing - ka - sing.
3. O Ma - nu - nu - bos, da - li na, Ka - ha - yag Ka's Sid - la - kan.

Tig - la - lang Ka, nga Ban - tu - gan, Sa u - bos nga pa - su - ngan.
Way su - kod Ni - mo nga gug - ma, Un - ta i - ka - u - ban Ka.
A - nak Mo ka - mi sa hang - tud; Wad - ang lu - ha'g pag - bak - ho!

Ang ka - ngit - ngit, wag - ta - nga; Gi - no - ong I - man - nu - el.
Hi - ma - ya Ka sa yu - ta; Da - li a - ron mag - ha - ri.
Hi - ma - ya Ka sa yu - ta; Da - li a - ron mag - ha - ri.

Gi - no - ong Je - sus, da - li na; Da - li, O Je - sus!
An - da - ma ka - mi's pag - yuk - bo; Da - li, O Je - sus!
An - da - ma ka - mi's pag - yuk - bo; Da - li, O Je - sus!

Manluluwas sa Kalibutan: Iyang Pagkatawo ug Pagkabanhaw gisulat ug gi - compose ubos sa direksyon sa Unang Kapangulohan ug sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles.

© 2003 IRI. Tanang mga katungod gigahin. Kini nga kanta mahimong kopyahon alang sa panagsa nga higayon, dili pangnegosyo nga paggamit sa panimalay ug sa simbahan. Kini nga pahibalo kinahanglang ilakip sa matag kopya.

Si Elder Dallin H. Oaks sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mipakigbahin sa pipila sa iyang mga hunahuna niini nga hilisgutan.

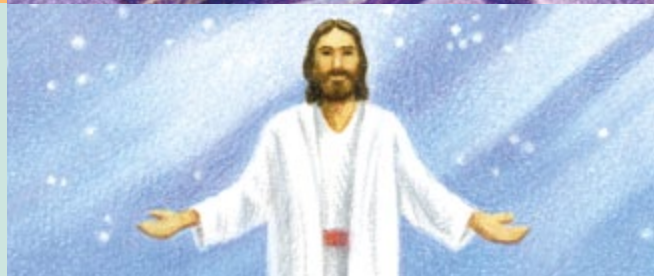
Nganong **IMPORTEANTE** man nga magmatinud- anon ko sa pagsunod kang **JESUKRISTO** bisan asa ko?

Si Jesukristo mao ang Bugtong Anak ug Hinigugmang Anak sa Dios.

Siya mao ang atong Tiglalang. Siya mao ang Kahayag sa Kalibutan. Siya mao ang atong Manluluwas gikan sa sala ug kamatayon.

Kini ang pinakaimportante nga kahibalo dinhi sa yuta, ug mahibaloan ninyo kini sa inyong kaugalingon.

Mga sumusunod kita ni Jesukristo. Walay naa sa tunga-tunga.

Inyong magamit kini nga leksyon ug kalihokan aron makat-on og dugang kabahin sa tema sa Primary karong bulana.

Ang mga Panalangin sa Priesthood Anaa alang sa Tanan

Dihang naghubad si Joseph Smith sa Basahon ni Mormon, siya ug ang iyang tigsulat si Oliver Cowdery dunay pangutana. Nangadto sila sa kakahoyan sa pag-ampo mahitungod niini. Samtang nag-ampo sila, “usa ka sulugoon nga gikan sa langit mikunsad sa usa ka panganod sa

kahayag.” Kini nga sulugoon mao si Juan Bautista. Gipandong niya ang iyang mga kamot sa mga ulo nila ni Joseph ug Oliver ug mihatag kanila sa Aaronic Priesthood. Gisuho dayon sila ni Juan Bautista sa pagbunyag sa usag usa. Wala madugay, ang mga Apostoles nga sila si Pedro, Santiago, ug Juan mianhi sa yuta ug miorden kang Joseph ug Oliver sa Melchizedek Priesthood.

Ang priesthood sa Dios ania na usab sa yuta. (Tan-awa sa Joseph Smith—Kasaysayan 1:68–72.)

Pinaagi sa priesthood makadawat kita og talagsaong mga panalangin ug mga ordinansa. Kana nga mga panalangin naglakip sa ipanghatag ngadto sa bag-ong natawo nga mga

bata, sa masakiton, ug sa mga anak pinaagi sa ilang mga papa ug ubang takus nga mga priesthood. Kinahanglan nga makadawat usab kita sa piho nga mga ordinansa sa priesthood aron makabalik sa Langitnong Amahan. Ang uban niini nga mga ordinansa naglakip sa bunyag pinaagi sa pagpaunlod, pagdawat sa gasa sa Espiritu Santo, ug sagra-dong mga ordinansa sa templo nga makabugkos sa mga pamilya sa kahangturan. Sa templo usab, ang mga ordinansa ikapahigayon alang sa mga tawo nga patay na nga wala mapanalangini sa ebanghelyo. Ang mga panalangin sa priesthood anaa alang sa tanan! ■

Kanta ug Kasulatan

- Pagpili og kanta mahitungod sa priesthood gikan sa *Songbook sa mga Bata*
- Doktrina ug mga Pakigsaad 84:35.

KALIHOKAN SA CTR

Ang Priesthood Makatabang sa mga Tawo

Ang priesthood mao ang gahum sa Dios sa pagpangalagad ug pagpanalangin sa mga tawo pinaagi sa mga ordinansa ug mga panalangin. Niini nga mga litrato, i-drawing ang inyong kaugalingon diha sa eksena.

Ang nanaghupot sa priesthood manalangin ug moapud-apod sa sakrament. I-drawing ang inyong kaugalingon nga naa sa lingkuranan, andam nga moambit sa sakrament.

Ang mga panalangin sa priesthood ika-pangalagad sa masakiton. I-drawing ang inyong kaugalingon nga naa sa higdaanan, masakiton.

Kamo Lang

Sa Perlas nga Labing Bililhon, paklia ngadto sa Joseph Smith—Kasaysayan 1:68–73. Gamita ang mga bersikulo aron matabangan kamo sa pagsulat sa mga blangko nga naa sa ubos. Sa lain nga papel, isulat ang ubang butang nga inyong nakat-unan gikan sa pagbasa niini nga mga bersikulo.

1. "Ang Priesthood ni Aaron . . . naghupot sa mga yawe sa pagpangalagad sa _____, ug sa ebanghelyo sa _____."
2. _____ mao ang unang nabunyagan.
3. Oliver Cowdery mibunyag ni _____.
4. Si Juan Bautista naglihok ubos sa direksyon ni _____, _____, ug _____.
5. Pedro, Santiago, ug Juan sa wala madugay mitugyan sa _____ Priesthood ngadto kang Joseph ug Oliver.

Ang mga pamilya mabugkos pinaagi sa mga ordinansa sa templo. I-drawing ang inyong pamilya nga naa atubangan sa templo.

Ang bunyag ug pagdawat sa gasa sa Espiritu Santo mao ang mga ordinansa sa priesthood. I-drawing ang inyong kaugalingon nga nagbarug sa atubangan sa font.

Mga tubag: 1. mga anghel, pagh-nulsol; 2. Oliver Cowdery; 3. Joseph Smith; 4. Pedro, Santiago, Juan; 5. Melchizedek.

Doble nga Panalangin

*Himamata si Sophie ug Elodie A.
nga taga-Antananarivo, Madagascar.*

Ni Richard M. Romney

Mga Magasin sa Simbahan

Ang diyes anyos nga kaluha nga managsoon sila si Sophie ug Elodie nagpuyo sa Madagascar. Usa kana ka lapad nga isla sa layo nga baybayon sa Africa. Dunay paboritong istorya ang ilang pamilya. "Sa unang higayon nga nakahimamat ang akong papa sa mga misyonaryo, nahibalo siya nga tinuod ang Simbahan," miingon si Elodie. "Dali ra siya nga nakabig." Nabunyagan ang ilang mama pipila ka bulan human niadto.

Sa wala pa matawo ang mga babaye, nagpuasa ug nag-ampo ang ilang mga ginikanan nga makaanak sila og babaye. "Ug imbis usa ka babaye, nanganak si Mama og duha," miingon si Sophie.

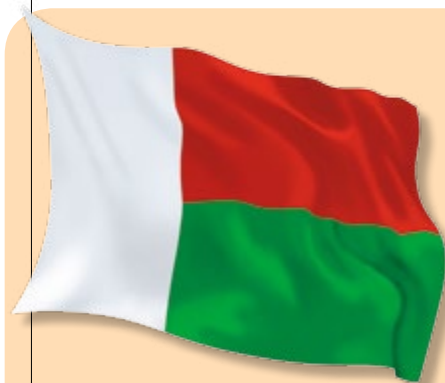
Doble kini nga panalangin sukad masukad! ■

Ang pamilya ni Sophie ug ni Elodie nagtigom og kwarta sulod sa tulo ka tuig aron makabiyaheng ngadto sa Templo sa Johannesburg South Africa Temple aron mabugkos. Gibiyaheng nila ang kapin sa 1,300 ka milyas (2,100 kilometros) ug tabok sa Indian Ocean aron makaabut didto.

*Ang mama sa mga bata
dunay medical clinic
tapad sa ilang balay.
Motabang sila sa pagpa-
nilhig ug pagtabang
nga kini limpyo
kanunay.*

*Sa bandila sa Madagascar, ang
puti nagrepresentar sa kaputli,
ang pula nagrepresentar sa pag-
ka-independente, ug ang green
nagrepresentar sa paglaum.*

*Sila si Sophie
ug Elodie dunay
duha ka iring, ug
ganahan silang
magkugos-kugos
niini.*

*Ang lemurs ug chameleons mao
ang duha ka hayop nga naa sa
Madagascar.*

*Malingaw ang manag-
kaluha sa family home
evening kauban sa
igsoon nilang duha
ka lalaki, ilang pag-
umangkon, ug sa ilang
papa ug mama.*

Dili Ba Mahimong **BUNYAGAN** Sab Ko?

“Ang mga anak pagabunyagan alang sa kapasayloan sa ilang mga sala kon moabut sa walo ka tuig ang panuigon” (D&P 68:27).

Kamo Nuno ug Miriam, sundon ba ninyo ang ehemplo ni Jesukristo ug magpabunyag sa sunod Sabado?” nangutana si Sister Silva.

Dili makatuo si Paulo sa iyang nadungog. Ang mga sister nga misyonaryo bag-o lang midapit sa 10 anyos niyang igsoong lalaki ug babaye sa pagpabunyag!

“Oo! Oo!” malipayong miingon ang kaluha.

Dili mohunong sa pagpahiyom si Miriam. Nakig-apir si Nuno kang Sister Lopes. Nagpahiyom si Lola nga diha sa dako nga pulang lingkuranan sa kilid.

Sulod sa pipila ka semana nagtudlo ang mga sister nga misyonaryo kang Paulo ug sa iyang igsoon sa balay sa ilang Lola sa berde, mahuyuhoy nga hangin sa isla sa Sao Miguel—1,000 ka milya (1,600 kilometros) gikan sa ulohang yuta sa Portugal. Ganahan si Paulo nga moabli sa katunga nga ibabawng bahin sa atubangang pultahan ni Lola ug tagamtamon ang huyuhoy samtang maglantaw nila ni Sister Lopes ug Sister Silva nga magpadulong sa pagtudlo kaniya mahitungod sa ebanghelyo.

Ang sister nga mga misyonaryo miingon nga usa karon ka espesyal nga leksyon. Karon nahibalo na si Paulo kon ngano. Si Nuno ug Miriam bunyagan, sama sa gitudlo ni Jesus! Gusto sab ni Paulo nga mosunod sa ehemplo sa Manluluwas.

“Mga Sister, mahimo ba sab kong mabunyagan sa sunod Sabado?” mahinamon siyang nangutana, naggunit sa iyang hinulagway nga Basahon ni Mormon paduol kaniya.

Mipahiyom si Sister Silva apan milingo-lingo. “Pasensya, Paulo. Ang Ginoo miingon kanato nga tanan kita kinahanglang mabunyagan lamang kon kita walo na katuig ang edad. Tungod kay unom pa ang imong edad, wala ka pay tulubagon sa imong mga pagpili.”

“Apan, mga sister,” misupak si Paulo, “nagsigi na ko og ampo ug nagbasa sa Basahon ni Mormon uban sa akong pamilya, sama sa inyong gitudlo kanako. Tua ko sa primary matag semana uban ni Lola ug ni Tiyo Mário. Nahibalo ko nga tinuod ang Simbahan! Dili ba mahimong bunyagan ko dungan nila ni Nuno ug Miriam?”

“Maayo kaayo ang imong nahimo sa pagsunod sa mga sugo ug pagkat-on mahitungod sa ebanghelyo,” miingon si Sister Lopes. “Apan gikinahanglan nimo ang pagpaabut og duha pa ka tuig sa dili ka pa mabunyagan.”

Misugod sa pag-ungot ang tutunlan ni Paulo, ug init nga luha ang milugmaw sa iyang mga mata. Mibarug siya ug midagan padulong sa iyang kwarto sa atik, nga iyang katulgan

uban sa iyang mga igsoon.

Human makahilak sa iyang unlan sulod sa pipila ka minuto, nakadungog si Paulo og tawo nga nagsaka sa hagdanan padulong sa atik. Milingkod si Tiyo Mário tapad ni Pablo sa higdaanan.

“Unsay nahitabo Paulo?” Nangunatana si Tiyo Mário.

“Sila si Sister Silva ug si Sister Lopes miingon nga dili ko mabunyagan, apan si Nuno ug si Miriam mahimo,” miingon si Paulo. “Gusto kong mamiembro sa Simbahan! Ganahan kong mokanta sa mga himno sa sakrament miting ug mokanta mahitungod sa mga kasulatan sa Primary. Dili ko gustong mabiyaan.”

“Paulo, labut gihapon ka sa Simbahan bisan og dili pa igo ang imong edad aron mabunyagan,” miingon sa malumong paagi si Tiyo Mário.

“Unsaon man?” mihingos si Paulo diha sa iyang unlan.

“Di ba kahibalo ka nga ang Primary nangandam alang sa programa sa sakrament miting,” miingon si Tiyo Mário. “Miingon ang magtutudlo sa Primary kanako nga nangita siya og mga bolunter aron mohatag sa ilang pagpamatuod atol sa programa. Usa kana ka paagi nga ikaw makaapil sa simbahan,” mipasabut si Tiyo Mário.

“Tinuod?” milingkod si Paulo ug miatubang sa iyang tiyo. Naghuna-huna siya. “Tingali makahatag sab ko sa akong pagpamatuod atol sa bunyag nila ni Nuno ug ni Miriam!”

“Nindot kana nga ideya!” miingon si Tiyo Mário. “Bisan og gamay pa kaayo ka aron mabunyagan, makaangkon gihapon ka og pagpamatuod.”

Miambak si Paulo sa iyang higdaanan ug daling mikanaog.

“Asi ka padulong, Paulo?” mitawag si Tiyo Mário.

“Magpraktis ko sa paghatag sa akong pagpamatuod ngadto sa mga

misionaryo!” Malipayong mitubag si Paulo. “Ipakigbahin ko kini samtang maghulat ko nga mabunyagan!” ■

“Ang pagpailub nagpasabut nga aktibong maghulat ug maglahutay. Nagpasabut kini nga magpabilin uban sa usa ka butang ug pagbuhat sa tanan kutob sa atong mahimo—motrabaho, molaum, ug mogamit sa hugot nga pagtuo.”

Presidente Dieter F. Uchtdorf, Ikaduhang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, “Ipadayon ang Pagpailub,” *Liahona*, Mayo 2010, 57.

Pagsinina Sama sa usa ka Deacon

Ni Hilary M. Hendricks

Gibase sa tinuod nga istorya

5.

Gusto kong magsul-ob og puti nga polo ug nindot nga karsones. Gusto kong magsinina sama sa usa ka deacon.

Gitabangan ni Mama si Eli sa pagsul-ob og maayo nga karsones, puti nga polo, ug magkurbata.

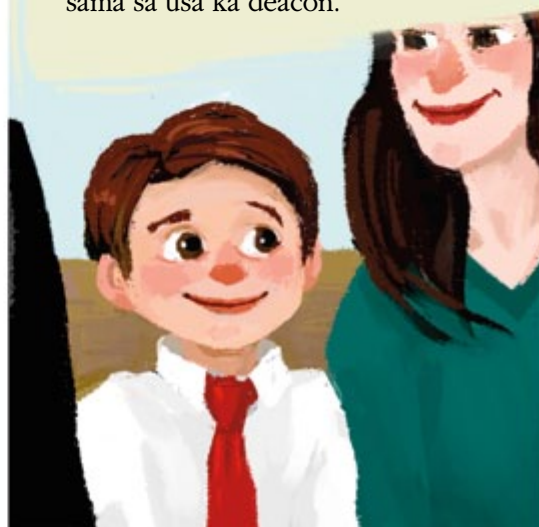

6. Sa simbahan, gikyugpos ni Eli ang iyang mga kamot samtang nagtan-aw siya sa mga deacon nga miapud-apod sa sakrament.

7. Dihang gidala sa mga deacon ngadto kang Eli ang sakrament, mipunit og piraso sa tinapay si Eli ug dayon gitunol ang tray ngadto ni Mama.

8. Mipahiyom si Mama kang Eli. Nalipay si Eli nga nakatabang. Gibati niya nga sama sa usa ka deacon.

NAKATAGO NGA MGA LITRATO

Si Eli gustong magsinina sama sa usa ka deacon. Tabangi siya nga iyang makit-an ang mga butang nga naa sa iyang kwarto nga makatabang kaniya nga magsinina nga sama sa usa ka deacon.

KOLORANAN NGA PAHINA

Nagdawat kita sa mga ordinansa sa kaluwasan pinaagi sa priesthood.

“Silang tanan kinsa modawat niini nga pagkapari modawat kanako, miingon ang Ginoo” (D&P 84:35).

Mga Balita sa Simbahan

Bisitahi ang news.lids.org alang sa dugang nga mga balita ug panghitabo sa Simbahan.

Ang mga Batan-ong Brazilian Nagkonektar sa Family History, Buhat sa Templo

Ni **Melissa Merrill**

Mga Balita ug Panghitabo sa Simbahan

Si José A. Moscão adunay namatikdan: ang mga kabatan-onan nga miadto sa Templo sa Campinas Brazil daghan og “oras nga walay gihimo.”

Si Brother Moscão, ang direktor sa family history center nga anaa duol sa templo, nasayud nga tungod sa gilay-on daghang mga kabatan-onan ang kinahanglang mobiyahe aron makaadto sa templo, kasaragan moadto nga dinaghan ug mostar og pipila ka adlaw. Ang oras sa tunga-tunga sa ilang mga sesyon sa baptistry ug pagkaon ug paghulat sa ilang mga ginikanan ug mga lider nga miapil sa ubang mga ordinansa sa templo dili malikayan.

Apan tingali, naghunahuna siya, makahatag siya sa mga kabatan-onan og ikapul sa pagsuroy-suroy sa nataran sa templo sa higayon nga sila adunay libreng oras.

Busa gihimo niya kini.

Usa ka Pagdapit

Misugod siya sa pagdapit sa mga kabatan-onan sa pagsulod sa center ug mitanyag nga motudlo kanila unsaon paghimo ang FamilySearch indexing.

Sa sinugdan ang uban naulaw o nagpanagana. Apan miingon si Brother Moscão nga sa dihang misulti siya kanila kabahin sa pagluwas sa mga tawo gikan sa kangitngit ug dad-on ngadto sa kahayag ang ilang mga pangalan agig pagsunod sa mga pulong sa buhing propeta, ang mga kabatan-onan natandog (tan-awa sa David A. Bednar, “Ang mga Kasingkasing sa mga Anak Mobati,” *Liahona* ug *Ensign*, Nob. 2011, 24–27).

Nga ang templo ug family history center mahinungdanon nga makita sa sama nga lugar nga dug-ol ra; kini nagpasabut sa pisikal nga paagi nga ang templo ug ang buhat sa family history duha ka bahin sa usa ka mahinungdanong panningkamot. Kana, miingon si George A. Oakes,

presidente sa Templo sa Campinas Brazil, ang butang nga gianhi sa mga kabatan-onan sa district sa templo aron makat-unan.

“Sa wala pa ang pagpasabut og maayo kabahin sa pagpaapil nila sa family history ug indexing, ang ilang pagbiyahe sa templo mao lamang ang magpabunyang alang sa mga patay. Karon ang mga kasinatian sa indexing nahimo nang kabahin sa ilang buhat,” siya miingon.

Usa ka Pasiuna

Sa dihang misulod ang mga kabatan-onan sa center, si Brother Moscão ug ang mga misyonaryo nga nagboluntaryo sa center mihisgut sa mosunod nga mga baruganan sa mubo, dili pormal nga orientation:

- Nahimo sila nga mga manluluwas sa bukid sa Zion (tan-awa sa Abdias 1:21).
- Nagpatalinghug sila sa panawagan sa usa ka propeta (tan-awa sa “Ang mga Kasingkasing sa mga Anak Mobati”).
- Nagluwas sila og mga tawo gikan sa kangitngit—ang kangitngit sa dugay nang nakalimtan nga mga film ug abugon nga mga basahon sa mga opisina sa tigrehistro ug sa mga simbahan. Ang indexing modala niadto nga mga pangalan sa kahayag ug mohimo niini nga daling masiksik aron ang ilang mga pamilya makakaplag kanila.
- Naghimo niini nga buhat, sila moapil sa laing aspeto sa “labing mahimayaon sa tanan nga hilisgutan nga nahiapil sa walay katapusan nga ebanghelyo, ginganlan, ang bunyang alang sa mga patay” (D&P 128:17).
- Naggamit sila sa ilang oras diha sa mahinungdanong buhat sa pagtubos sa mga patay, nga nagpanalangin sa mga pamilya.
- Kitang tanan kabahin sa pamilya sa Dios, busa sa pag-index sa mga pangalan sa mga tawo nga

Atol niini nga mga pagbiyahe ngadto sa templo, ang mga kabatan-onan sa district sa Templo sa Campinas Brazil miapil sa FamilySearch indexing tunga-tunga sa mga sesyon sa baptistry.

wala sila makaila, nagtabang gihapon sila sa ilang pamilya.

- Sa higayon nga makasabut sila unsaon pag-apil sa indexing, sila adunay oportunidad sa pagtudlo sa mga sakop sa ilang pamilya ug sa ubang mga batan-on sa ilang mga ward ug mga branch nga moapil usab.

Si Brother Moscão ug ang mga misyonaryo migamit dayon sa mga computer sa center aron ipakita sa mga batan-on unsaon pagsugod sa indexing ug unsaon pag-install ug paggamit sa software kon mauli na sila. Sa higayon nga makasabut sila, si Brother Moscão miingon, sila “mag-sugod sa pag-index uban sa kahinam nga walay sama.”

Kadasig alang sa Buhat

Ang gidaghanon mopakita niana nga kahinam. Sa unang duha ka bulan sa 2012, ang mga bisita naka-index og 6,370 ka mga pangalan; 3,305 niana gi-index sa mga kabatan-onan nga nag-edad og 12 ngadto sa 18. Gani, aron matagad ang nagtubo nga interes sa indexing, ang family history center sa Campinas kanunay nga milugway sa regular nga oras niini nga alas 8:00 sa buntag ngadto sa alas 6:00 sa gabii ug abli pa hangtud alas 10:00 sa gabii.

Apan ang mga kabatan-onan wala mohunong sa indexing sa dihang mibiya sila sa templo. Sa dihang nauli na sila, gipadayon nila ang ilang tahas sa unsay gitawag ni Brother Moscão nga “ang

mga sundalo nga sobra sa 170,000 ka aktibong mga tig-index nga aduna ang Simbahan karon.” Daghan ang nakatuman sa mga tumong alang sa Katungdanan ngadto sa Dios ug Personal nga Kauswagan uban sa ilang buhat sa indexing.

Impluwenysa alang sa Kaayohan

Sayo niining tuiga, si Isabela A., 16 anyos, sa Vila Velha, Espírito Santo, Brazil, mibiyaha uban sa iyang inahan ug igsoong babaye sa templo; ang katapusang adlaw sa biyahe mao ang unang tuig nga anibersaryo sa kamatayon sa iyang lola. Si Isabela gibunyagan alang sa iyang lola, ug ang iyang inahan ang mihimo sa uban nga mga ordnansa sa templo alang kaniya.

“Gibati nako atol niining pagbiyahe nga kinahanglan kong mohimo og butang nga maayo,” mipasabut si Isabela. “Gusto ko nga makakat-on sa pag-index, ug gitabangan ko ni Brother José Moscão.”

“Dayon, dihang gibunyagan ko alang sa akong lola, natandog kaayo ko sa Espiritu. Akong naamgohan nga adunay daghang mga tawo sa pikas tabil nga naghulat gayud, ug nagkinahanglan sila sa akong tabang. Akong naamgohan nga makahatag ko og gamay sa akong panahon sa pagserbisyo ug nga ako adunay daghang mahimo alang niini nga mga tawo. Ang indexing usa ka buhat sa gugma.” ■

Alang sa dugang kabahin niini nga istorya, bisitaha ang news.lds.org.

Unang Stake sa India Gi-organisar

Nila ni Elder E. Jack ug Sister Pamela Kellerstrass

India Bangalore Mission

Makita ang gibating ka-hinam ug pasalamat sa dihang sobra sa 1,500 ka mga miyembro ug mga higala nagpundok sa Novotel Convention Center sa Hyderabad, India, alang sa pagmugna sa Stake sa Hyderabad India, ang unang stake sa nasud, niadtong Mayo 27, 2012. Si Elder Dallin H. Oaks sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles ang midumala ug gikuyogan nila ni Elder

Donald L. Hallstrom sa Kapangulohan sa Seventy ug Elder Anthony D. Perkins sa Seventy, nga nagserbisyo isip Presidente sa Asia Area. Matag lider gikuyogan sa ilang asawa atol sa komperensya.

Si John Gutty gipaluyohan isip presidente sa stake uban nila ni Suresh Natarajan isip unang magtatambag ug Rajaratnam Bushi isip ikaduhang magtatambag. Ang unang patriarch

sa India mao ang kanhi presidente sa district, si Prasad Rao Gudey.

Namulong sa kinadaghanang pundok sa mga Santos sa India sukad, si Randy D. Funk,

Ang kapangulohan sa stake sa bag-ong na-establisar nga Stake sa Hyderabad India (wala ngadto sa tuo): Suresh Natarajan, unang magtatambag; John Gutty, presidente; Rajaratnam Bushi, ikaduhang magtatambag.

Dul-an sa 600 ka mga young single adult gikan sa India, Nepal, ug Sri Lanka ang nagpundok alang sa komperensya sa wala pa ang pagmugna sa unang stake sa India.

MGA ITRATO PINAAGI NI JAMES DAIRYME

presidente sa India Bangalore Mission, miingon, “Nindot kaayo kining tan-awon niining maka-saysayanong adlaw, ang adlaw nga kanunay natong hinumduman. Kanunay natong hinumduman nga usa ka Apostol sa Ginoo mianhi.”

Si Elder Perkins mipahayag sa gugma gikan sa Kapangulohan sa Asia Area ngadto sa mga miyembro sa India ug miingon, “Nakita nato ang sinugdanan sa talagsaong buhat dinhi niini nga yuta. Ang paglambo sa Simbahan ug pagmugna sa stake gihimo sumala sa mahangturong mga baruganan sa ebanghelyo ug na-establisar nga mga sumbanan sa priesthood.”

Mipahibalo nga siya ang ikaduhang saksi sa pagtawag sa bag-ong kapangulohan sa stake, si Elder Hallstrom mipasabut sa proseso sa pagpadayag sa papili og bag-ong lider sa stake. Isip sakop sa Seventy, siya gi-assign ug miabut nga walay gidapigan, siya miingon. Siya misunod sa pamaagi sa Ginoo, nagsalig sa Iyang Espiritu sa pagdawat sa pagpadayag. “Ang kabubut-on sa Ginoo mao nga si Presidente Gutty ang mahimong presidente sa stake,” miingon si Elder Hallstrom.

Si Kristen Oaks, nga mikuyog sa iyang bana, namulong kabahin sa pagtudlo sa mga anak aron sila motuo “kay ang ilang mga inahan nasayud niini” (tan-awa sa Alma 56:48).

Isip katapusang mamumulong sa miting, si Elder Oaks mipahayag og pasalamat sa nasud sa India, usa ka nasud nga adunay kagawasan sa relihiyon nga nagtugot sa mga miyembro sa Simbahan “nga magtigum ug

maghisgut sa mga baruganan sa atong tinuohan.”

Si Elder Oaks mipamatuod sa pagsaksi sa Espiritu nga ang Ginoo miandam ug mipili sa mga lider nga gitawag. Si Elder Oaks naghigut usab kabahin sa bag-ong mga responsibilidad sa stake.

Sa Daang Tugon si propeta Isaias mipahisama sa Israel ngadto sa usa ka tolda nga

kagikan sa mga tribo sa Israel diin madawat ang dagkong mga panalangin,” miingon si Elder Oaks. “Ang patriyarkal nga panalangin namahayag usab sa mga panalangin ug mga saad nga atong maangkon kon kita magmatinud-anon.”

“Sa paglambo sa Simbahan sa India, moabut ang panahon nga ang propeta madasig sa pagtukod og templo sa India,” siya

Samtang mibisita sa Hyderabad, India, si Elder Oaks ug ubang mga lider sa Simbahan nakighimamat sa gatusan ka mga miyembro gikan sa India, Nepal, ug Sri Lanka.

gipasilungan sa mga anak sa Israel, siya miingon. “Ang Simbahan karon mao ang tolda. Kitang tanan nasayud nga ang usa ka tolda kinahanglan nga suportahan og mga stake. Karon nga ang Hyderabad usa ka stake sa Zion, kamo gilauman nga mopadayon ug mohatag og mas dakong suporta pinaagi sa ikapulo og sa mga misyonaryo.”

Isip resulta sa pagkamugna sa stake, ang mga miyembro sa Hyderabad makadawat og patriyarkal nga mga panalangin. Si Elder Oaks mipasabut kon unsay sulod sa patriyarkal nga panalangin, nagpasabut sa mga panalangin isip “pribado nga mga kasulatan.”

“Ang patriyarkal nga panalangin namahayag sa inyong

mipadayon. “Matag stake nga namugna mopadako sa purohan nga adunay itukod nga templo. Kon ang mga tawo mopakita og katakus ug pasalig, mosunod ang templo.”

Sa pagtapos si Elder Oaks mihatag og panalangin: “Niining unang stake sa bantugan nga nasud sa India, ako mopanalangin kaninyo sa paghinumdom sa mga pagtulun-an niining taknaa. Ako mopanalangin kaninyo sa paghinumdom sa mga pakigsaad nga inyong gihimo sa dihang kamo gibunyagan. Ako mopanalangin kaninyo og panumduman ug determinasyon sa pagsunod sa mga sugo sa Dios nga unta inyong matagamtaman ang Iyang mga panalangin.” ■

Apostol Mipahinungod sa Bag-ong MTC sa Pilipinas

Ang Missionary Training Center sa Pilipinas, nga gipahinungod ni Elder Russell M. Nelson sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles pagka-Mayo 20, 2012, makapahiluna og 144 ka mga misyonaryo gikan sa Pilipinas, Cambodia, Hong Kong, India, Indonesia, Mongolia, Pakistan, Sri Lanka, Taiwan, ug Thailand. Kini nga mga misyonaryo gibansay gamit ang mga pinulongan sa ilang gigikanang mga nasud.

Ang duha ka building sa bag-ong center naglangkob og auditorium, mga lawak sa paghubad, computer lab, labhanan, mga lawak sa pagtudlo nga may built-in audiovisual nga ekipo, mga lawak nga katulganan sa mga misyonaryo, mga klasehanan, ug mga opisina.

Sa paghalad sa pag-ampo aron sa pagpahinungod sa bag-ong pasilidad, si Elder Nelson mipahayag og pasalamat alang sa Pag-ula ni Jesukristo ug sa matitud-anong mga misyonaryo ug mga miyembro sa Simbahan sa tibuok kalibutan nga nahigugma ug nagserbisyo sa Ginoo. Nangamuyo siya sa pagpanalangin sa Republika sa Pilipinas nga “padayon nga abli ang pultahan sa pag-abi-abi” sa tanang mga sulugoon sa Ginoo ug nag-ampo nga ang katawhan sa nasud mapanalanginan og “kagawasan ug pagkamay-tulubagon nga motubo diha sa

pagkamatarung, sa temporal ug sa espirital nga paagi.”

Ang Templo sa Manaus Brazil ang ika-138 sa Simbahan saTibuok Kalibutan ug Ikaunom sa Brazil

Si Presidente Dieter F. Uchtdorf, Ikaduhang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, mipahinungod sa Templo sa Manaus Brazil—ang ika-138 sa Simbahan sa tibuok kalibutan ug ikaunom sa Brazil—pagka-Hunyo 10, 2012.

Ang hugot nga pagtuo ug pasalig sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga nagpuyo sa Brazil, diin adunay sobra sa usa ka milyon nga mga miyembro, mapahisama sa Amazon River, miingon si Presidente Uchtdorf—lawom ug lig-on nga nagdagayday.

Hapit 20 ka tuig, ang mga miyembro sa Simbahan gikan sa Manaus, usa ka siyudad nga nabulag tungod sa dagkong mga sapa ug mga lasang, mibiyahe nga dinaghan aron motambong sa templo sa São Paulo, Brazil—15 ka adlaw nga biyahe pag-adto ug pagbalik nga magsakay og barko ug bus—ug dayon sa templo sa Caracas, Venezuela—8 ka adlaw nga biyahe nga magsakay og bus.

Si Elder Claudio R. M. Costa sa Seventy ang nagserbisyo isip presidente sa Brazil Manaus Mission sa dihang giablihan kini niadtong 1990.

“Ako adunay pagsalig nga ang Templo sa Manaus mahimong busy kaayo, matag adlaw, tungod kay kini nga mga tawo nahigugma sa templo,” miingon si Elder Costa. “Nagtudlo sila sa ilang mga anak sa paghigugma sa templo. Ang templo bililhon kaayo ngadto kanila.”

Ang mga Miyembro sa Simbahan sa Samoa Nagsaulog sa ika-50 nga Anibersaryo sa Kagawasan, Unang Stake

Pagka-Biyernes, Hunyo 1, 2012, mga 350 ka mga Santos sa Ulahing mga Adlaw sa Samoa ang miapil sa laing mga Samoan sa pagmartsa sa parada sa kasaulogan sa kagawasan sa kadalanan sa Apia. Singkwenta ka tuig ang milabay, niadtong 1962, ang nasud nakabaton sa kagawasan niini gikan sa New Zealand.

Ang mga organisasyon, mga eskwelahan, lokal nga mga simbahan, ug internasyonal nga mga organisasyon miapil. Ang mga estudyante nga mga Santos sa Ulahing mga Adlaw milingaw sa napulo ka libo ka mga tumatan-aw uban sa ilang banda sa pagmartsa.

Apan ang katapusan sa semana naglakip og laing kasaulogan alang sa Samoan nga mga Santos sa Ulahing mga Adlaw; ika-50 ka tuig usab kini nga ang unang stake na-organisar sa nasud, sa Apia.

Pagka-Dominggo, Hunyo 3, si Elder James J. Hamula ug si Elder Kevin W. Pearson sa Seventy, parehong sakop sa Kapangulohan sa Pacific Area, namulong ngadto sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw ug mga bisita sa usa ka espesyal nga miting nga gisibya ngadto sa LDS nga mga meetinghouse sa tibuok nasud.

Naglantaw sa umaabut, ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw sa Samoa nagtumong nga mopadayon sa pagserbisyo og paglig-on sa ilang mga pamilya, mga lungsod, ug nasud, miingon si Elder Hamula, kinsa nagserbisyo isip Presidente sa Area. “Talagsaon kaayo ang atong paglambo isip usa ka Simbahan dinhi, ug kita naglambo diha sa atong mga pamilya ug personal nga kinabuhi samtang nagtinguha kita sa pagsunod sa mga pagtulun-an ug ehemplo ni Jesukristo,” miingon siya. ■

Sa bag-ong Missionary Training Center sa Pilipinas, moabut ngadto sa 144 ka mga misyonaryo gikan sa Pilipinas, Cambodia, Hong Kong, India, Indonesia, Mongolia, Pakistan, Sri Lanka, Taiwan, ug Thailand ang gibansay gamit ang mga pinulongan sa ilang gigikanang mga nasud.

GIURATOHAN NI NOEL MAGIAQUE

Naglig-on Kini sa Akong Pagpamatuod

Makugihon ko nga nagbasa ug nagtuon sa *Liahona* sukad niadtong 1967, ug nakatabang kini kanako nga motubo sa espirituhanong paagi. Matag bulan maghulat ko sa magasin aron ko malig-on, mabati ang mga paghunghong sa Espiritu sa Ginoo, ug maugmad ang akong pagpamatuod sa ebanghelyo. Ganahan kaayo ko sa “Pagsunod ug Pagtahud sa Atong Langitnong Ginikanan” (*Liahona*, Feb. 2012, 80). Nakasabut ko sa unsay gisulti sa tigsulat tungod kay ako graphic designer usab.

Fabio Fajardo, Colombia

Usa ka Magtutudlo ug Higala

Ganahan ko sa *Liahona*—kini nagtudlo kanako, nagsuporta kanako, ug nagkorihir sa akong kinabuhi. Kon makabasa ko og maayong mga butang sa buntag, maningkamot ko nga mahimong mas maayo sa tibuok adlaw. Ang akong gugma ug pagtuo mas malig-on kon mobasa ko sa magasin. Mohatag usab ko og *Liahona* sa akong mga higala isip mga gasa. Salamat kaayo alang nianang usa ka maayong magtutudlo ug higala!

Anastasia Naprasnikova, Ukraine

Palihug ipadala ang inyong ikasulti o mga sugyot ngadto sa liahona@ldschurch.org. Ang mga gisumiter mahimo nga i-edit alang sa gitas-on o sa pagklaro.

Kini nga isyu naglangkob og mga artikulo ug mga kalihokan nga mahimong magamit alang sa family home evening. Ang mosunod mao ang pipila ka mga ehemplo.

“Madaginuton nga Pagpuyo Makaandam Kanato sa Umaabut,”

pahina 12: Basaha ang unom ka bahin nga gihisgutan sa artikulo diin kita mahimong mapaninkamuton sa kaugalingon. Unsa ang pipila ka mga emerhensya o mga problema nga mahimong malikayan pinaagi sa pagpalambo sa pagpaninkamot sa kaugalingon niini nga mga bahin? Dapita ang mga sakop sa pamilya nga mainampoong maghunahuna kon hain sa mga bahin ang kinahanglan nilang palambo ug maghimo og mga tumong sa pagpalambo sa ilang pagpaninkamot sa kaugalingon niadto nga mga bahin.

“Kaputli sa Mahugaw nga Kalibutan,”

pahina 42: Hisguti uban sa mga sakop sa pamilya ang mga pangutana diha sa artikulo. Ikonsiderar ang pagpakigbahin sa mga baruganan ug mga kasinatian nga nakapalig-on sa inyong pagpamatuod kabahin sa kaputli. Hisguti ang mga paagi sa paggamit sa tambag gikan sa artikulo.

“Pagmaalamon ug Pagmahimong usa ka Higala,”

pahina 48: Sugdi pinaagi sa pagbasa sa timailhan ni Elder Hales alang sa pagtino og maayong mga higala. Ikonsiderar ang paghisgut sa kaimportante sa pagkamaayong higala. Dapita ang matag sakop sa pamilya sa paghunahuna og tulo ka mga paagi nga siya mahimong mas maayong higala.

“Dear Amiga,”

pahina 60, ug **“Pagsugat sa Bag-ong Panahon sa Kinabuhi,”** pahina 61: Basaha ang mahitungod niining mga bata sa Primary ug kon giunsa nila pagpangandam sa pagsulod sa Young Women ug Young Men. Isip usa ka pamilya, ikonsiderar ang paghisgut unsa ang gihimo niini nga mga bata aron sa pagpangandam. Dapita ang mga sakop sa pamilya sa pagbasa sa mga booklet sa *Personal nga Kauswagan o Katungdanan ngadto sa Dios* ug pangita og pipila ka mga kalihokan nga ganahan nilang kompletohon sa umaabut.

Usa ka Family Home Evening, Duha ka mga Leksyon

Usa ka gabii ang akong mga ginikanan ug ginikanan sa akong inahan mibisita alang sa family home evening. Matag usa sa tulo nako ka mga anak ganahan nga moapil, ug niining gabhiona ang akong siete anyos nga anak nga lalaki ang mohatag sa leksyon. Nag-andam kami og gamayng display, nagbutang og mga hulagway kabahin sa Paglalang, ug nagtuon ug nagribyu unsa ang iyang itudlo. Ang akong anak nga lalaki andam na ug naghinam-hinam.

Atol sa leksyon, kaming tanan naminaw og maayo sa unsay gipasabut sa akong anak nga lalaki. Sa dihang nahuman na siya, si Samuel, nga mag-tres anyos, nakahukom nga mohatag usab siya og leksyon. Busa gikuha niya ang mga hulagway ug gipahimutang kini og balik sa lamesa.

Sa iyang hinay nga tingog ug usahay sa dili kaayo niya malitok nga mga pulong, si Samuel mihatag kanamo og usa ka leksyon sa family home evening. Ug bisan tuod wala siya mangandam, siya naminaw. Mipasabut siya kanamo giunsa paglalang ang yuta ug misulti kanamo sa gugma ni Jesukristo alang sa matag usa kanamo.

Nahingangha kami nga makita kon unsa ka sayon niya gitudlo ang leksyon—nagsunod gayud sa gihimo sa iyang igsoon. Ang akong mga ginikanan ug mga apohan nasurprisa ug nalipay. Mabati namong tanan ang gugma niining gagmayng mga bata alang sa ebanghelyo—ug ang gugma ni Jesukristo alang kanila.

Lizbeth Sánchez Fajardo, Mexico

ANG MAAYONG MGA BUTANG PADAYON SA PAGPANGABUT

Ni Caitlin A. Dinalian

Biyernes kadto sa gabii nga sama ra gayud sa ubang adlaw. Ang akong pinakasuod nga higala ug ako naglingkod sa akong apartment human mitan-aw og salida, nga panagsa hinay nga nagtabi ug dayon mangatawa og kusog. Ang pagbati sa tinuoray nga katagbawan natagamtam, ug dili ko makapugong sa pagpahiyom samtang ang mga istorya ug mga ideya mipalibut sa tibuok kwarto. Ang ubang mga tawo akong nahimat usa ka bulan pa lang; ang uban nailhan na nako 25 na ka tuig sa akong kinabuhi.

Sa usa ka punto usa niining karaan nang higala ug ako nag-inambitay sa mga panumduman mahitungod sa pipila sa among mga higala sa kolehiyo pipila ka tuig kaniadto. Samtang nag-istoryahay kami, naghunahuna ko sa akong kamingaw niini nga mga higala, sa among kaalegre, ug sa among kasuod. Karon naka-graduate na kami ug namalhin og mga gipuy-an bisan asa sa kalibutan, miabut sa mga kahimtang nga wala namo matagna. Usahay manghupaw ko og kadiyot sa pagbati og kamingaw, dayon motan-aw sa kwarto sa malipayong mga nawong nga naglibut kanako niana nga panahon ug sa kalit nakahunahuna: *ang maayong mga butang padayon sa pagpangabut.*

Kadto nga yano nga paghunahuna sa tinuoray halawom alang kanako, tungod kay kanunay kong naglisud sa pag-atubang sa kausaban ug maduhaduhaon nga buhian ang maayong mga butang. Gimingaw ko sa nangagi bisan mao gihapon kini sa kasamtangan, desperado sa hingpit nga pagtagamtam sa mga panahon nga nahibaloan gayud nako ug gipakabuhian. Nahibalo ko nga kon dunay maayong butang kanako, gusto nako kining pugngan og dili buhian; kining tinapolan ug

Sama sa usa ka tawo nga nagmahay sa kasamtangan, sa kalit naghunahuna sa nangagi, nagpasalamat ko sa pahinumdom nga tagamta-mon lamang ang panahon ug lantawon ang umaabut.

malipayong Biyernes sa gabii usa nianang maanindot nga mga panahon. Sa kasagaran kon akong maamguhan ang kaanindot sa mga butang, diha dayon magsugod ko sa paghunahuna kon sa unsang paagi nanglabay ang tanang butang, nga sa katapusan mawala ra kini sa panahon o sa sirkumstansya.

Apan niining gabhiona ang pagmahay sa sulod wala mahitabo. Sa hilom nga paglingkod, nga gilibutan sa mga tawo nga akong gimahal, nahibalo ko nga bisan og ang ubang maayo nga butang natural gayud nga matapos ug dili kadudahan nga dunay daghang lisud nga mga butang sa umaabut, ang maayong mga butang padayon sa pagpangabut. Ug kanunay kining nangabut—samtang kini akong gitugutan. Bisin kadtong akong gihigugma mibalhin na, ang kahaw-ang mapulihan og bag-o ug talagsaong mga tawo ug mga kasinatian nga wala nako mahunahunai sukad.

Usahay lisud ang pagpadayon, apan gikinahanglan. Ug ang pagpadayon wala magpasabut sa pagkalimot sa panaghigalaay, nga magpalubad sa mga panumduman. Nagpasabut kini sa pag-abli sa atong mga kasingkasing ngadto sa mas dugang nga kalipay ug dugang nga mga kasinatian.

Pipila ka semana human niana nga Biyernes, ang kapangulohan sa akong young adult nga branch na-release. Bisin kinsa sa among gamay nga branch tingali makaingon, lisud hunahunaon kon unsay mahitabo kon ang among branch wala mosalig niining mga tawhana ug sa ilang mga asawa, diin kami nakakat-on sa paghigugma ug pagsalig. Apan akong gipiyong ang akong mga mata ug gisubli sa akong kaugalingon ang mga pulong nga kalit miabut kanako niana nga Biyernes: *ang mga butang nga maayo padayon sa pagpangabut.* Nahupay ako ug naamdang alang sa kausaban.

Ang kausaban mao ang pamaagi sa Ginoo. Gusto Siya nga kita magmalipayon ug maglambo, ug malipay sa pagpadayon sa atong kinabuhi. Ang kinabuhi usa ka panaw, ug samtang nagtagamtam sa kasamtangan ug nag-andam alang sa dili matag-an nga mga hagit, kinahanglan nga magpadayon kita, padayon sa pagkamasaligon, ang atong mga kasingkasing bukas alang sa mga kasinatian ug maayong mga butang nga walay duda nga naa sa ilang agianan. ■

Niining tuiga daghang mga isyu sa *Liahona* naglangkob og usa ka set sa mga tawo sa kasulatan diha sa Basahon ni Mormon. Aron molig-on kini ug sayon nga gamiton, guntinga kini ug ipapilit o i-tape sa baga nga papel, gamay nga bulsita, o mga tukog. Tipigi ang matag set sa usa ka sobre o bag, kauban sa label nga naghisgot kon asa makita ang istorya sa kasulatan nga haum sa mga tawo.

Mga Bato

Jesukristo

Igsoong lalaki ni Jared

Mga Kasko

Ang mga Jaredite ang Mangulo ngadto sa Gisaad nga Yuta

Ether 1-3, 6

Ang Unang Kapangulohan ug ang Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mitudlo nga “malampuson nga mga kaminyoon ug pamilya natukod ug napadayon diha sa mga baruganan sa hugot nga pagtuo, pag-ampo, paghinulsol, pagpasaylo, pagtahud, gugma, kalooy, buhat ug maayong makalingaw nga mga kalihokan” (“Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan”). Alang sa mga ideya sa paggamit niining mga baruganan sa inyong kinabuhi ug pamilya, tan-awa sa mga pahina 4, 16, 20, ug 22.